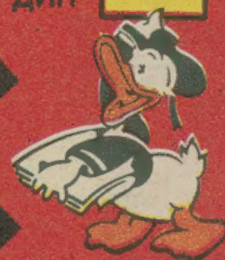
ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
23. 11. 1984. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLV ● 40 ДИН
БРОЈ 1717

Стрип: ФЛАШ ГОРДОН

ИГРА „СВА СЛОВА"

КАНДИДАТИ ЗА НАЈБОЉЕ ПЛАЋЕНЕ ПИСЦЕ СВЕТА

НА ДЕЛУ

Веровали или не!

КАРНЕВАЛСКЕ МАСКЕ

БИЛЕ СУ ЗАБРАЊЕНЕ У ВЕНЕЦИЈИ У 17. ВЕКУ ЈЕР СУ ИХ ЗЛОУПОТРЕБЉАВАЛИ ЛОПОВИ, КОЦКАРИ, ПРЕВАРАНТИ, ЉУБАВНИЦИ И ЉУБОМОРНИ СУПРУЖНИЦИ.

НАЈУСПЕШНИЈИ ЏОГЕР

ЈЕ ЊУЈОРШКИ КЕЛНЕР ТАРАК КАВЕ КОЈИ ЈЕ 1982. ГОДИНЕ ПРОТРЧАО КРОЗ СВИХ ПЕДЕСЕТ АМЕРИЧКИХ САВЕЗНИХ ДРЖАВА И ПРЕШАО ВИШЕ ОД 14 ХИЉАДА КИЛОМЕТАРА.

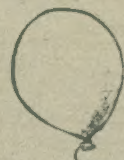

Мама штрајкује помози ил' се пакуј

Домаћица Елен Бирд

ИЗ БРАИНА У ТЕКСАСУ (САД) ОДЛУЧИЛА ЈЕ ДА СТУПИ У ШТРАЈК ПОШТО СУ ЊЕНИХ ОСМОРО ДЕЦЕ И СУПРУГ ОДБИЛИ ДА ЈОЈ ПОМАЖУ У КУЋНИМ ПОСЛОВИМА. МАМА ЕЛЕН НИЈЕ КУВАЛА, СПРЕМАЛА, ПЕГЛАЛА ЧИТАВИХ ПЕТ НЕДЕЉА СВЕ ДОК ЊЕНИ УКУЋАНИ НИСУ ПОПУСТИЛИ.

БАЛОН

СА ПОРУКОМ ПОЛЕТЕО ЈЕ 30. ЈАНУАРА 1984. ИЗ ТОЛЕДА У ОХАЈУ (САД). ПУСТИЛА ГА ЈЕ ГРУПА УЧЕНИКА ЧЕТВРТОГ РАЗРЕДА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ. БАЛОН ЈЕ ПРЕШАО ПУТ ОД ОКО 8000 КИЛОМЕТАРА И 6. ФЕБРУАРА ПАО У ФРАНЦУСКО СЕЛО ДУН А ПАЛЕСТЕ ГДЕ СУ ГА ПРОНАШЛИ МЕСНИ ИЗВИЂАЧИ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● деветнаестогодишњи младић Џеј Џенани постао је светски првак у диско–игрању. Ову титулу освојио је недавно

на једном такмичењу у Лондону. Као награду добио је аутомобил и право учествовања на великој турнеји по свим великим диско–центрима света.

● ● ● француски хумористички месечник „Харикири” осуђен је да плати глобу која би у нашем новцу износила девет милиона динара зато што је објавио фотографију–монтажу славне Брижит Бардо. На тој фотографији снимљено је још увек лепо лице некадашње филмске диве али тело је старо, старије.

● ● ● светски шампионат у смејању одржава се сваке године у америчком граду Сан Диего. Ове године за најзаразнији смех проглашен је кикот Харија Брауна који је трајао читавих пола часа. Најнеобичније се

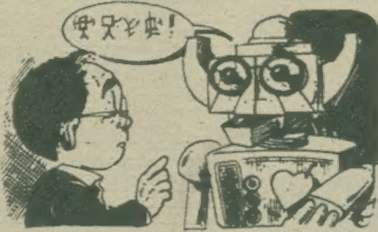

смејао Пол Грифин који је почео да се смеје као баритон а завршио као сопран. Најдуже се смејала извесна Линда Латс – четири часа и петнаест минута непрекидно. Због овог „смешљивог подвига” ушла је у Гинисову књигу рекорда.

● ● ● група лекара из Кембриџа (Велика Британија) дошла је до закључка да превремено рођене бебе у инкубаторима много боље напредују ако леже на вуни, а не на вати. Тако су бебе које су лежале на вати дневно добијале 18,6 грама док су оне на вуни добијале 22,7 грама.

● ● ● јапански стручњаци Института за технологију нових рачунара (ICOT) започели су обимне радове на изради нових

компјутера који ће моћи да размишљају, располагаће огромном количином знања и разговараће са човеком. Овакав рачунар могао би да се појави на тржишту већ 1990. године.

● ● ● у Холандији је недавно одржано необично такмичење у седењу на дрвеној мотки која вири из мора. Од укупно шеснаест такмичара победио је Руди

Ван дер Велт који је седео равно 102 часа и уједно постао и светски рекордер у овој „дисциплини”. Надметању су присуствовале хиљаде гледалаца који су све време ватрено навијали као на фудбалској утакмици.

● ● ● једна фирма из Рио де Жанеира досетила се како да уновчи пораст криминала у Бразилу – уместо кућних паса чувара почела је да продаје тигриће и лавиће. Иако цена једног лава износи негде око осамдесет пет хиљада динара, власници фирме кажу да им посао за сад одлично иде.

НАГРАДНА ИГРА „СВА СЛОВА"

По шеми дугорочне стабилизације уђе у фићу...

Многи су се кандидовали за најбоље плаћене писце света, неки су на путу да то и постану.

За наградну игру „Употреби сва слова" стигао је велики број ваших решења. Док жири ради пуном паром, ми ћемо, пре коначне одлуке жирија, објавити поједине реченице да и вас упознамо каква смо све решења добили.

Има и добрих реченица, али много више оних које су силом срочене. Поједини читаоци, у жељи да употребе сва слова, занемарили су смисао реченице па нам тако један аутор овако пише: „Стрпљивац, духа булице нека мозга чежње шефа Џајића" или „Па уџбеник, фотеља за ум, и греје и чашћава жеђ духа сањалица". Не наводимо имена аутора ових решења, али и ми бисмо волели да сазнамо шта су ови писци хтели да кажу.

Добар број је и таквих које су лепо смишљене у којима су заступљена сва слова, али на жалост имају вишак сугласника.

Али и поред великог броја погрешних ево и неколико које је жири издвојио у шири избор за награде и хонорисање:

„По шеми дугорочне стабилизације, уђе у „фићу"... и џоња као хуља жива". Реченица у духу времена. Очигледно се односи на оне којима стабилизација није јача страна. А и штедљиво су употребљени сви сугласници. Сваки по једанпут, према правилима игре.

Аутор следеће реченице је искористио народну изреку – он каже: „Фића и Џо пишу, а Божа уђе и уз њих чита: „Ум царује а снага кладе ваља". Има и шаљивих: „Оџачар Филип шаље осмехе туђој жени, а његова кућа без деце".

Све добре реченице које објавимо биће хонорисане. Засад све, и оне које објављујемо и необјављене, а добре (логичне и смислене) конкуришу за награде од 3, 2 и 1 стари милион.

Резултате објављујемо у броју 1720 од 14. децембра а до тада ћете у сваком броју наћи по неку добру и занимљиву реченицу.

Илустровао ЉУБОМИР МИЛОЈЕВИЋ ЉУБАЦ

Аутори реченица које овде објављујемо а које улазе у избор за награде су:
Слађана Лазић, Петефијева 20, Београд,
Мићо Ђаласан, Бул. АВНОЈ-а 115, Нови Београд
и Петар Новаковић, Битољска бб, Аранђеловац.

Сваком од њих припада хонорар у износу од 1.000.- нето динара.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

МОКРО НА ЕВРОПСКОМ НИВОУ

ЦРКВИЦЕ У ДОЊИМ КРИВОШИЈАМА

ПОШЛИ СМО У СЕЛО КОЈЕ СЕ ПОМИЊЕ У СВИМ УЏБЕНИЦИМА, ЗА КОЈЕ ЗНА СВАКИ ОСНОВАЦ, АЛИ МНОГИ НЕ ЗНАЈУ КАКО ИЗГЛЕДА, НИ КО И КАКО У ЊЕМУ ЖИВИ

Кућа Ћетка Самарџића у Црквицама

Дан кад смо дошли у Црквице у Доњим Кривошијама, на падинама Орјена, село чувено по најобилнијим падавинама у Европи, био је ведар: сунчано поподне сменило је тмурно и кишовито јутро.

Стигли смо иза кише, с југа. Од Рисна, најсевернијег насеља бококоторског залива, уз обронке Орјена вере се узак асфалтни друм познат као пут за Никшић преко Грахова. На деветом километру раскршће без путоказа. Десно се наставља пут Грахова. Намерник ће то сазнати ако на стени, која као да је својом стаменошћу поцепала пут надвоје, уочи од кише и ветрова избледео „запис": Црквице, бифе 3 (Некад је можда писало 9) км, и нацртана стрелица окренута налево. После десетак километара вожње кроз густу букову и храстову шуму, понегде испресецану пропланцима окићеним напуштеним кућама, наилазимо на пространо двориште у којем су два аутомобила херцегновске регистрације.

Црквице. Ширина какве, ваљда, нигде нема. Кућа Ћетка и Вукосаве Самарџић. Њихови синови Бранко и Саво живе и раде у Херцег-Новом али често долазе у Црквице. Ту је и Бранкова двоипогодишња кћи Лепосава. У Црквицама данас постоје само две куће Самарџића из чијих се оџака још вије дим.

– Читав овај крај зове се Кривошије, а Црквице припадају Доњим Кривошијама заједно са селима: Пољице, Клежнац, Унијерина, Церовик, Звечева, Драгошево село, Јелови До и Поди – објашњавају Самарџићи.

Црквице без црквице

У Доњим Кривошијама данас има око 60 кућа чија огњишта нису угашена. У њима живе Самарџићи, Одаловићи, Радуловићи, Кокоти, Илићи, Вучуровићи, Водовари, Бојанићи... Пре десетак година овде се живело у 150 домова. На врху Црквица чија је надморска висина 1017, или 1070 метара, на висоравни од неколико хектара налазе се рушевине великог насеља које су крајем прошлог века подигли Аустријанци. Поред касарне била је парна пекара, две кафане, куглана...

Струја је доведена у Кривошије 1969. године. Кафана која се помиње на путоказу на стени изгорела је пре неколико година. Ватра је прогутала и једину продавницу, па сада Кривошије со, шећер и све остало што им треба купују „доле" у Рисну, удаљеном осамнаест километара, или Грахову.

Остаци велике пекаре коју су подигли Аустријанци

У кривошијским селима нема водовода ни врела. За пиће и све остале потребе користи се кишница. Свака кућа има „бистјерну", цистерну у коју се слива, бистри и чува кишница. Неколико стотина метара од некадашњег војног насеља је споменик који су Кривошије подигли 1969. године, на стогодишњицу Кривошијског устанка против аустро-угарске власти.

Како су Црквице добиле име, не зна се поуздано. Самарџићи кажу да се не памти да је у овом крају било црквица. Додуше, постојала је једна мала црква али преко ноћи срушена, пре не много лета, највероватније да би камен од ког је била сазидана украсио неку од викендица на морској обали.

Предање вели да је на овом месту смрт често сустизала трговце које је пут водио ка мору, или обратно у брда, па би и то могла бити тајна постанка имена селу.

Најстарија мушка глава у Доњим Кривошијама је деведесеттрогодишњи Новица Одаловић из Звечаве.

– Младеж измиљела, остали смо ми старци – вели Новица.

„Буварица", JPT и RAI

На путу гурамо фићу чији се акумулатор испразнио. Возач је шеснаестогодишњи Јован Одаловић. Јован живи са оцем Радованом, мајком Зорком и сестром Слободанком.

НАЈВИШЕ И НАЈМАЊЕ КИШЕ

Црквице су на првом месту у Европи по просечној годишњој количини воденог талога од 4.926 mm (литара по квадратном метру), пише у свим уџбеницима географије. Најкишовитија година у Црквицама била је 1937. кад се из неба просуло 8.033 литра воде на сваки квадратни метар.

Највлажнија тачка на кугли земаљској је једно од острва Хавајског архипелага где монсуни и тропски тајфуни годишње нанесу око 12.000 mm, затим место Чарапунџа у подножју Хималаја са 11.000 mm...

У нашој земљи најсувље је Градско у долини Вардара у Македонији где годишње падне око 400 литара воденог талога. На свету најмање кише падне у местима Арика и Икике у северном Чилеу и јужном Перуу где је просек 2–5 mm годишње. Дешава се да тамо десетак година не кане ни кап кише.

Старији брат Славко завршио је студије грађевине и запослио се у Сарајеву. Радованова плата путара и род који даје посна земља буварица, и то тек кад се добро нађубри, нису били довољни да се ишколује још двоје деце. Јово и Слободанка завршили су осмогодишњу школу у Рисну. Прва четири разреда у суседној Унијерини. Има неколико година како је школа у Унијерини затворена. У Доњим Кривошијама данас има осморо ђака које родитељи возе у Рисан. Готово свака кућа овде има аутомобил. Аутобус никада није возио кроз кривошијска села.

Аутобус пролази ујутру пут Рисна, а поподне за Грахово и Никшић оним главнијим друмом, али до њега је десетак километара. Јово у кући има радио, грамофон и телевизор који хвата оба наша и два програма италијанске телевизије. Одлази у Грахово на игранке, али тамо, вели, није баш најбољи провод, кавгације знају да растуре забаву. У Кривошијама има двојицу-тројицу вршњака с којима се дружи, а и они се спремају у свет. Нема девојака, а ваља мислити на женидбу.

– Последњих су се година и снегови изродили. Некад се знало – кад западну, нема мрдања од куће. Само се прокопају тунели до штала и торова – прича Ђорђе Водовар, учитељ у пензији, најмлађи син Јованке Водовар, најстарије житељке Доњих Кривошија која је напунила 101 годину.

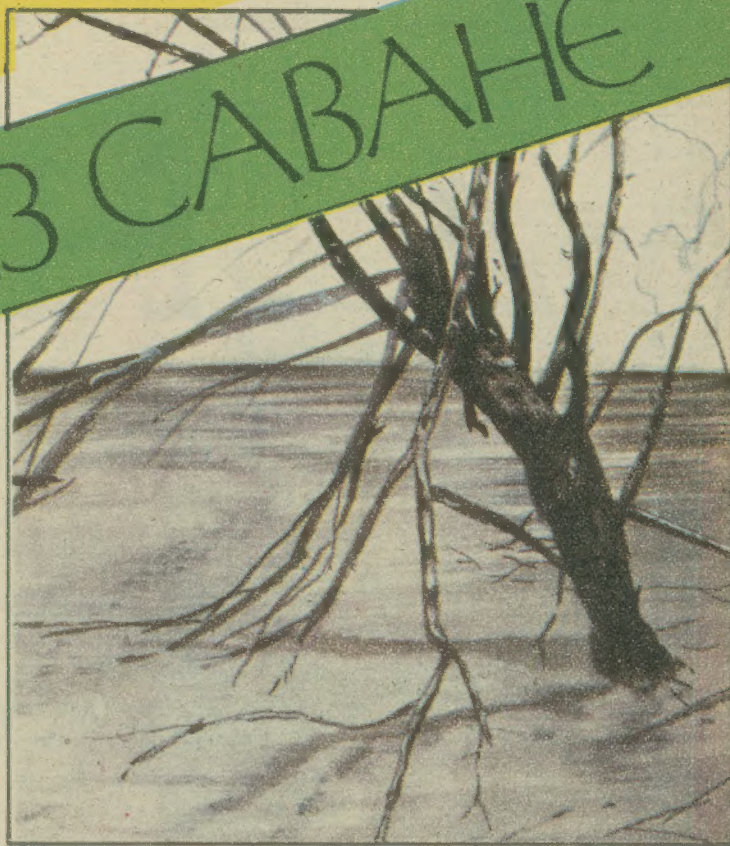
– Децо, оклен ви дођосте да мене заговарате. Јашта, овде су вазда велике кише падале. Чим изађем на праг и помилује ме топао вјетар, јужина, нема друге, навућ ће се црни облаци с мора. И баш се некако насуку на овај крш и све овде изруче. У јесен и пролеће данима лије без престанка. И ништа се не задржи, до оно у бистјерни, већ се све сјури у море. Влага је скроз неправилно распоређена. Лета знају да буду сушна, дакако, по два месеца, и јаче не кане кап кише – каже Јованка. Сто и једно лето!

Астрономи би пожелели небо какво је те ноћи било над Кривошијама. Виделе су се све звезде, а и некако су сјајније него друге. Ваљда зато што су Кривошије високо, па су ближе звездама.

Дарко Чварковић
Снимио: Зоран Анастасијевић

На годишњицу ОУН

ВАПАЈИ ИЗ САВАНЕ

ДЕЧИЈИ ФОНД СВЕТСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ СПАСАВА МАЛИШАНЕ ИЗ 11 ЗЕМАЉА КОЈИ ЗБОГ УСЛОВА ЖИВОТА, ЈЕДВА ДОЧЕКАЈУ ПЕТУ ГОДИНУ

У држави Горња Волта, на западу афричког континента, умиру шуме. Огромно баобаб дрвеће распада се као лешеви слонова. Ношен ветром који се не смирује лесак у ваздуху изазива још већи осећај пустоши. Ни капи кише! Нема ни траве ни трагова живота. У колибама од сламе све је мање људи – умиру од глади, жеђи и од болести.

Некад су у овим крајевима до марта дували топли ветрови које су смењивали монсуни и доносили драгоцену кишу. Бујало је растиње, шуме су врвиле од живота.

Широм земље организације младих људи преузимале су на себе обавезу да обрађују земљу, копају бунаре, изграђују бране... Старији би седели у хладу и храбрили их, а девојке им певале песме – да не посустану. Уз радосна лица на плакатима најчешће је писало: „Ако имаш воду, можеш имати и све остало".

Али, ово је већ петнаеста година како владају суше. Сами више не могу да се боре, баш као ни становништво још 23 афричке земље где је готово исто стање: пустиња се шири, реке су усахле. Људи рукама копају песак не би ли дошли до воде, а налазе само муљ. Селе се из места у место. Харају заразне болести и инфекције. Страдају највише деца. Од хиљаду деце умире сто педесет. Некад и више. Угрожено је укупно сто педесет милиона људи!

Са избеглицама – још теже

Годинама већ у Анголи умире трећина малишана који још нису напунили ни пет година. Понегде половина. Уз погоршано економско стање, на становништво утичу и политички сукоби. У Чаду такође – изоловани су, гладни и жедни. Харају шуга, маларија, богиње, цревне инфекције, туберкулоза. Опет су најугроженија деца.

Етиопији ће, због последица суше, ове године бити потребно двадесет осам хиљада тона жита и две хиљаде тона друге хране. Такође и Гани, иако је до пре десетак година успевала да подмири своје потребе.

У Мауританији суше владају већ пуну деценију. У 1983. код њих је пало најмање кише у последњих седамдесет година. Мозамбик је, између осталог, погодио и циклон. У Сенегалу је због суше изгубљено више од сто педесет хиљада грла стоке. У Зимбабвеу је ситуација отежана приливом сто хиљада становника из суседног Мозамбика.

У Малију је угрожено два и по милиона људи. Почетком осамдесетих ниједно дете није преживело пету годину... Суше овде владају од 1969!

Ко ће помоћи свим овим људима? Хоће ли и они нестати на врелом сунцу, као и њихови усеви, краве, овце и козе?

„Ми, народи Уједињених нација..."

Ово су прве речи Повеље потписане у Сан Франциску 24. октобра 1945. У име својих народа 51 нација, међу којима и Југославија, основале су светску организацију. Њима се досад придружило више од сто земаља. Данас оно „народи" значи милијарде људи широм света уједињених на истом задатку – да спасу следеће генерације од опасности рата и да сарађујемо у име мира, правде и напретка.

Уједињене нације су организација земаља, а не светска влада. Не издају законе, али пружају прилику великим и малим, богатим и сиромашним, свима са различитим политичким гледиштима и друштвеним уређењима да кажу шта мисле и допринесу формирању ставова. Имају шест главних органа и осамнаест међународних организација. А само Генерална скупштина – четрнаест тела од којих је једно UNICEF и брине о деци света. (Основан 1946. у настојању да се што хитније помогне деци, жртвама другог светског рата).

UNICEF своје активности углавном заснива на добротворним прилозима и већ петнаест година брине се о угроженој деци Африке. Тренутно помаже оне земље у којима је смртност највећа. Обезбеђено је десет милиона долара за поменутих једанаест земаља, с тим што се планира и додатна помоћ за остале земље Африке које угрожава суша – у лековима, вакцини, медицинској опреми, води и храни...

Деца, било где да живе, имају право на детињство... Свет је један, упркос томе што неки желе да га деле на „мале светове" који њима одговарају.

Диего Варагић

ПОКЛОН ДЕЦЕ СВЕТА

– На изградњу седишта ОУН у Њујорку, започету 1947, утрошено је ондашњих 65 милиона долара. Влада Сједињених Америчких Држава уложила је свој новац који су јој земље чланице у ратама враћале све до прошле године.

– Кружну фонтану испред зграде поклонила су деца света. Шара на њеном дну начињена је од белог мермера и црног шљунка са острва Родос у Грчкој.

– Своје поклоне дале су и све земље чланице. Совјетски Савез је даровао модел „Спутњика", првог вештачког сателита, а Сједињене Америчке Државе парче камена са Месеца који су донели астронаути са „Апола 11". Поклон Југославије је бронзана скулптура названа „Мир", рад вајара Антуна Августинчића. Ту су и поклони појединаца, међу којима је и једно сликарско дело Мухамеда Алија!

– Секретаријат запошљава 15 хиљада људи.

– Радни језици су: арапски, кинески, енглески, француски, руски и шпански.

– Програм радио-станице ОУН преноси се на 20 језика.

– Организација годишње изда 667 милиона страница разних докумената. Њима би могла три пута да се обавије Земља око екватора.

ИСТИНЕ И ЗАБЛУДЕ:

БИОРИТАМ ЗА ЉУБАВ, ЗДРАВЉЕ, ЗАРАДУ, УЧЕЊЕ, РАД – АЛИ НЕ И ЗА КОЦКАЊЕ

НИКАКО РОК-НА МЕСЕЧИНИ!

Илустровао ЗОРАН ЈОАНОВИЋ

„КРИТИЧНИ ДАНИ" НИСУ КРИТИЧНИ. – БИОРИТАМ ЈЕ МАСОВНО ПОПУЛАРАН, АЛИ ГА НАУЧНИЦИ НЕ ПРИЗНАЈУ

Сва жива бића на нашој планети изложена су утицају ритмова, односно циклуса. Најважнији циклус у нашем животу је дан, за који као меру узимамо 24 часа. Наше срце, плућа, телесна температура и крвни притисак показују периодичност омеђену 24-часовним циклусима. Доиста, неке од наших телесних функција одржавају своје правилне циклусе чак и када су лишене видљивих временских промена, као што су показали огледи у подземним склоништима или на непрекидној светлости арктичког лета.

Постоје и циклуси који трају дуже од дана. Најважнији од њих је месец – тачније, месеци, пошто променљива орбита нашег природног сателита, Месеца, има пет различитих циклуса, дугих између 27,21 и 29,53 дана.

Месец од 27,55 је нарочито важан јер означава време између два лунарна перихела – две тачке када је Месец најближи Земљи. Тада пуни Месец врши видљив гравитациони утицај на плиме у морима и океанима, а могуће је, као што неки тврде, и да изазива „плиме" у људском понашању.

За и против

Колико је познато, теорију о биоритму (уобичајено је да се тако каже, иако је реч о три биоритма) први су изнели доктор Херман Свобода, професор на Бечком универзитету, и Вилхелм Флис, немачки физичар. Свобода, који је свој рад објавио 1904. године, и Флис, који је своја истраживања обелоданио 1906, открили су физички циклус од 23 дана и емоционални циклус од 28 дана. Откриће интелектуалног циклуса од 33 дана приписује се Алфреду Телчеру, аустријском инжењеру, који је о томе писао двадесетих година нашег века. Теорија о ова три биоритма је већ у почетку у јавности примљена са великом резервом, пошто је било доиста тешко прихватити тврђења да сва људска бића поседују уграђене регулаторе ритма, које никакав спољни подстицај није у стању да промени током читавог живота.

Доказ за теорију о биоритму (односно биоритмовима) захтевао је прецизна мерења многобројних променљивих чинилаца. Један лабораторијски оглед извео је доктор Рексфорд Херси, са Пенсилванијског универзитета. Његов рад се често наводи као доказ теорија о биоритму, али је он, у ствари, пружио обиље доказног материјала **против** теорије. Године 1931, наиме, Херси је објавио резултате годину дана дугог проучавања емоционалног расположења двадесет пет индустријских радника изабраних због њихове привидне емоционалне стабилности. Некакви емоционални циклуси су доиста избили на видело, али су се они мењали у периоду између 16 и 64 дана, што значи да им је просек износио 35 дана.

Компанија „Биокрон системс" из Калифорније дошла је до сличног биоциклуса 1977. године код две стотине посматраних. Код чланова групе, код којих су испитивана сва три биоритма, заиста су установљени циклуси, али су трајали између два и 54 дана. Три године раније, 1974, тим истраживача са Вајоминшког универзитета проучавао је у болници групу особа подложних психозама да би се код њих проверила хипотеза о „критичним данима". Установљено је да „теорија није од значаја".

У два опсежнија истраживања, 1962. године, инструментима је мерено стање организма испитаника. Једно истраживање је обавила екипа психијатра Леонарда Равитса, која је прикупила 30.000 резултата мерења извршених на 500 студената америчких универзитета. Она је установила постојање неколико различитих циклуса, од којих је један дуг 28 односно 29 дана.

Друго истраживање обавио је доктор Роберт Бекер са Њујоршког универзитета. Током два месеца мерио је електрични потенцијал код четири лица, и открио, један циклус од 28 дана. Ови резултати, ипак, не могу да послуже као доказ за постојање биоритма толиког трајања, а поготово не могу да се доведу у везу са лунарним циклусима.

Нека жива бића, међутим, доиста веома тачно реагују на циклусе Месеца. Најмање педесет врста риба и неколико врста ракова бацају икру тачно попут „сатног механизма чије је клатно Месец", итд.

Као што знамо, и Сунце има своје циклсуе. Његов период ротације износи 25 дана на екватору, а 34 на половима, односно просечан период окретања износи 27 дана. Ту је и циклус сунчевих пега, или радијационе активности, дуг једанаест година. Према мишљењу совјетског академика доктора Александра Дуброва, објављеног 1974. године, Сунце утиче на цео живот на Земљи. Последице по човека су разноврсне – од успоравања реакција (отуда, на пример, повећана склоност ка саобраћајним уде-

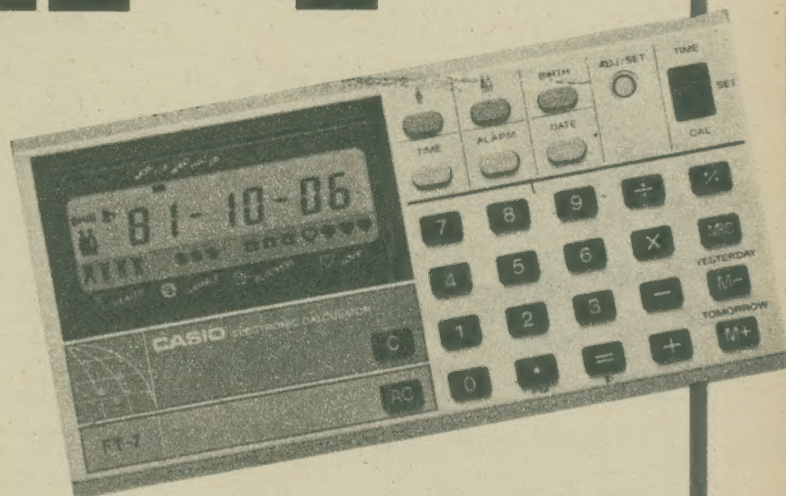
КОНЦЕРТ

Година као значајан циклус у људском животу: „Четири годишња доба" – слика Валтера Крејна

Пример графикона физичког, емоционалног и интелектуалног биоритма

сима), преко психичких поремећаја, до учесталијих срчаних напада.

Што се тиче утицаја Сунца, не постоји универзални циклус. Геомагнетско поље у Курску, у СССР, на пример, јаче је три пута него у Рио де Жанеиру у Бразилу.

Разнородност утицаја Сунца и Месеца на живот на Земљи не представља препреку спекулацијама појединих научника. Психијатар из Мајамија доктор Арнолд Либер сматра да се циклуси Сунца и Месеца одржавају у двојној природи људског мозга. Иако има научно звање, доктор Либер нас по методу уобичајеном код појединих окултних аутора обавештава да „логичка" лева страна мозга функционише у знаку Сунца, а „интуитивна" десна страна у знаку Месеца!

Погледајте прво у месец

Космички циклуси, каже психијатар Арнолд Либер, не утичу на сваког подједнако. Здраве и уравнотежене особе живе, без обзира на положај Месеца на небу. Али емоционално нестабилне особе могу да смање утицај критичних дана ако воде рачуна о соларно-лунарном календару. Овај психијатар је чак предложио да се концерти рок-музике одржавају у току прве или последње четврти Месеца, а не у време новог или пуног Месеца. Као што постоје плиме у океанима, каже он, „сва је прилика да постоје и биолошке плиме у организму. Ако ништа друго, три четвртине људског тела је обична вода".

Иако је многи научници не прихватају, теорија о биоритму је веома популарна. Пословни људи у Јапану користе биоритам да би смањили број несрећних случајева код својих радника. Широм света продају се књиге о биоритму, као и калкулатори који убрзо израчунавају физички, емоционални и интелектуални циклус за заљубљене, рецимо, или за брачне парове.

Рачунар познате јапанске фирме „Касио", биоритамске вредности изражава низом сличица за „здравље", „зараду" или „добитак на играма среће", „посао" и „љубав". Поучена неким судским споровима, фирма категорички одбија ма какву одговорност за евентуални губитак на коцки због ослањања на савете које тај рачунар пружа.

Од 1970. године до данас обављено је најмање 25 опсежнијих научних истраживања, од којих ни једно једино не иде у прилог теорије о биоритму. Комисија за накнаде радницима из Британске Колумбије, на пример, испитала је 1971. године 13.285 несрећа и установила да се оне нису чешће догађале у биоритамским „критичним данима" него у другим данима. Исти резултат дало је и проучавање 8.625 авионских несрећа које је извршила америчка Тактична ваздушна команда 1974. године. У једној студији из 1977. године Флоридски универзитет није успео да открије никакву везу између биоритма и резултата разних атлетских тимова. Истраживач Теренс Хајнс објавио је 1979. године књигу „Теорија о биоритму" у којој је изнео резултате свих ових студија. „А за оне студије", пише на крају Хајнс, „које на изглед, потврђују теорију о биоритму, показало се или да нису довољно добро документоване, или да су засноване на ненаучним статистичким методима".

Читава прича о физичком циклусу од 23 дана, емоционалном од 28 дана и интелектуалном од 33 дана, дакле, представља заблуду која може да нам послужи као забава, али никако и као озбиљан „водич кроз живот".

Есад Јакуповић

ИЗРАЧУНАВАЊЕ БИОРИТМА

Присталице теорије о биоритму сматрају да особа може да утврди своју физичку виталност, емоционално расположење и интелектуалну способност за ма који дан.

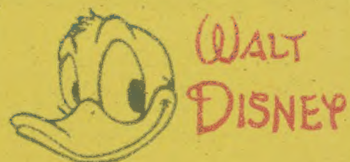
Сви циклуси почињу на дан рођења. Физички циклус је дуг 23 дана. Првих једанаест и по дана су „позитивни", с тим што прво „расту" изнад просека, а затим „падају" натраг. Преосталих једанаест и по дана су „негативни" – прво све више „падају", а затим „расту", поново до просека.

Емоционални циклус траје 28, дана са по 14 дана изнад и испод просека. Интелектуални циклус дуг је 33 дана, од којих су шеснаест и по позитивни, а толико је и негативних. Дан када циклус прелази из позитивног у негативни део назива се „критичним".

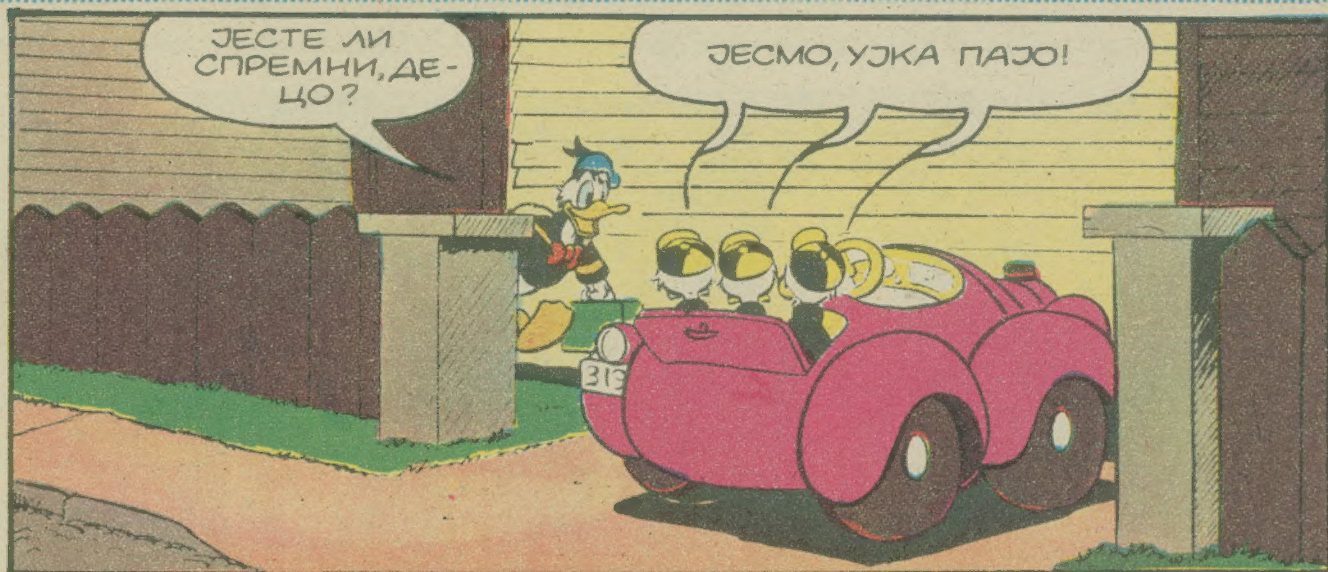
Позитивни дани физичког циклуса погодују активностима које захтевају већи напор; негативни су једино за мање напорне активности. Позитивне дане емоционалног циклуса карактеришу ведрина, расположење и већа спремност за сарадњу са другима. У току негативних дана особа је више-мање потиштена и повучена. Слично томе, позитивни дани интелектуалног циклуса погоднији су за стваралачке и уопште умне напоре него негативни дани.

Критичног дана физичког циклуса особа је, наводно, подложнија невољама и несрећама, као и критичног дана емоционалног циклуса. Критични дан интелектуалног циклуса није нарочито опасан. Двоструки критични дан догађа се око шест пута годишње, а троструки отприлике једанпут у години дана.

Свој сопствени биоритам за одређени дан можете да нађете на тај начин што ћете израчунати број дана од рођења до тог дана, пазећи да додате по један дан за сваку преступну годину. Израчунати број дана поделићете са бројем дана у циклусу који вас занима. Остатак представља број дана који је протекао од почетка последњег циклуса, и са приложене кривуље можете видети да ли је и колико позитиван или негативан. Исти поступак треба да примените и за друга два циклуса. Ако сте рођени касно увече, приликом израчунавања ћете као дан рођења користити следећи дан.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

ЈЕСТЕ ЛИ СПРЕМНИ, ДЕЦО?
ЈЕСМО, УЈКА ПАЈО!
313

НАПРЕД! КРЕЋЕМО!
313

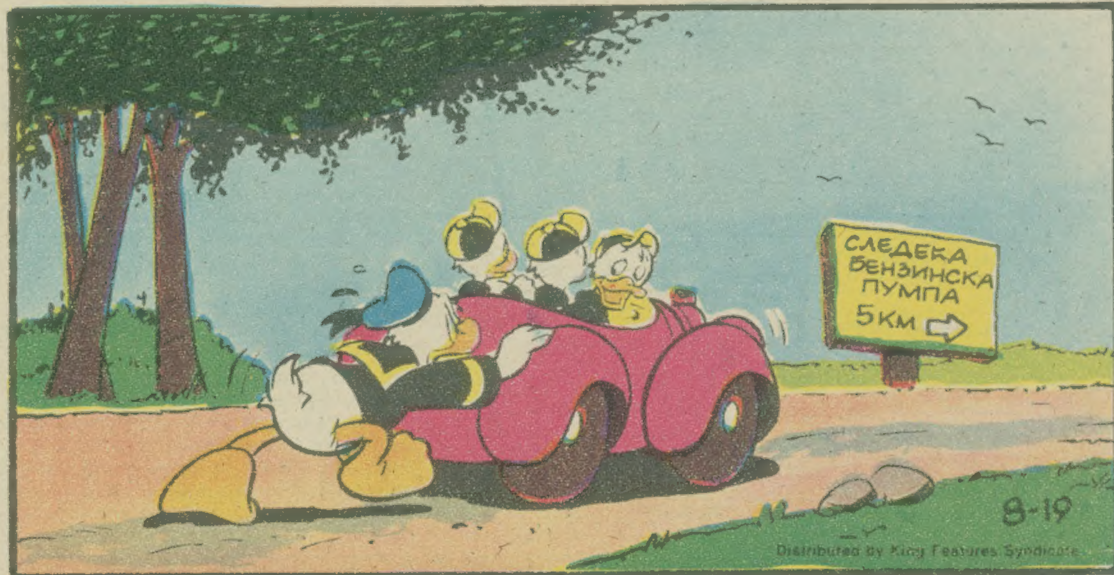

НАДАМ СЕ ДА НИШТА НИСИ ЗАБОРАВИО, УЈАЧЕ!
ЈЕСИ Л' СТО ПОСТО СИГУРАН?

КАД ПАЈА НЕШТО ОРГАНИЗУЈЕ, НЕМА ГРЕШКЕ!

ЗАПАМТИТЕ: ОВАЈ ИЗЛЕТ ЈЕ ИСПЛАНИРАН ДО ПОСЛЕДЊЕГ ДЕТАЉА!

НИШТА НИСАМ ЗАБОРАВИО, СЕМ...
ТРРР! ТРРР!

СЛЕДЕЋА БЕНЗИНСКА ПУМПА 5KM
8-19

Б. Травен

ДИНАМИТ

Неколико индијанских радника запослених у рудницима код места Чихуахуа, а сад у шетњи кроз предграђе овог места, почеше, тек онако, из дуга времена, да се препиру о дејству динамитских метака који се употребљавају при разбијању стена. Већина се била сложила у мишљењу да дејство тих метака на људско тело мора бити убитачно, док је мањина упорно тврдила да њихово дејство на људско тело долази до израза само приликом минирања великих стена, а да је у сваком другом случају скоро безазлено.

Пошто се никако није могла постићи сагласност, један од поборника „безазлена дејства" понуди се да на самоме себи докаже тачност свога мишљења.

Не потраја дуго и би пронађен метак на који је затим стављена каписла и окачен фитиљ. Храбри борац за своје убеђење ипак попусти пред навалом противничке странке да је потребна извесна предострожност, пошто би, на крају крајева, могла и већина да буде у праву, те би заиста била вечита штета за њега, ако се не би могао уверити да није у праву, те да из тога извуче одговарајуће наравоученије за даљи свој живот. Он то, најзад, и увиде, те пође са својим ратоборно расположеним друговима до прве куће на углу, подигнуте од камена. Пошто су се заступници струје „разорног дејства" повукли на пристојно одстојање, онај поборник „безазленог дејства" оде до угла, припали фитиљ и држаше метак у десној руци, савијајући је око угла.

Тренутак два касније задрхта цео град. Становништво, бојећи се земљотреса или експлозије неке мине, полете на улицу.

Али када виде да су у питању била само два угаона зида једне куће који су се из непознатих и загонетних разлога срушили, врати се опет свом мирном домазлуку.

Пријатељи жртве дадоше се на посао. Разгрнули су кршевине она два срушена зида, да би утврдили која је страна у праву, јер све досад одлука још увек није била пала, пошто дејство динамита на стене никад и ни од једне стране није било довођено у сумњу. И заиста, пошто су неко време откопавали, измигољи се оно сумњало мирно и спокојно испод камења, са изразом човека који зна да је право на његовој страни, и стресе прашину и креч са свог одела.

Истина, није више био потпуно онакав какав је био малочас. Но он никад није ни тврдио да ће после свог опита остати здрав и прав. Све што му се десило било је то, да му је десна рука све до лакта била отргнута, дакле таман онај део који је, заједно с метком био иза угла. Али то му није много сметало. Наваљивао је да треба ископати сад и руку, како би се могло утврдити да није баш толико озлеђена. Али од руке и поред најревноснијег трагања, не беше ни трага ни гласа.

– А ја вам ипак велим, – настави сместа препирку, – да ми није метак откинуо руку. Меци су потпуно безазлени, у то не може бити сумње. Крива је каписла; јер нико жив не зна шта то они разбојници од фабриканата стављају у њих. Све су то само варалице и разбојници.

Индијанац се никада није покајао што је за љубав утврђивања једне научне истине жртвовао руку. Уместо ње добио је гвоздену куку, куку за рад. Али он никада није радио том куком, већ је, уз њену помоћ, постао један од најопаснијих кавгаџија међу радништвом које му је прилазило толико зазорно, да се то просто граничило са страхопоштовањем, и сматрало се почаствованим, ако би било удостојено да испуни његову жељу.

Илустровао Љубомир Милојевић ЉУБАЦ

СЛАВНИ, ТАЈАНСТВЕНИ АУТОР ПРИЧЕ С ПРЕТХОДНЕ СТРАНЕ

ЧОВЕК КОЈИ НИЈЕ ЖЕЛЕО ДА ИМА БИОГРАФИЈУ

Б. ТРАВЕН ЈЕ ИМАО МНОГО ПСЕУДОНИМА, ЗАНИМАЊА, НАЦИОНАЛНОСТИ, ДАТУМА РОЂЕЊА... ПОУЗДАНО СЕ ЗНА САМО КАДА ЈЕ УМРО И ДА ЈЕ БИО СЈАЈАН ПИСАЦ

Књиге Б. Травена преведене су, са немачког на којем је писао, на више од 30 језика, у тиражу од 32 милиона примерака; нека Травенова дела, као на пример „Благо Сијера Мадре", постала су познати филмови. Светску славу донели су му романи „Мртвачки брод", „Берачи памука", „Побуна вешаних", „Генерал из џунгле", „Бела ружа" и др.

О писцу који је толико читан као Б. Травен обично се зна све, почев од тога где је и како живео. О Б. Травену се поуздано зна, изгледа, само кад је умро (26. марта 1969). Приписују му 27 псеудонима, 21 занимање, шест датума рођења, седам националности.

Чак и енциклопедије чија се прецизност обично не доводи у сумњу бележе да му је име „наводно" Берик Торсвен Травен.

Колико хартије, толико приче

Према неким претпоставкама, Б. Травен је извесни Рет Марут који је у годинама првог светског рата у Немачкој издавао часопис „Циглар" и нападао све владајуће у тадашњем друштву, милитаризам, цркву, капитализам... Један немачки позоришни алманах из 1907. године доиста помиње глумца и режисера Рета Марута. Човек тог имена дао је 1912. године полицији у Диселдорфу податке о себи: рођен 25. фебруара 1882. у Сан Франциску Калифорнија, енглески држављанин (!). Овај „немачки Енглез" или „енглески Немац", који је, по избијању првог светског рата постао „Американац", по пропасти Минхенске (баварске) совјетске републике, у којој је играо значајну улогу, био је осуђен на смрт али је успео да побегне с личним документима једног свог пријатеља, оставивши, наводно, кратку поруку да „престаје да постоји за Европу".

Од имена позајмљеног за бекство из Немачке и Европе постепено се (опет наводно) стварало име које ће, у једној фази те промене, гласити: Травен Торсвен, да се затим сведе на опште, широм света познато Б. Травен.

О Б. Травену се није знало ништа сем да има поштански фах у Тампику, Мексико, ни онда кад је један берлински лист 1925. године почео да објављује роман у наставцима „Берачи памука" – од Б. Травена. Један лектор „Гутенбергове књижевне задруге" (Ернст Прецанг) покушао је тада (13. 7. 1925), да, преко мексичке адресе, ступи у везу с тајанственим Б. Травеном о чијим се „Берачима памука" увелико говорило. Убрзо (5. 8. 1925) Траван је одговорио писмом – како је доспео у Мексико и како је настао роман „Берачи памука": „Роман сам писао у индијанској колиби у џунгли. Имао сам мало хартије за писање, а када сам је потрошио, роман је морао бити завршен". Месец и по дана касније Травен је из Мексика послао рукопис романа „Мртвачки брод". Идуће године, уз преписку двојице људи који се никад неће срести, објављен је у Немачкој роман „Благо Сијера Мадре", још две године касније и романи „Мост у џунгли" и „Бела ружа"...

С доласком нациста на власт, у Немачкој се више не помиње име Б. Травена, али се његове књиге преводе на све више језика у свету, уз стално питање: ко је Б. Травен?

„Детективска" истрага

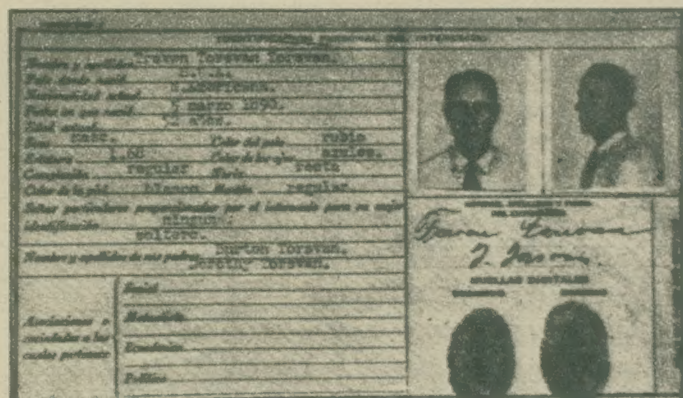
Један од истраживача „мистерије Травен" био је, у новије послератно доба, и Герд Хајдеман, репортер западнонемачког часописа „Штерн". Хајдеман је – морамо опет додати оно фамозно „наводно" – пропутовао десетине хиљада километара по свету, разговарао са стотинама „сведока" и испунио белешкама 77 фасцикли, све док се – 1966. године – није и „лично срео с чувеним, непознатим писцем"! По тврђењу овог немачког репортера, до његовог сусрета с Травеном дошло је тако што је видео, на делу, како једна Мексиканка, за коју ће се после испоставити да је Травенова супруга, празни пошиљке на Травеново име и адресу из поштанског претинца у Мексико-Ситију. Реч по реч, и после ове Хајдеманове „детективске" акције, репортер је, поред осталог, од Травенове супруге дознао да је славни писац – ни мање ни више него ванбрачни син немачког цара Виљема Другог! После овог „открића" могло је да следи само то, као што је писао Хајдеман, да га Травен позове у своју кућу, на разговор.

Ово је Б. Травен (1959. са супругом). Али, ко је Б. Травен?

Писање „Штерна", односно Хајдемана, 1967. године, о овом сусрету и откривању тајне идентитета Б. Травена изазвало је сензацију широм света. Невоља је, међутим, што се „Штерновом" репортеру Герду Хајдеману данас не може веровати јер је дотични репортер – истраживач „истакнути" актер недавне афере с мемоарима Адолфа Хитлера и, као такав, изведен пред суд, пошто је утврђено да су ти Хитлерови мемоари најобичнији фалсификат. Није нам познато да ли је овом приликом било интересовања и за веродостојност ранијих Хајдеманових „истраживања", о Травену, рецимо.

Иза Б. Травена остао је датум његове смрти – 26. март 1969. и низ књига које се широм света читају као својеврсно литерарно, али и документарно, узбудљиво сведочанство о овом свету и многим његовим скривеним кутовима и лицима. Бродови за које се никад не зна кад ће постати гробнице, попут Травеновог „Мртвачког брода", и данас плове океанима. „Благо Сијера Мадре", остаје трагикомични споменик бесмислу којим се окончава људска борба за неки нови смисао у животу (богатство, у овом случају). За Травеном су остале и његове речи, свакако најважније за откривање и упознавање ове необичне личности: „Једина биографија ствараоца треба да буду његова дела".

Пасош Торсвена Травена.

Што се тога тиче, биографија Б. Травена је дуга и богата.

В. Ст.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК НА ПРВОМ (ПРАВОМ) САЛОНУ YU-СТРИПА!

ТАРЗАНИ, ХУЉИЦЕ И ОСТАЛИ

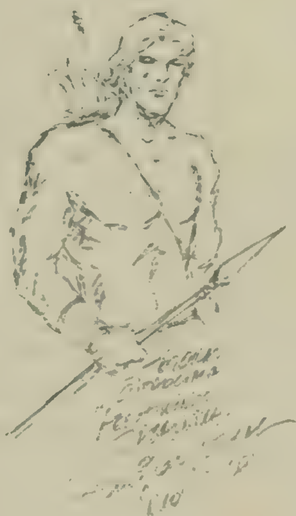
СТРИП ЈЕ ЈЕДНО ОД ОБЕЛЕЖЈА ОВОГ ВЕКА – У ШТА, ШТО СЕ ТИЧЕ ДОМАЋЕГ ЛИТЕРАРНОГ СТВАРАЛАШТВА У СЛИКАМА, ТЕК ТРЕБА ДА СЕ УВЕРИМО

Наша земља, наравно, не спада у светске стрип – велесиле што, опет, не значи да нас нема. Скоро педесет година се код нас појављују „магични квадратићи", да у последњих десетак година почну да стичу неку врсту правог статуса. Кључну улогу у том процесу одиграли су омладинска штампа и даровити аутори (у оквиру неформалних група). Такозване озбиљне новине и специјализовани стрип магазини широм су отворили своја врата за разговоре на ову тему и, што је још битније, дата је шанса домаћим снагама које су, од краја шездесетих година, одбијане у име јефтине увозне робе.

Сада, несташица девиза је променила став издавача према „јефтинијем иностраном стрипу" и понудила шансу домаћим ауторима.

Сваки почетак је тежак

После успешног излажења из дечјих пелена било је нормално очекивати да ће ствари кренути набоље. Оно што је већ дуже време неостварени сан стрип заљубљеника, крајем овог лета је постало реалност. Наиме, организован је први (прави) Салон југословенског стрипа. Десило се, тако,

„Тарзан" Бранислава Керца познат је у свету.

да Винковци постану центар (макар само у три дана) у коме су се окупили сви наши људи који су на овај или онај начин везани за стрип. Били су ту и аутори и представници неких издавачких кућа и читаоци. Први је утисак да су сви били изненађени (а највише организатор) многобројном посетом коју ни највећи оптимисти нису очекивали. Сва три (званична) дана Салона, то се са нескривеним задовољством истицало.

Зашто у Винковцима?

Зашто је Салон приређен баш у Винковцима? Прво, ту не постоји било какав издавач ове врсте литературе, па самим тим, ни неки „лични интерес". Друго, традиција је у свету да се овакви скупови организују у мањим местима (Лука, Ангулем...) што им, на неки начин, придаје већи значај. У великим центрима, наиме где има више културних манифестација са дужом традицијом било би потребно време за афирмацију још једне, нове.

Тродневно дружење, разговори и пропратне изложбе и програми били су главни садржај Салона. Приређене су три тематске поставке: „Југословенски рецентни стрип", „Јулес Радиловић" и „НОБ и стрип". Главни простор је заузимао „рецентни стрип", били су заступљени радови из последњих пет година од око четрдесет домаћих аутора. Оцена је да су били присутни сви битнији протагонисти овог начина изражавања и поред тога што, рецимо, нисмо видели ништа од Ивице Бадњанца или Горана Делића. Десило се да тек другог дана буде постављена једна табла Игора Кордеја.

Стрипови и илустрације Јулија Радиловића нашли су се на овом Салону из најмање два разлога. Прво, овај професионалац је добитник првог Гран-прија (који ће се и убудуће додељивати за вишегодишњи допринос) а затим – он је једна од најсветлијих и најпостојанијих фигура нашег стрипа. Њега ни најгори услови и „лоша времена" нису поколебали. Преко тридесет година је присутан и још увек ради с несмањеним жаром. С обзиром на искуство, замолили смо га да нам каже нешто о овом скупу:

– Фантастично! До сада нисмо имали нешто слично. Сматрам, заправо, да је цела ствар епохална због тога што је донела све оно што је потребно у нашим стрип-приликама. Био је то скуп ентузијаста, што ме и радује и не радује. Јер, професионалне организације за сада, не подржавају наш, домаћи стрип и не размишљају даље од својих интереса.

Јулије Радиловић наше читаоце поздравља цртежом из необјављеног стрипа „Trueblood".

Жељка Пахека срећете у нашем листу. Осим илустрација он врло успешно ради и стрипове.

Награђени

Посебно су представљени стрипови на тему НОБ-а. Осим послератних остварења у овом жанру (већина цртача му није одолела), занимљива је и презентација стрипова који су настали у време рата (откриће Владимира Гудца). С обзиром на недовољну искоришћеност ове теме у нашем стрипу, изложба је, сигурно, била не само занимљива већ и подстицајна.

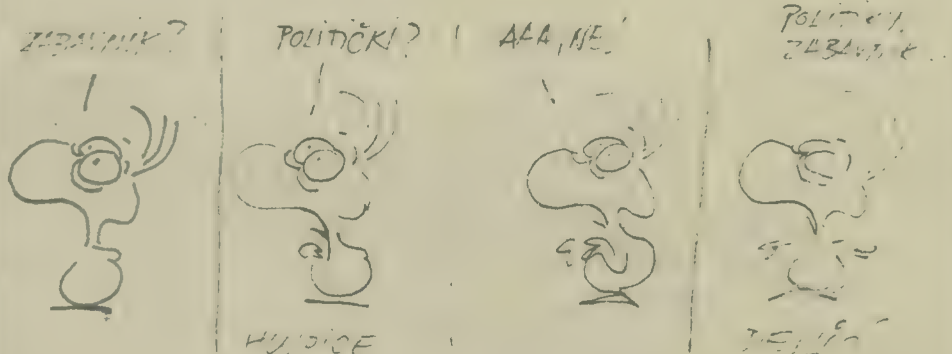
Једна од најлепших и најкреативнијих иницијатива организатора била је – да групе аутора гостују по школама Винковачке општине. Вероватно први пут – аутори стрипа крочили су, тако, на традиционално „антистриповску" територију.

У Винковцима се и разговарало о југословенском стрипу данас. На жалост, не можемо претерано бити задовољни оним што се чуло за „округлим столом". Све оно о чему се говорило више може да уплаши младе ауторе него да их охрабри. Једина ствар која радује била је договор са присутним представницима издавача који су прихватили да убудуће помогну овом Салону.

Први (прави) добитници награда на првом (правом) Салону YU-стрипа су: Јулио-Јулес Радиловић (Гран-при), Бранислав Керац (авантура), Радован Девлић (гротеска), Жељко Пахек (иновација), Ђорђе Лебовић (сценарио), Милан Томас (млади аутор), Вера Хорват-Пинтарић (теорија) и НИРО „Дечје новине" (стимулисање домаћег стрип-стваралаштва).

Тема идућег Салона биће: 50 година домаћег стрипа.

Драган Стошић

Радован Девлић спада у сам врх наше стрип-сцене. „Хуљице" су његови најуспешнији јунаци.

DIK BROWNE **ХОГАР СТРАШНИ**

ВЕЛИКИ МИКАН

ВЕЖИТЕ СЕ, СЛЕЋЕМО!

– МАНДАРИНА

Од Токија, по броју становника већи је, у свету, само Мексико Сити. Токио са предграђем има 28.7 милиона становника, више него цела Канада.

„Престоница Истока" (што, на јапанском, значи Токио) има седам симфонијских оркестара, девет опера и 15 балетских компанија, око 140 музеја и уметничких галерија. Као трговачки центар Истока град је окићен с 32 џиновске робне куће. Поред 160.000 најразличитијих продавница он пружа уточиште и старим занатлијама који праве све, од свилених кимона до најфиније керамике. У 199.000 токијских ресторана и кафана једе се и пије све што су људи широм света смислили.

Готово у географском средишту Јапана, на југоисточној обали острва Хоншу, Токио се пружа преко равне, некада плодне Канто равнице докле поглед допире. Град пресецају река Сумида и 107 других водених путева преко којих прелазе стотине мостова и вијугави ауто-путеви. На раскрсницама саобраћај се одвија у осам праваца и на четири нивоа.

У овом општем метежу грађани Токија се крећу хладнокрвно и достојанствено. Само мањи број становника Токија су Едоки (трећа генерација староседелаца); остали су из свих крајева Јапана, необично живахни, увек и у свему на такмичење спремни „скоројевићи". Улицама промичу горостасни сумо рвачи и сићушне секретарице, јакне од канадске ласице и опреме за голф...

„У средини ништа"

Јапанци Токио подсмешљиво зову Велики Микан – мандарина, зато што „када би се сви његови сегменти издвојили, у средини не би остало ништа". Шала је неправична. Многи делови града чувају свој идентитет и особеност, у огромној пауковој мрежи модерног Токија.

У центру града су седишта трговачких компанија али и 245 јутара башти и паркова Царске палате окружене високим, гранитним бедемима и рововима.

У токијском „ситију" је чувена Гинза – „сребрна ливница", названа по бившој оближњој ковници. Једва километар дуга и 650 метара широка, ова мешавина Бонд стрита, Шанзелизеа и Бродвеја нуди више узбуђења на сваких пола квадратних метара од било којег места у свету. По дану, Гинза је токијски пазарни центар без премца, у сумрак постаје место разних порока. Овај ионако скучени простор натрпан је са око 3.000 барова и кабареа.

У североисточном Токију је један од најлепших овоземаљских кутака, Асакуса, где се купују слаткиши и традиционалне венчане хаљине. У Асакуса канону, најстаријем будистичком храму Токија, масе верника удишу мирис тамјана за срећу и добро здравље.

У северозападном делу Токија је и супермодеран и заостали Шинјуку, где се ради и забавља. Ту је најпрометнија железничка станица на свету – лавиринт кроз који пролази два и по милиона путника дневно.

Део Шинјукуа, са широким алејама и облакодерима као да припада будућности. У другом делу су лудорије дизниленд типа, барови налик на средњовековне замкове, подморнице и авиони боинг 747. У Шинјукуу је и хотел у облику свемирског брода. „Космонауте" у њему „лет" папрено кошта.

Како грађани Токија опстају у овој свеопштој гунгули? Токијски полицијски апарат од 41.000 људи 1982. године успешно је решио 94,7 одсто свих убистава и 85,6 одсто случајева разноразних насиља.

Типични г. Ватанабе

Сви начини друштвеног понашања су одређени: како седети, како јести, како разговарати, како пити, чак и како волети. Ако се управља према правилима, Јапанац никад неће укаљати образ, што, иначе, сматра највећим грехом.

Типични јапански службеник, 33-годишњи Хидео Ватанабе има жену, двоје деце, нов ауто и пуно електронских направа у кући. Зарађује добро, али мора добро да запне.

Типични Ватанабе устаје у пола седам ујутру, прогута на брзину доручак, затим сат и по стоји, као сардина, у подземној железници, почиње да ради у пола девет, поједе нешто опет на брзину, за време подневне паузе, ради скоро до увече – бар три часа прековремено, поново проведе сат и по у метроу, кад стигне кући на брзину се поздрави са женом и децом и исцрпљен пада у кревет тј. на простирку на поду.

Типични г. Ватанабе мора да се помири с две бољке Токија. Прва је злогласни саобраћајни „шпиц" који је у свету чувен као „саобраћајна ломљава". Изванредна подземна железница тада превози два и по, некад и три пута више путника него што је прописано. На станицама метроа „угуривачи" у белим рукавицама свом снагом гурају путнике у вагоне да би аутоматска врата могла да се затворе.

Друга бољка Токија су станови. У Токију два милиона домаћинстава живи у изнајмљеним, углавном неподесним становима које чак и Јапанци називају „кутије за зечеве".

За време викенда типични г. Ватанабе иде на мечеве сумо рвача, води жену и децу у куповину или у чувено Кабуки позориште.

Недељом се деца типичног г. Ватанабеа спремају на ритуал Великог Микана. Место збивања је Харајуку, тинејџерска четврт. У један сат по подне масе тинејџера слију се у улице које су недељом затворене за саобраћај. Стотине великих сивих касетофона поређано је дуж улица, грешт до максимума, а млади играју. Играју лудо, озбиљних лица. И тако до пет по подне.

Нема нереда, ни полицајаца на видику. Тачно у пет, фуриозна игранка престаје и деца пакују своје музичке кутије и одлазе кући.

У главном граду „Земље излазећег сунца", излазак и залазак сунца за многе је дивна и ретка представа.

То је Токио. Велики Микан. Мандарина. Слатка и горка, како за кога.

Т. О.

НОБ

ПО ДЕЧАКОВОЈ ЗАМИСЛИ

СВИ РАТНИ БИЛТЕНИ САВЕЗНИКА ОБЈАВИЛИ СУ АВГУСТА 1943. ВЕСТ: НА АЕРОДРОМУ РАЈЛОВАЦ УНИШТЕНА 34 НЕМАЧКА АВИОНА

Свима се чинило да би лакше поднели борбу на земљи макар трајала читав дан него убиствено присуство непријатеља над главом коме се нису имали чиме одупрети, спречити га или му пресећи пут. Били су беспомоћни, уморни од гоњења и сваког дана губили људе.

Непрекидно су их у јулу 1943. године бомбардовали немачки авиони који су полетали с аеродрома Рајловац у близини Сарајева. Сваког дана од јутра до мрака.

Четрнаестогодишњи курир Драго Талић био је веома тужан што се није ништа могло учинити против авиона. Дечак је волео да се врзма око команданта и да му увек нешто прича.

Комадант бригаде Воја Тодоровић знао је да се дечак привио уз њега у тим ратним данима тражећи замену за родитеље...

Једне вечери Драго је још једном био тужан због напада авиона а онда је почео да салеће команданта једном својом идејом.

– Друже команданте, ако не можемо авионе да оборимо, зашто их не запалимо кад су на земљи? То би био најбољи начин да их потаманимо.

Командант је остао размишљајући о Драговим речима. И сутрадан га ова мисао није напуштала. Можда то што је Драго рекао у гневу и није немогуће остварити. Следећих дана пала је одлука: напасти аеродром Рајловац и уништити авионе на њему.

Направљен је и детаљан план. Прикупљени подаци казивали су да се око аеродрома налазе бункери, да га чува 500 домобрана и око 300 Немаца. Авиони се нису налазили у хангарима већ на пистама или поред њих, увек спремни да полете на партизане.

Бригада је кренула чим је пао мрак. До Рајловца је било 40 километара. Требало је ићи беспућем, избегавати села и тако прикрити покрет од непријатеља.

Ноћ је била ведра и мирна, слаба месечина осветљавала је Сарајевско поље. Бригада се нечујно приближавала аеродрому и ускоро се јасно чуло брундање трактора који је размештао авионе да би сутрадан што лакше и брже узлетели.

Илустровао Брана Јовановић

Битка за аеродром

Реку Босну борци су прешли непримећени преко моста код села Бутила. Миљацку су морали да прегазе. Иако су се трудили да ходају тихо као авети, непријатељ је приметио сумњиво кретање и отворио ватру. Упалили су се и рефлектори, сирене су почеле да позивају на узбуну.

Борба је почела. План бригаде да аеродром нападне са више страна показао се добар. Немци и домобрани нису знали одакле да се бране, вероватно су мислили да је нападач јачи и бројнији него што је стварно био.

Планули су стогови сена око бункера, непријатељ се тако осећао сигурнији. Али није могао да заустави партизане, њих је гонила мржња према тим металним птичуринама које су их данима пратиле у стопу, мртви пријатељи, збегови, спаљена села.

Један батаљон нападао је ивицом аеродрома према прузи и насељу Рајловац. Други се борио прса у прса са снагама на самом аеродрому.

После једног силовитог налета Крајишника, са домобранима у рову било је готово. Пут према авионима био је отворен. Борци су били изненађени: одједном су се нашли међу авионима. Гледали су сребрне машине, сада празне, мирне, како светлуцају на месечини. Већина бораца је тада први пут видела авионе изблиза, у природној величини. Додиривали су им труп и крила са страхопоштовањем. Али само за тренутак. Онда су осули рафале по њима. Из пробијених резервоара бензин је почео да цури. Шибице су креснуле и пламен је букнуо. Нешто авиона запаљено је митраљеским рафалима, друге су уништили бацајући бомбе под резервоаре.

Око главне зграде аеродрома два батаљона водила су тешку борбу с Немцима који су безуспешно покушавали да поврате онај део аеродрома са којег су се високи пламени језици дизали високо у небо. Густ облак дима заклањао је месец.

Курири нису поведени

Запаљени резервоари горели су уз снажне експлозије. Пуна четири часа трајала је борба. Пред зору бригада се повукла, задатак је био завршен. Иза ње остала је спаршена трава и црне велике мрље бензина. Уместо авиона – само костури.

Враћали су се с песмом из акције коју многи борци ове бригаде сматрају најзначајнијом и најлепшом у току рата. Командант Воја био је поносан на своје борце. Било му је жао што међу њима није курир Драго Талић, дечак чија је мисао била прва искра која је те августовске ноћи 1943. запалила непријатељске авионе. Њега и остале дечаке-курире бригада је оставила у позадини, није хтела да их поведе у борбу из које се можда не би ни вратили.

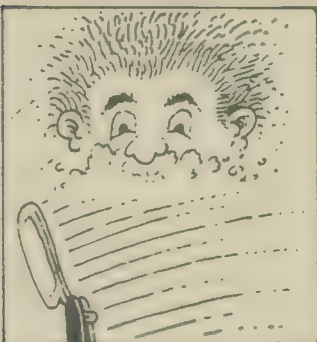
Неколико дана касније радио-станица „Слободна Југославија" објавила је вест која је ушла у све ратне билтене савезника: „На аеродрому Рајловац уништена су 34 немачка авиона: 18 „дорниера", 4 бомбардера типа јункерс, 6 „бленхајма", 1 транспортни и 5 разних типова".

Курир Драго Талић, на жалост, није дочекао крај рата. Погинуо је у борбама у Србији.

А. Р.

НА ПТИЧЈИ НАЧИН

Одавно је познато да неке птице – месождери бацају жртву с висине на камење. Орлови су се извештили да користе камен као оруђе: нојева јаја с дебелом љуском разбијају бомбардујући их камењем. Недавно је откривено да и галебови бацају с висине на камен или тврдо тло мекушце да би дошли до њихових делова до којих, иначе, кљун не стиже. У Сахари живи једна врста шеве која се храни пустињским мекушцима: подигне рака на 6–20 метара висине и тресне га о камен. Ако плен падне на меки песак, баца га поново. Овим птицама не би био потребан ни кључ за отварање конзерви? ■

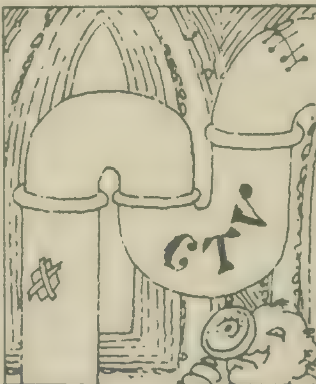
БРИЦА БРЗОСЕК

Британски берберин Цери Харли из Цилинмама (јужна Енглеска) недавно је имао част да уђе у Гинисову књигу рекорда. Наиме, он је ножићем за бријање (жилетом) за један час обријао 253 муштерије. „Употребио сам само дванаест ножића, а мало сам сецнуо само једну особу", хвали се Харли.

Брзометни брица може да буде још бржи, али када у руци има савремени тип сигурносног бријача којим никога не може да посече. Он тада за сат избрије чак 987 брадоња. ■

МИСТЕРИОЗНИ ИНИЦИЈАЛИ

Пошто је осам година стрпљиво прекопавао по парохијским књигама рођених, венчаних и умрлих, трагајући за пуним именом које одговара иницијалима ЦТВ на каменој плочи у његовој цркви, велечасни Филип Рендал из парохије Ај у Питербороу у Великој Британији одгонетнуо је загонетку која га је тако дуго мучила. Тајновита слова су скраћеница за: цев за топлу воду. ■

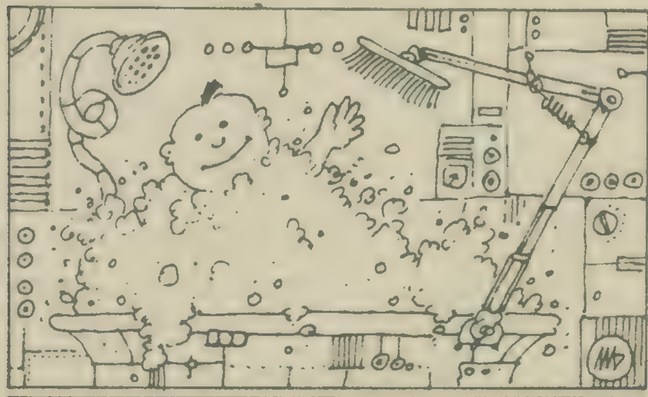

МАШИНА ЗА ПРАЊЕ БЕБА

У једној њујоршкој лабораторији научници пуном паром раде на стварању сигурносне прибадаче за дечије пелене. Беба прогута прибадачу, али уместо да се догоди најгоре, ова јој се у устима истопи и уз пут је још и нахрани – витаминима.

За московске бебе свемирска ера је већ почела: тамошњи научници створили су направицу која ради на батерије и има везе с пеленама, односно с оним што се у њима збива. Онога трена када се пелене, из познатих разлога, овлаже, дотична направа почиње да зврји – упозорава маму.

Јапански произвођачи играчака избацују на тржиште плишане медведе који кад их малишани чврсто пригрле, емитују умирујуће звукове које су ови „слушали" још пре рођења.

Већ постоји машина за прање беба. Мама лепо убаци бебу у бубањ, а даље се све одвија (мање више) безопасно. Мама стоји са стране и гледа, а машина бебу прво прска млаком водом, потом дечјим сапуном, на крају је пажљиво испере. Проналазак је амерички. И бебе у овој машини за прање су америчке. ■

НЕ БРИНИТЕ, ПРОЋИ ЋЕ

Натпис на зиду чекаонице у ординацији једног лекара из енглеског града Хамерсмита: „Нека вас средовечност не брине. Проћи ће". ■

МАКАРОНИ У МУЗЕЈУ

Недалеко од италијанског летовалишта Сан Рема налази се музеј јединствен у свету: у њему су изложени макарони из свих крајева Италије – стотине врста макарона најразличитијих дужина, дебљине, укуса... Музеј је основао извесни Вани Ањези, трговац, са циљем да докаже како отаџбина макарона није Кина већ Италија. Наиме, све доскора се сматрало да је „шупље резанце" из Кине пренео на Апенинско полуострво Марко Поло, али овај знаменити путник посетио је далеко кинеско царство 1271. године (ако га је уопште посетио?) док је документ о макаронима који је Ањези пронашао у Ђеновском архиву датиран 1252. Реч је о опису опреме и личних ствари једног италијанског војника, међу којима је, пише била и врећица с – макаронима.

ОГЛАС ЗА НОВОГ ТАТУ

Вернон Мек Лин из Лондона нипошто није обичан шестогодишњак. Недавно је у врло читаном листу „Дејли мирор" на своју руку и без знања мајке објавио оглас:

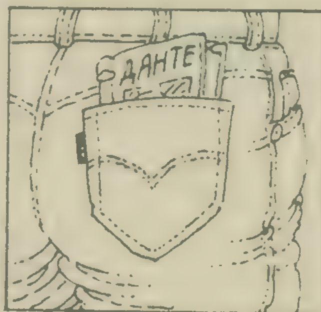
„Тражим новог тату који би волео животиње, маму и мене. Мој први тата је умро прошле године и много ми недостаје".

Вернону се јавило девет тата-кандидата.

Шта на то каже Вернонова мама? Пошто се прибрала од првог шока, сложила се: „Али то не значи да тражимо некога ко ће живети с нама. Желела бих да то буде неко ко ће стално правити друштво Вернону. Изроди ли се из тога нешто више, утолико боље. ■

САВРЕМЕНА „БОЖАНСТВЕНА КОМЕДИЈА"

Професор у школи утрошио је два часа објашњавајући ученицима Дантеову „Божанствену комедију". Говорио им је о алегоријском значењу путовања кроз рај, пакао и чистилиште. Ученици су добили задатак да напишу нешто о делу. Један је записао да је то путовање кроз рај, пакао и – пубертет. ■

ЦВЕЋЕ ЧИТА НОВИНЕ

Једна жена из Београда недавно је отишла на пут а бригу о цвећу поверила свом мужу. Дала му је детаљна упутства шта треба да ради. На крају га је замолила да повремено и поприча са биљкама.

Када се вратила, још са врата га је питала да ли је разговарао са цвећем.

– Нисам, шта ти пада на памет. Само сам им ујутру и увече читао новине. Ако су хтеле да слушају, то је већ њихова ствар, зар не? ■

ПУШЕЊЕ ЗАБРАЊЕНО

Људи који пуше не могу да раде у фабрикама које производе микроелектронска интегрална кола.

Помоћу ласерског детектора који открива ултрамикроскопске честице прашине доказано је да неколико часова после једне попушене цигарете човек издише у ваздух четрдесет пута више честица од оног који не пуши. Кад падне на површину микро-кола ова пушачка „прљавштина" изазива квар у њиховом раду. ■

МАЈМУНИ – ГЛЕДАОЦИ ТЕЛЕВИЗИЈЕ

Група кинеских војника који бораве у једној касарни на острву Ханан слободно време обично проводи уз телевизор. Једне вечери њихово изненађење није било мало када су схватили да у ТВ-сали имају незване госте – мајмуне врсте макако. Ова створења су тако непомично и с великим интересовањем зурила у екран да официр није могао да одоли већ је узео један телевизор и изнео га на пољанче пред касарну. Мајмуни су се поређали у полукруг и пратили су програм у тишини све до поноћи. Предводник чопора је додуше два пута морао да употреби свој ауторитет и снагу и умеша се међу „гледаоце" и удаљи две несташне и бучне мајмунице.

Од тада мајмуни су редовно долазили тачно неколико минута пре почетка ТВ- дневника и одлазили тек када се програм заврши.

Војници су о овом необичном понашању мајмуна обавестили Пекиншки универзитет и послали фотографије нове ТВ публике. ■

ГРАДИТЕЉ

У држави Вајоминг, САД, преко реке Снејк пружа се висећи мост дужи од стотину метара који је изградио неки Чарлс Макрари, сезонски радник. Цео мост је саграђен од старог гвожђа. Међутим, ни то није крај. Макрари никад својим очима није видео неки висећи мост, а једини цртеж и „радни пројекат" којим се служио била је разгледница на којој се видео висећи мост „Златна врата" преко залива Сан Франциско.

Чиновници из министарства грађевине категорички су тврдили да би изградња моста преко Снејка стајала најмање десет хиљада долара. Макрари је укупно, на метал, пројекат и рад потрошио тачно 750 долара! ■

Илустровао ЉУБОМИР МИЛОЈЕВИЋ ЉУБАЦ

ФЛАШ ГОРДОН: У ВЛАСТИ АЗУРЕ

ЦРТА И ПИШЕ: ДЕН БЕРИ (DAN BARRY)

1. ДЕО

У ПУСТИЊСКОЈ ЛАБОРАТОРИЈИ ДОКТОРА ЗАРКОВА ПРИЈАТЕЉИ СУ СЕ ОКУПИЛИ ДА ПРОСЛАВЕ ПОВРАТАК НАУЧНИКОВЕ КЋЕРКЕ НА ЗЕМЉУ...

ЗНАМ КАКО ТИ ЈЕ ТЕШКО ДА СЕ САДА НАВИКНЕШ НА НОВИ СВЕТ, ЗАРА...

И ЈА САМ НЕКОЛИКО ГОДИНА ПРОВЕЛА У ЈЕДНОМ ЧУДНОМ СВЕТУ, СА ФЛАШОМ И ТВОЈИМ ОЦЕМ!

НА МОНГУ, ЗАР НЕ, ДЕЈЛ? ТАТА МИ ЈЕ ПРИЧАО О ТОМЕ...

ХЕЈ, ФЛАШЕ... НИКАДА НАМ НИСТЕ ТУ ПРИЧУ ИСПРИЧАЛИ ДО КРАЈА!

ТО ЈЕ ДУГА ПРИЧА, РЕЈЕ! А ВАМА, СВЕМИРСКИМ ДЕЧАЦИМА, ВРЕМЕ ЈЕ ЗА КРЕВЕТ!

ТО НАМ СВАКИ ПУТ КАЖЕТЕ, ФЛАШЕ... ХАЈДЕ, ИСПРИЧАЈТЕ НАМ, МОЛИМ ВАС!

НИКАДА НАМ НИСТЕ ИСПРИЧАЛИ ЧАК НИ КАКО СТЕ ВИ И ДЕЈЛ И ЗАРКОВ СТИГЛИ НА МОНГО!

ТО ЈЕ БИО ПРВИ ЛЕТ РАКЕТОМ СА ЗЕМЉЕ?

ПА, НЕ БАШ...

НИСАМ БИО МНОГО СТАРИЈИ ОД ВАС КАДА СЕ ДЕСИЛО НЕШТО ШТО ЈЕ ЗАПЛАШИЛО СВЕТ!

ПРВИ ПУТ ЈЕ ОПАЖЕНО СА ОПСЕРВАТОРИЈЕ МАУНТ ПАЛОМАР...

ПРОФЕСОРЕ, ОНА ЦИНОВСКА ЗВЕЗДА КОЈУ СМО ВИДЕЛИ СИНОЋ... САДА ЈЕ БЛИЖА... И ВЕЋА!

ХАЈНРИХ! ТО НИЈЕ ЗВЕЗДА НЕГО ОДБЕГЛА ПЛАНЕТА КОЈА УЛАЗИ У НАШ СУНЧЕВ СИСТЕМ! ПРИБЛИЖАВА СЕ ЗЕМЉИ!

УХ, ФЛАШЕ! ТА ПЛАНЕТА ЈЕ ИШЛА ПРЕМА ЗЕМЉИ?!

ДА, БИЛИ! ОНА СЕ ОТКАЧИЛА ИЗ СВОГ СУНЧЕВОГ СИСТЕМА...

БИЛА ЈЕ САМО НЕКОЛИКО НЕДЕЉА ОД НАС! СВИ СУ СМАТРАЛИ ДА ЈЕ СУДАР НЕИЗБЕЖАН...

... СЕМ ДОКТОРА ЗАРКОВА! НЕКА ОН ТО ИСПРИЧА!

У ТО ВРЕМЕ МОЈА ЖЕНА СЕ ВРАТИЛА НА СВОЈУ ПЛАНЕТУ И ЈА САМ ИЗГУБИО ИНТЕРЕСОВАЊЕ ЗА СВОЈУ РАКЕТУ! АЛИ, КАДА СЕ ПЛАНЕТА ПОЈАВИЛА...

...НАВАЛИО САМ ДА ЗАВРШИМ СВОЈ БРОД И ДА УСАВРШИМ ЕКСПЛОЗИВ СПОСОБАН ДА РАЗНЕСЕ ПЛАНЕТУ! РАДИО САМ КАО ОПСЕДНУТ... КОНАЧНО, БИО САМ СПРЕМАН...

ВИ СТЕ, ДОКТОРЕ ЗАРКОВ, ИМАЛИ РАКЕТУ НАТОВАРЕНУ ЕКСПЛОЗИВОМ КОЈИ ЈЕ ТРЕБАЛО ДА УНИШТИ ОДБЕГЛУ ПЛАНЕТУ?!

БИО САМ СПРЕМАН ДА КРЕНЕМ У САМОУБИЛАЧКУ МИСИЈУ, КАДА...

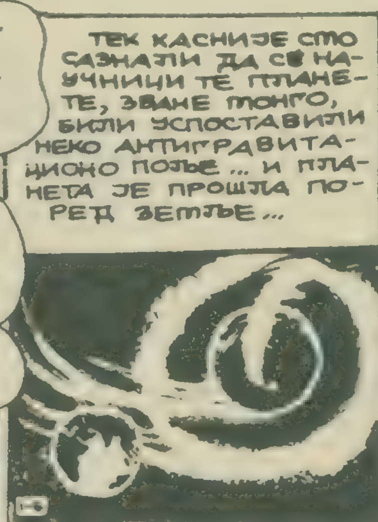
... СУ СЕ ПОЈАВИЛИ ФЛАШ И ДЕЈЛ! СПУСТИЛИ СУ СЕ ПАДОБРАНИМА ИЗ НЕИСПРАВНЕ ЛЕТЕЛИЦЕ ПРЕД МОЈУ ЛАБОРАТОРИЈУ! НЕДЕЉЕ РАДА УЧИНИЛЕ СУ МЕ ГОТОВО ЛУДИМ...

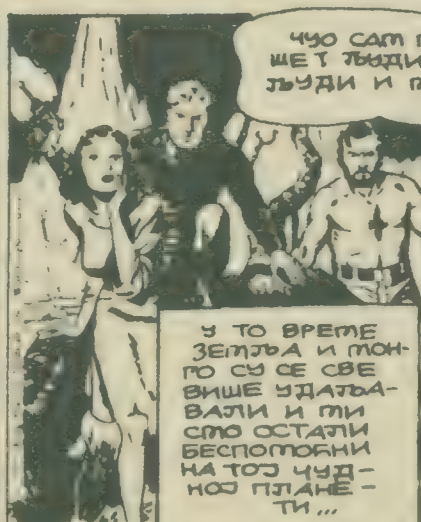
ХА-ХА! ДОШЛИ СТЕ ДА МЕ СПРЕЧИТЕ! АЛИ НЕЋЕТЕ! ПЕЊИТЕ СЕ... ОБОЈЕ!

НИСМО ИМАЛИ ИЗБОРА! КАД СМО УЗЛЕТЕЛИ, ЗАРКОВ НАМ ЈЕ СВЕ ОБЈАСНИО! ПРИСТАЛИ СМО ДА УМРЕМО ЗА СПАС ЗЕМЉЕ!

ЈЕСТЕ ЛИ СЕ ОНДА СРУШИЛИ НА ТУ ПЛАНЕТУ? ЈЕ ЛИ ЕКСПЛОЗИВ СПАСАО ЗЕМЉУ?

НАША РАКЕТА СЕ СРУШИЛА НА ПЛАНЕТУ, АЛИ ЕКСПЛОЗИВ НИЈЕ ФУНКЦИОНИСАО!
НА ВАШУ СРЕЋУ... АЛИ ШТА ЈЕ СПРЕЧИЛО СУДАР?

ТЕК КАСНИЈЕ СМО САЗНАЛИ ДА СУ НАУЧНИЦИ ТЕ ПЛАНЕТЕ, ЗВАНЕ МОНГО, БИЛИ УСПОСТАВИЛИ НЕКО АНТИГРАВИТАЦИОНО ПОЉЕ ... И ПЛАНЕТА ЈЕ ПРОШЛА ПОРЕД ЗЕМЉЕ...

У ТО ВРЕМЕ ЗЕМЉА И МОНГО СУ СЕ СВЕ ВИШЕ УДАЉАВАЛИ И МИ СМО ОСТАЛИ БЕСПОМОЋНИ НА ТОЈ ЧУДНОЈ ПЛАНЕТИ...

ЧУО САМ ПУНО О ЊОЈ, ФЛАШЕ! ЉУДИ-ЛАВОВИ, ЛЕТЕЋИ ЉУДИ И МИНГОВЕ АРМИЈЕ СТАЛНО ЗА ВАШИМ ПЕТАМА! ВОЛЕО БИХ ДА ВИДИМ ТАЈ СВЕТ!
МОЖДА И ХОЋЕШ, МАЈК! МОЖДА!..

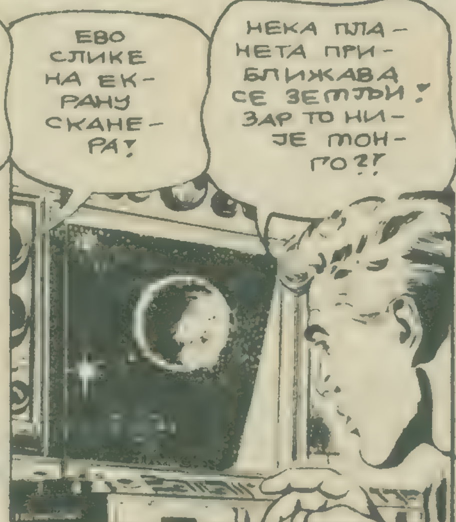

КАД СТЕ ДОСПЕЛИ ТАМО, ФЛАШЕ, ЈЕ ЛИ ПЛАНЕТА И ДАЉЕ ЛУТАЛА КРОЗ СВЕМИР?
НИЈЕ... ИЗГУБИЛА ЈЕ ИНЕРЦИЈУ И ОСТАЛА У ОРБИТИ ОКО НАШЕГ СУНЦА, КАО НОВА ПЛАНЕТА СУНЧЕВОГ СИСТЕМА!

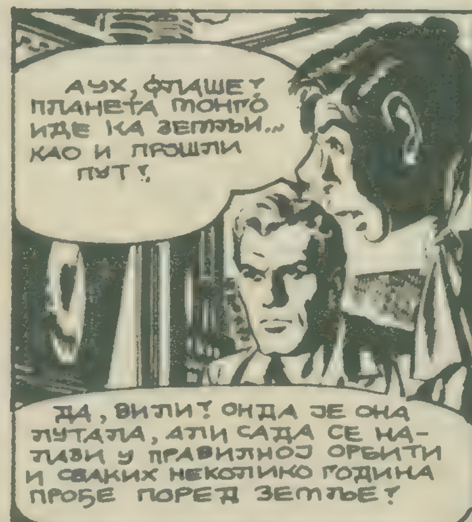

ШЕСТ ГОДИНА ПОСЛЕ НАШЕГ ПАДА МОНГО ЈЕ СТИГАО ДО АСТЕРОИДНОГ ПОЈАСА И МИ СМО УСПЕЛИ ДА ПОЛЕТИМО НАТРАГ НА ЗЕМЉУ!

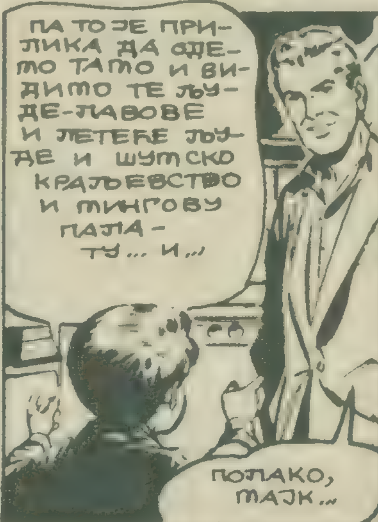

ХММ, ФЛАШЕ... ПРОШЛО ЈЕ ШЕСТ ГОДИНА ОТКАКО СМО СЕ ВРАТИЛИ, ЗАР НЕ?
ДОКТОРЕ ЗАРКОВ, КАКВО СЕ ТО ЗУЈАЊЕ ЧУЈЕ ИЗ ВАШЕ ЛАБОРАТОРИЈЕ?

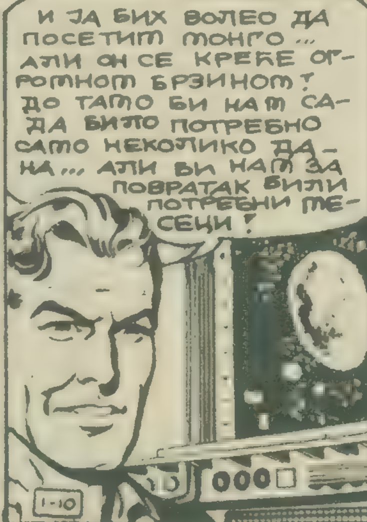

ТАМО НЕШТО ДОИСТА ЗУЈИ!
КАО ДА ЈЕ СИГНАЛ СВЕМИРСКОГ СКАНЕРА! ДА ПОГЛЕДАМО!

ОВАЈ ПРИЈЕМНИК ЈЕ У ВЕЗИ СА САТЕЛИТОМ У ОРБИТИ И ИНСТРУМЕНТИ ШАЉУ СИГНАЛ КАД ЗАБЕЛЕЖЕ НЕОБИЧНЕ СМЕТЊЕ!
А КАКО САЗНАТЕ КАКВЕ СУ ТО СМЕТЊЕ?

ЕВО СЛИКЕ НА ЕКРАНУ СКАНЕРА!
НЕКА ПЛАНЕТА ПРИБЛИЖАВА СЕ ЗЕМЉИ! ЗАР ТО НИЈЕ МОНГО?!

АУХ, ФЛАШЕ! ПЛАНЕТА МОНГО ИДЕ КА ЗЕМЉИ... КАО И ПРОШЛИ ПУТ!
ДА, ВИЛИ! ОНДА ЈЕ ОНА ЛУТАЛА, АЛИ САДА СЕ НАЛАЗИ У ПРАВИЛНОЈ ОРБИТИ И СВАКИХ НЕКОЛИКО ГОДИНА ПРОЂЕ ПОРЕД ЗЕМЉЕ!

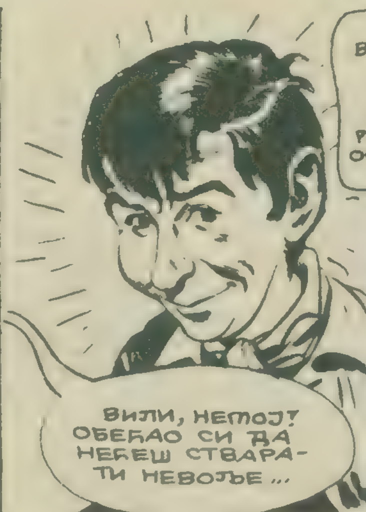

ПА ТО ЈЕ ПРИЛИКА ДА ОДЕМО ТАМО И ВИДИМО ТЕ ЉУДЕ-ЛАВОВЕ И ЛЕТЕЋЕ ЉУДЕ И ШУМСКО КРАЉЕВСТВО И МИНГОВУ ПАЛАТУ... И...
ПОЛАКО, МАЈК...

И ЈА БИХ ВОЛЕО ДА ПОСЕТИМ МОНГО... АЛИ ОН СЕ КРЕЋЕ ОГРОМНОМ БРЗИНОМ! ДО ТАМО БИ НАМ САДА БИЛО ПОТРЕБНО САМО НЕКОЛИКО ДАНА... АЛИ БИ НАМ ЗА ПОВРАТАК БИЛИ ПОТРЕБНИ МЕСЕЦИ!

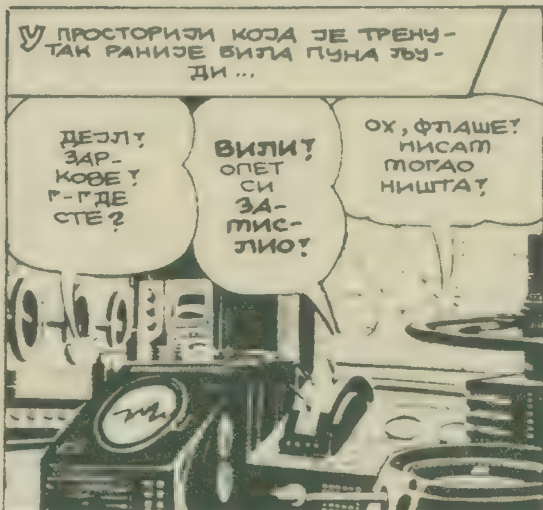

НЕ АКО БЕЗБРИЖНИ ВИЛИ ДОЂЕ У СВОЈЕ СТАЊЕ ЖЕЉА!
ОХ, НЕ... НЕ ПОЧИЊИМО ТО ОПЕТ!

АЛИ, ФЛАШЕ! АКО САДА ПРОПУСТИМО ПРИЛИКУ...
О ТОМЕ НЕМА ГОВОРА, ДРУГАРИ! ЗА ПОВРАТАК БИ НАМ ЗАИСТА БИЛО ПОТРЕБНО ВИШЕ МЕСЕЦИ!

НЕ ВИ, ФЛАШЕ! КАДА ВИЛИ ЗАМИСЛИ ДА СМО НЕГДЕ, ОНДА...
МАЈК, ДОСТА! НЕ ПОДСТИЧИ ВИЛИЈА!

ВИЛИ, НЕМОЈ! ОБЕЋАО СИ ДА НЕЋЕШ СТВАРАТИ НЕВОЉЕ...

ВИЛИ! ГДЕ СУ... ХЕЈ! ГДЕ СУ ОСТАЛИ?
ВИЛИ! НЕМОЈ ОПЕТ!

У ПРОСТОРИЈИ КОЈА ЈЕ ТРЕНУТАК РАНИЈЕ БИЛА ПУНА ЉУДИ...
ДЕЈЛ! ЗАРКОВЕ! Г-ГДЕ СТЕ?
ВИЛИ! ОПЕТ СИ ЗАМИСЛИО!
ОХ, ФЛАШЕ! НИСАМ МОГАО НИШТА!

САМО САМ СЛУШАО ПРИЧУ О МОНГУ И ПОЖЕЛЕО ДА САМ ТАМО... И...

УСПЕО СИ! НАДАМ СЕ ДА ЋЕШ ТАКО ДОБРО ЗАМИСЛИТИ И НАШ ПОВРАТАК!

БРАВО, ВИЛИ! САМО СИ ЗАМИСЛИО... И ЕВО НАС НА МОНГУ!
ДА, НА МОНГУ СМО! НАДАМ СЕ ДА СИ СПРЕМАН ДА ЗАМИСЛИШ И НАШ ПОВРАТАК?

ПА... УХ, ФЛАШЕ! КАД СМО ВЕЋ ТУ, МИСЛИМ ДА НАМ НЕЋЕ ШКОДИТИ ДА МАЛО ПОГЛЕДАМО ОКОЛО! ЈЕ Л'ДА?
ПОШТО ОЧИГЛЕДНО НЕ ЖЕЛИШ ДА ЗАМИСЛИШ ПОВРАТАК, ИЗГЛЕДА ДА ЋЕМО МАЛО ОСТАТИ...

... ТРЕБА ДА ВИДИМО У КОМ СМО ДЕЛУ МОНГА... НАДАМ СЕ ДА ЈЕ ПРИЈАТЕЉСКИ!

НИСАМ БАШ СИГУРАН ГДЕ СМО... АЛИ ОНЕ ПЛАНИНЕ МИ ИЗГЛЕДАЈУ ПОЗНАТО!
НЕ ВИДИМ НИКАКВО НАСЕЉЕ! БИЋЕ БОЉЕ ДА СЕ ПОПНЕМО И ОСМОТРИМО ОКОЛИНУ!

ЗАРКОВЕ, ПОВЕДИ ДЕЈЛ И ЗАРУ ДО ОНОГ ВРХА! ЈА ЋУ СА ДЕЧАЦИМА ОВУДА!

САДА СМО НА МОНГУ, ФЛАШЕ, А НИГДЕ НИ ЗНАКА О КРАЉЕВСТВИМА О КОЈИМА СМО СЛУШАЛИ!
МОЖДА ЋЕМО НЕШТО ВИДЕТИ КАД СЕ ПОПНЕМО!

ФЛАШЕ! П-ПАЗИТЕ!
ЗАСЕДА! А МИ СМО НЕНАОРУЖАНИ!

БЕЖИМО! Х-ХЕЈ!
ОПКОЉЕНИ СМО!

ФЛАШЕ! УПОМОЋ!
СТИЖЕМ, МАЈК!

ФЛАШЕ! ПАЗИТЕ!

ЗАБОРАВИЛИ СТЕ ДА САМ ЈА СТАРИ БАЦАЧ!
БРАВО, БУМ-БУМЕ! БАШ СИ ГА СТРЕФИО!

ВИЛИ! БРАНИ СЕ!
ВИЛИ! НЕМОЈ САМО СТАЈАТИ!

АЛИ, ВИЛИ ЈЕ САМО ТРЕПНУО И НАПАДАЧИ СУ СЕ УКОЧИЛИ...
ТА-КО! ОВИ ЋЕ САД БИТИ МИРНИ!

БИЛО ТИ ЈЕ ЖАО ДА ПРЕКИНЕМ ОНАКО ЛЕПУ БОРБУ!

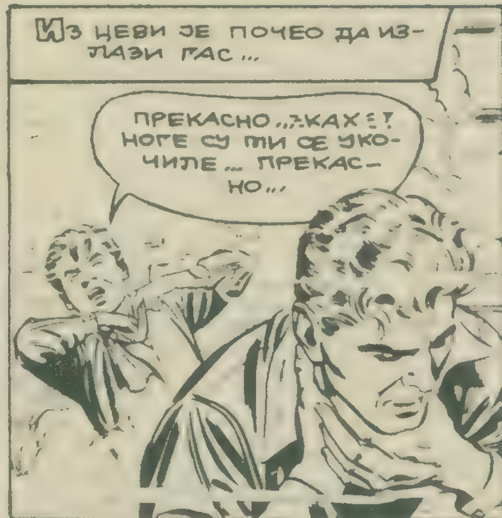

НА ТРЕПТАЈ ОЧИЈУ ВРЕМЕ КАО ДА ЈЕ СТАЛО... И ВИЛИ ЈЕ РАЗОРУЖАО БАНДУ...
ОВО ЈЕ САМО ИЗЈЕДНАЧЕЊЕ СНАГА! САДА МОЖЕМО ДА НАСТАВИМО!

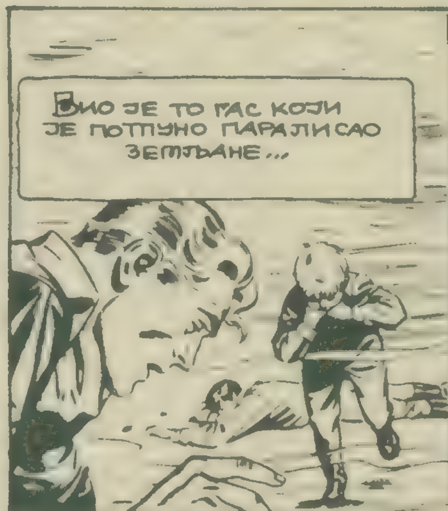

КАСНИЈЕ, У ПАЛАТИ СКРИВЕНОЈ У ВЕЛИКОЈ ПЕЋИНИ...
ШТА ТО ВИДИМ У КРИСТАЛНОЈ КУГЛИ? МОЈЕ ЧУВАРЕ УХВАТИЛА ЈЕ ГРУПА ДЕЧАКА И ВИСОКИ ПЛАВИ ПУШКАРАЦ?

ШТА? ПА ТО ЈЕ ФЛАШ ГОРДОН! ВРАТИО СЕ НА МОНГО... ОХО! КАКВА ПРИЛИКА ДА КРАЉИЦА АЗУРА ИЗРАВНА СТАРЕ РАЧУНЕ!

МИСЛИМ ДА ЗНАМ ОДАКЛЕ СУ ОВИ... НАДАМ СЕ ДА ЋЕ СЕ РЕЈ, ЗАРКОВ И ДЕВОЈКЕ УСКОРО ВРАТИТИ!
ФЛАШЕ, ПОГЛЕДАЈТЕ ОНУ ЈЕЗИВУ ПЕЋИНУ!

ТО ЈЕ УЛАЗ У КРАЉЕВСТВО ПЛАВЕ МАГИЈЕ! БОЉЕ ДА СЕ ВРАТИМО...
И ТО БРЗО! ИЗ ЗИДОВА ЈЕ ИЗВИРИЛО НЕКО ОРУЖЈЕ!
1-20

ИЗ ЦЕВИ ЈЕ ПОЧЕО ДА ИЗЛАЗИ ГАС...
ПРЕКАСНО... АХАХ! НОГЕ СУ ТИ СЕ УКОЧИЛЕ... ПРЕКАСНО...

БИО ЈЕ ТО ГАС КОЈИ ЈЕ ПОТПУНО ПАРАЛИСАО ЗЕМЉАНЕ...

ГРАВИТАЦИОНЕ САНКЕ СУ ИХ ОДНЕЛЕ ДО ВЕЛИКОГ ГРАДА...

... У ПАЛАТУ АЗУРЕ, СТРАШНЕ КРАЉИЦЕ ЧАРОЛИЈА МОНГА...
АХА! МОЈ ВОЉЕНИ НЕПРИЈАТЕЉ ФЛАШ ГОРДОН! ТАМАН НА ВРЕМЕ, ДА УНИШТИМО ПРИНЦА БАРИНА!

ГДЕ СИ ОСТАВИО ФЛАША И ДЕЧАКЕ, РЕЈЕ?
НА ОНОМ ПЛАТОУ...

А-АЛИ, ОНИ СУ НЕСТАЛИ!
ФЛАШ НЕ БИ ОТИШАО! ОНИ СУ ОДВЕДЕНИ... СИЛОМ! АЛИ, НЕМА НИКАКВОГ ТРАГА!
© 1956, King Features Syndicate Inc. World rights reserved

ДОТЛЕ, У ПЕЋИНИ КРАЉИЦЕ ЧАРОЛИЈА...
ТО ЈЕ ДОВОЉНО! А САДА, ПОНОСНИ И МОЋНИ ФЛАШЕ, КОНАЧНО СИ МОЈ!

КАДА ЈЕ ГАС ПРЕСТАО ДА ДЕЛУЈЕ...
КРАЉИЦА АЗУРА!
АХ! НИСИ МЕ ЗАБОРАВИО! ДА МЕ НИСИ ПОНИЗИО КАД САМ ТЕ УЧИНИЛА КРАЉЕМ...

У РЕДУ, АЗУРА, ИЗРАВНАЋЕМО РАЧУНЕ! АЛИ, ПРВО ПУСТИ ДЕЧАКЕ!
ЈОШ УВЕК МИ КОМАНДУЈЕШ, ГОРДОНЕ! ЕВО МОГ ОДГОВОРА!

ИЗ АЗУРИНОГ ПРСТЕНА ЈЕ ПАЛА КАП И ПОДИГАО СЕ ЦРНИ ОБЛАК ДИМА...
ХА! ТВОЈА ХРАБРОСТ ЈЕ НЕСТАЛА!
Н-НЕ! СКЛОНИ ИХ! МОЛИМ ТЕ!
1-24

Н-НЕ! СКЛОНИ ИХ, КРАЉИЦЕ АЗУРА!

ПОСТАО СИ КУКАВИЦА, ФЛАШЕ! ЈЕДНОМ НИСИ ХТЕО ДА БУДЕШ МОЈ КРАЉ... А САДА ЋЕШ БИТИ МОЈ РОБ!
БИЋУ! САМО ИХ СКЛОНИ!

ЕВО... НЕМА ИХ ВИШЕ! А САДА ЋЕШ МИ ПОМОЋИ ДА УНИШТИМ ТВОГ ПРИЈАТЕЉА ПРИНЦА БАРИНА И УЗДИГНЕМ СЕ НА ЊЕГОВОМ ПЕПЕЛУ!
БАРИНА? Н-НЕ! НЕ МОГУ ДА ПОВЕДИМ БАРИНА!
DAN BARRY 1-25

Под утицајем дроге, Флаш је постао оружје у рукама краљице Азуре...
А САДА ПИШИ! ПРИНЦ БАРИН НЕЋЕ ОКЛЕВАТИ ДА ТИ ДОЂЕ У ПОМОЋ! КАЖИ МУ ДА ДОЂЕ САМ ИЛИ ЋЕШ УМРЕТИ...

КАЖИ ДА ТЕ ЈЕ УХВАТИО ИМПЕРАТОР МИНГ! ...
МИНГ? АЛИ, ОН ЈЕ МРТАВ! УБИЈЕН ЈЕ КАД ЈЕ МОНГО ОСЛОБОЂЕН!

ДА... У ПОБУНИ КОЈУ СТЕ ВОДИЛИ ТИ И БАРИН! АЛИ ЈА САМ ЈОШ ЖИВ ДА ОСВЕТИМ ОЧЕВУ СМРТ... И ОБНОВИМ ДИНАСТИЈУ МИНГ!
DAN BARRY 1-26

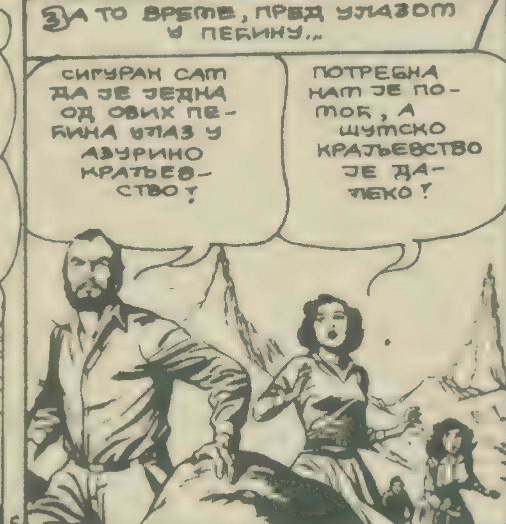

КАКВА ЈЕ ОВО МАСКАРАДА? МИНГ НИЈЕ ИМАО СИНА!
НИЈЕ ИСТИНА! МОЈ ОТАЦ ЈЕ ПРЕДВИДЕО ДА МОЖЕ ДА БУДЕ ПОРАЖЕН! А ЈА САМ ТАЈНО ВАСПИТАВАН ДА ОБНОВИМ ДИНАСТИЈУ МИНГ!

САДА СА КРАЉИЦОМ АЗУРОМ, СПРЕМАН САМ ДА ЗБАЦИМ БАРИНОВ СЛОБОДНИ САВЕТ МОНГА... И ДА СЕ ОСВЕТИМ ОЧЕВИМ НЕПРИЈАТЕЉИМА... ПРЕ СВЕГА ТЕБИ И ПРИНЦУ БАРИНУ!
DAN BARRY 1-27

А ТИ ЋЕШ НАМ ПОМОЋИ, ДРАГИ ФЛАШЕ! НАПИСАЋЕШ ПИСМО КОЈЕ ЋЕ БАРИНА ДОВЕСТИ ПРАВО У НАШЕ РУКЕ!

А АКО ОДБИЈЕМ?
НЕМАШ ХРАБРОСТИ ЗА ТО! ХОЋЕШ ЛИ ДА ОПЕТ ПОЗОВЕМ ЧУДОВИШТА?

ТО ЈЕ ВЕЋ БОЉЕ! ГЛАСНИК ЋЕ ДО МРАКА СТИЋИ У ШУМСКО КРАЉЕВСТВО И ПРЕДАТИ ПИСМО БАРИНУ!
А КАДА ДОЂЕ ДА СПАСЕ ПРИЈАТЕЉА... АХХХ... МИНГ ЋЕ ГА ШЧЕПАТИ!
1-28

За то време, пред улазом у пећину...
СИГУРАН САМ ДА ЈЕ ЈЕДНА ОД ОВИХ ПЕЋИНА УЛАЗ У АЗУРИНО КРАЉЕВСТВО!
ПОТРЕБНА НАМ ЈЕ ПОМОЋ, А ШУМСКО КРАЉЕВСТВО ЈЕ ДАЛЕКО!

ЗНАШ, ФЛАШЕ, ГОДИНАМА САМ СЛУШАО ЛЕГЕНДЕ О ТВОМ ЈУНАШТВУ! А САДА ЈА...

... МОГУ ДА УРАДИМ ОНО ШТО СВЕ АРМИЈЕ МОГА ОЦА НИСУ УСПЕЛЕ! УЗМИ ОВАЈ МАЧ...

МИНГ, НЕ! ОН ЈЕ ДРОГИРАН! ПОТРЕБАН НАМ ЈЕ ОВАКАВ!
ДРАГА АЗУРА, НЕ БРИНИ! ОСТАВИЋУ У ЊЕМУ ЈОШ МАЛО ЖИВОТА!

ДОЂИ, ФЛАШЕ! КАЖУ ДА СИ УМЕО ДА УКРСТИШ МАЧЕВЕ СА ДЕСЕТОРИЦОМ ОДЈЕДНОМ! ПОКАЖИ МИ САД...
МИНГ, СТАНИ! ... У ЊЕМУ НЕМА ЖЕЉЕ ЗА БОРБОМ!

ХА! ВИДЕЋЕМО! ЧАК И УПЛАШЕНИ МИШ БОРИ СЕ ДА БИ ИЗБЕГАО СМРТ!
Н-НЕ! НЕМОЈ!

НЕ! НЕЋУ БОРБУ! НЕЋУ ДА УМРЕМ! ПУСТИ МЕ... МОЛИМ ТЕ!
ХА-ХА! ПОГЛЕДАЈ ГА! МОЋНИ ФЛАШ ГОРДОН БЕЖИ... КРИЈЕ СЕ... ЦВИЛИ КАО ЖЕНА!

МИНГ, СТАНИ! ОН БЕЖИ ЗБОГ ДРОГЕ, А НЕ ЗБОГ ТВОГА МАЧА!
ЈОШ БОЉЕ, АЗУРА! ИЗГЛЕДА ДА СЕ ТВОЈА СТАРА ОСЕЋАЊА ПРЕМА ЊЕМУ ПОНОВО БУДЕ!

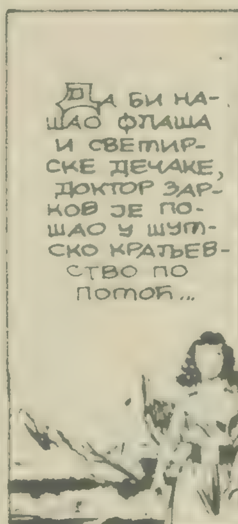

ЧАК И У СТРАХУ, ОН ТИ ЈЕ РАВАН!
А, ТАКО? ОНДА ИМАМ ТВОЈУ ДОЗВОЛУ ДА ОЗБИЉНО НАСТАВИМ ИГРУ!

ТИ, КЛОВНЕ! ВРАТИ СЕ!
ХА-ХА-ХА! ЈА СЕ ЗАБАВЉАМ... АЛИ НИЈЕ ФЛАШ ТАЈ КОЈИ ИЗИГРАВА ЛАКРДИЈАША!

БЕЖИ, ФЛАШЕ ГОРДОНЕ! ХА-ХА! БЕЖИ...
2-2

НЕ МОЖЕШ СЕ ВЕЧНО КРИТИ!
Н-НЕ! ПАШЋУ!

ФЛАШ СЕ СРУШИО НА ПОД И ОСТАО ДА ЛЕЖИ ОШАМУЋЕН...
А САДА, КЛОВНЕ...
МИНГ! ТИ, БУДАЛО! СКЛОНИ ТАЈ МАЧ! ЗБОГ СВОЈЕ ГРЖЊЕ ПОКВАРИЋЕШ НАШЕ ПЛАНОВЕ О КРАЉЕВСТВУ!
КАД НАМ ПОСЛУЖИ ДО КРАЈА, БИЋЕ ТВОЈ!

ДА БИ НАШАО ФЛАША И СВЕТИРСКЕ ДЕЧАКЕ, ДОКТОР ЗАРКОВ ЈЕ ПОШАО У ШУМСКО КРАЉЕВСТВО ПО ПОМОЋ...

ЈОШ ДВА ДАНА ПЕШАЧЕЊА, ДЕЈЛ! АЛИ САМИ И БЕЗ ОРУЖЈА ТЕШКО БИСМО ПОМОГЛИ ФЛАШУ!
ДОКТОРЕ ЗАРКОВ! КАКВЕ СУ ОНО ПТИЦЕ?

ДАЛЕКО СУ... ХМ! ЧЕКАЈ, РЕЈЕ! ТО НИСУ ПТИЦЕ...

... НЕГО ЕСКАДРИЛА ЛЕТЕЋИХ ЉУДИ ... ОБРУШАВАЈУ СЕ НА НАС!

ДОКТОРЕ ЗАРКОВ! ТИ ЛЕТЕЋИ ЉУДИ СУ НАОРУЖАНИ!
ПОЛАКО, РЕЈЕ...

ПОЗДРАВ ЛЕТЕЋИМ ЉУДИМА! ЈА САМ ДОКТОР ЗАРКОВ, ПРИЈАТЕЉ ФЛАША ГОРДОНА! ПОТРЕБНА НАМ ЈЕ ВАША ПОМОЋ!

ОПРОСТИТЕ, АЛИ ПРВО МОРАМО ДО ШТАБА СЛОБОДНОГ САВЕТА У ШУМСКОМ КРАЉЕВСТВУ, РАДИ ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ!
ШТО БРЖЕ, ТО БОЉЕ, КАПЕТАНЕ!

ПОЗВАО САМ ХЕЛИОКАБ, ДОКТОРЕ ЗАРКОВ!
ЕНО, ПРИБЛИЖАВА СЕ, КАПЕТАНЕ!

МОЖЕТЕ УЋИ, ДОКТОРЕ! МИ ЋЕМО ВАС ПРАТИТИ!
САМО БРЗО! АКО ЈЕ ФЛАШ У РУКАМА АЗУРЕ, ПОМОЋ НАМ ТРЕБА ШТО ПРЕ!

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО ЧАСОВА...
ЕНО ГА! ГЛАВНИ ГРАД СЛОБОДНОГ САВЕТА МОНГА КОЈИМ ВЛАДА НАШ ПРИЈАТЕЉ ПРИНЦ БАРИН!

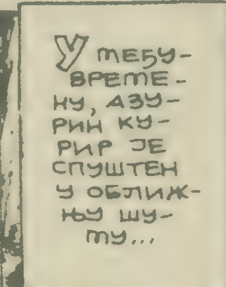

ТО ЈЕ ВЕЛИЧАНСТВЕНО, ОЧЕ! ГРАД СТО МЕТАРА ВИСОКО У ЏИНОВСКИМ КРОШЊАМА!
ДА, ЗАРА! ТО ЈЕ АРБОРИЈА, ШУМСКО КРАЉЕВСТВО ПРИНЦА БАРИНА, ЈЕДИНОГ ЧОВЕКА КОЈИ МОЖЕ ДА ОСЛОБОДИ ФЛАША И ДЕЧАКЕ...

... СА УЈЕДИЊЕНИМ АРМИЈАМА СЛОБОДНОГ САВЕТА!

ПОТЛЕ, У САЛИ СЛОБОДНОГ САВЕТА...
... ОВИ ИЗВЕШТАЈИ ДОКАЗУЈУ ДА КРАЉИЦА АЗУРА ПОДСТИЧЕ ОКУПЉАЊЕ ВОЈСКИ НЕКИХ НАЦИЈА, БАРИНЕ!
ДА, ВУЛТАНЕ! ЈОШ НИЈЕ БИЛО НИКАКВОГ КРШЕЊА УГОВОРА! МОРАМО ПАЗИТИ ДА НЕ ИЗАЗОВЕМО СВЕОПШТИ РАТ!

БАРИНЕ! ПРИНЧЕ БАРИНЕ!
ДОКТОРЕ ЗАРКОВ! ДЕЈЛ! НЕ МОГУ ДА ВЕРУЈЕМ ДА СТЕ ПОНОВО НА МОНГУ! АЛИ, ГДЕ ЈЕ ФЛАШ!

ЗАРОБЉЕН... У БЛИЗИНИ ПЕЋИНСКОГ ГРАДА КРАЉИЦЕ АЗУРЕ, ЗАЈЕДНО СА ТРИ ДЕЧАКА!
ЗАРОБЉЕН? КАКО? КАДА? АЛИ, МОРА ДА СТЕ ГЛАДНИ... ИСПРИЧАЋЕТЕ МИ СВЕ ДОК БУДЕТЕ ЈЕЛИ!

У МЕЂУВРЕМЕНУ, АЗУРИН КУРИР ЈЕ СПУШТЕН У ОБЛИЖЊУ ШУМУ...

ПРВО ДА УКЛОНИМ СТРАЖАРА... А ОНДА ДО БАРИНОВЕ ПАЛАТЕ!

СТАНИ, СТРАНЧЕ! КАКАВ ПОСАО ИМАШ У АРБОРИЈИ?
ЕВО ПАПИРА... ТО ЈЕ ПИТАЊЕ ЖИВОТА...

...И СМРТИ!

КАСНИЈЕ, У ПАЛАТИ...
СИГУРАН САМ, БАРИНЕ! ФЛАШ И ДЕЧАЦИ СУ ЗАТВОРЕНИЦИ КРАЉИЦЕ АЗУРЕ!
АЛИ, НЕМАМО ДОКАЗЕ, ЗАРКОВЕ! СЛАЊЕ ТРУПА ЗНАЧИЛО БИ РАТ! ЛИЧНО ЋУ ПОВЕСТИ САМО ЈЕДНУ ГРУПУ!

БАРИНЕ! ПАЗИ!

ГЛАСНИК ЈЕ ИШЧЕЗАО! ШТА ПИШЕ?
ПИСМО... ОД ФЛАША!

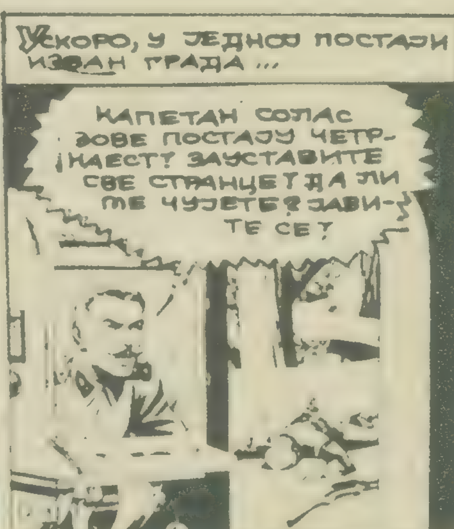

ОН ЈЕ У РУКАМА КРАЉИЦЕ АЗУРЕ И МИНГОВОГ СИНА! ЗА ОТКУП ЖЕЛЕ МЕНЕ!

БАРИНЕ! НЕЋЕШ ВАЉДА... САМ?
ХОЋУ, ЗАРКОВЕ! АКО НЕ ОДЕМ САМ И БЕЗ ОРУЖЈА... УБИЋЕ ФЛАША!

АЛИ, КАДА ИМ ДОЂЕШ У РУКЕ, ШТА ЋЕ ИХ СПРЕЧИТИ ДА НЕ УБИЈУ ОБОЈИЦУ?
НЕ ЗНАМ... АЛИ НЕ МОГУ ПУСТИТИ ДА ФЛАШ УМРЕ!

У АЗУРИНОЈ ПАЛАТИ...
ХО-ХО, ФЛАШЕ! КЛЕЧИ ПРЕД ИМПЕРАТОРОМ МИНГОМ! ОЧИСТИ МОЈЕ ЧИЗМЕ ИЛИ ЋЕШ ОКУСИТИ ОВАЈ БИЧ!
ХРАБРИ МИНГ! ВОЛЕЛА БИХ ДА САМО МАЛО ОСЛОБОДИМ ФЛАША ДРОГЕ, ДА БИХ ВИДЕЛА СТРАХ У ТВОМ КУКАВИЧЈЕМ СРЦУ...

КАПЕТАНЕ СОЛАС! УЗБУНИТЕ СВЕ СТРАЖАРСКЕ ПОСТАЈЕ! У АРБОРИЈИ СЕ НАЛАЗИ ШПИЈУН ИЗ ЗЕМЉЕ ЧАРОПИЈА! БЛОКИРАЈТЕ СВЕ ИЗЛАЗЕ!
РАЗУМЕМ, ПРИНЧЕ БАРИНЕ!

УСКОРО, У ЈЕДНОЈ ПОСТАЈИ ИЗВАН ГРАДА...
КАПЕТАН СОЛАС ЗОВЕ ПОСТАЈУ ЧЕТРНАЕСТ! ЗАУСТАВИТЕ СВЕ СТРАНЦЕ! ДА ЛИ МЕ ЧУЈЕТЕ? ЈАВИТЕ СЕ!

ТАМО НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ! ПОКРЕНИТЕ ТАЈ ХЕЛИОКАБ! БРЗО!

ПОСТАЈА БРОЈ ЧЕТРНАЕСТ, КАПЕТАНЕ!
ЕНО НАШЕГ ЧОВЕКА! ИДЕ ЛИФТОМ! ЗАУСТАВИМО ГА!

ЕВО, НАРЕДНИЧЕ! ВАШ ЈЕ!
РАЗУМЕМ, КАПЕТАНЕ! ТО ЋЕ ГА СМИРИТИ НЕКО ВРЕМЕ!

УХВАТИЛИ СМО ШПИЈУНА, ПРИНЧЕ! СРЕДИО ЈЕ ЈЕДНУ НАШУ ПОСТАЈУ!
ОДЛОЖИЋЕМО СУЂЕЊЕ, КАПЕТАНЕ СОЛАС, ДОК ГА НЕ ИСКОРИСТИМО! ВОДИТЕ ГА У ЛАБОРАТОРИЈУ!

ПРЕНОС ЛИЧНОСТИ, ГОСПОДИНЕ?
ДА...

КО ЈЕ У ПИТАЊУ?
ЈА, КАПЕТАНЕ! УМЕСТО ЊЕГА ЈА ИДЕМ У ЗЕМЉУ ЧАРОПИЈА!

ПСИХОСКОП СНИМА СВЕ ЋЕЛИЈЕ МЕМОРИЈЕ И СВЕ ОСОБИНЕ ЛИЧНОСТИ ШПИЈУНА, И УСАЂУЈЕ ИХ У УМ ПРИНЦА БАРИНА!
И ТАКО ЋЕ БАРИН БИТИ У СТАЊУ ДА ПРЕУЗМЕ ЛИЧНОСТ ЗАТВОРЕНИКА!

КАДА СТРУЧЊАЦИ ЗА ШМИНКУ УЧИНЕ СВОЈЕ, ПРИНЦ ЋЕ МОЋИ ДА ОБМАНЕ ЧАК И ШПИЈУНОВУ ПОРОДИЦУ!

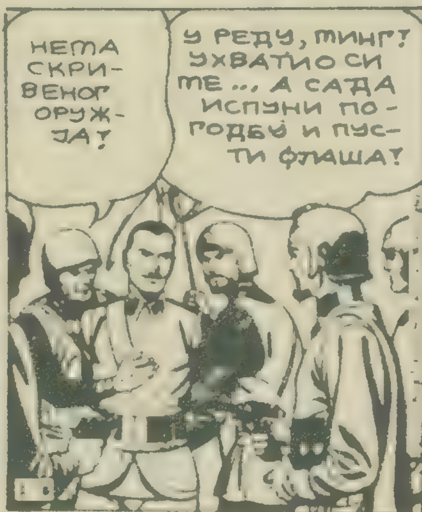

КАСНИЈЕ...
БАРИНЕ! ШМИНКА ЈЕ САВРШЕНА! ЛАКО ЋЕШ УЋИ У ПАЛАТУ КРАЉИЦЕ АЗУРЕ!
ЗАТВОРЕНИКОВА МЕМОРИЈА ЈЕ ИСПРАЖЊЕНА! САДА ЋЕМО ГА ПОСЛАТИ АЗУРИ И МИНГУ... ОН ЋЕ КАО ПРИНЦ БАРИН УЋИ У ЗАМКУ ПОСТАВЉЕНУ МЕНИ!

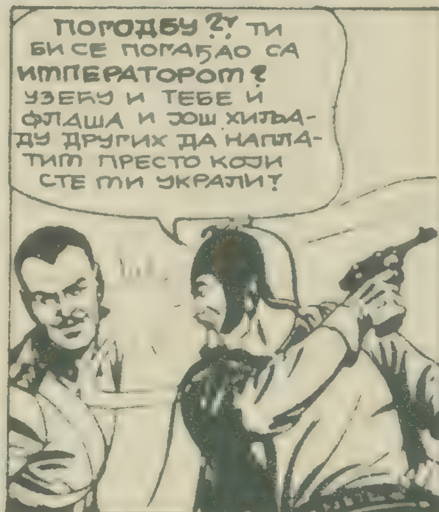

ПРЕРУШЕН У АЗУРИНОГ КУРИРА, ПРИНЦ БАРИН ЈЕ УШАО У ГРАД ...
ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА ЈЕ ПРИНЦ БАРИН ЛИЧНО ПРИМИО ПОРУКУ, ЧЕДО?
ЈЕМЧИМ ДА ЈУ ЈЕ ПРОЧИТАО, КРАЉИЦЕ!

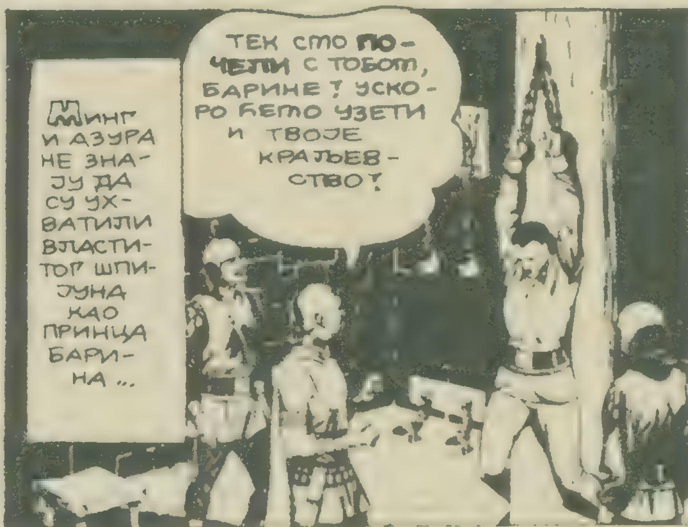

МИНГ? СВЕ ЈЕ СПРЕМНО? МРАК ПАДА! БАРИН БИ ТРЕБАЛО ДА УСКОРО СТИГНЕ!
МИ ГА ЧЕКАМО!

ЕНО ГА, МИНГ! НОСИ БЕЛУ ЗАСТАВУ!
ЧЕКАЈТЕ ДА ПРИЂЕ! КАД СЕ УВЕРИМО ДА ГА НИКО НЕ ПРАТИ, УХВАТИТЕ ГА!

УХВАТИТЕ ГА!
ЧУЈТЕ МЕ! ЈА САМ ПРИНЦ БАРИН! САМ САМ И НЕНАОРУЖАН!

НЕМА СКРИВЕНОГ ОРУЖЈА!
У РЕДУ, МИНГ! УХВАТИО СИ МЕ ... А САДА ИСПУНИ ПОГОДБУ И ПУСТИ ФЛАША!

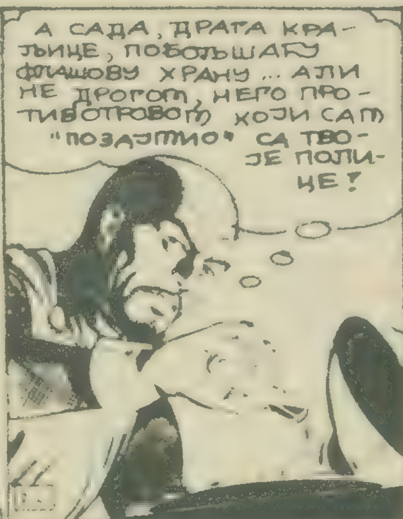

ПОГОДБУ?! ТИ БИ СЕ ПОГАЂАО СА ИМПЕРАТОРОМ? УЗЕЋУ И ТЕБЕ И ФЛАША И ЈОШ ХИЉАДУ ДРУГИХ ДА НАПЛАТИМ ПРЕСТО КОЈИ СТЕ МИ УКРАЛИ!

МИНГ И АЗУРА НЕ ЗНАЈУ ДА СУ УХВАТИЛИ ВЛАСТИТОГ ШПИЈУНА КАО ПРИНЦА БАРИНА ...
ТЕК СМО ПОЧЕЛИ С ТОБОМ, БАРИНЕ! УСКОРО ЋЕМО УЗЕТИ И ТВОЈЕ КРАЉЕВСТВО!

ДОТЛЕ ЈЕ БАРИН УШАО У ПАЛАТУ ПРЕРУШЕН У АЂУТАНТА ...
ЧЕДО!
ДА, МОЈА ПЛЕМЕНИТА КРАЉИЦЕ?

ВРЕМЕ ЈЕ ЗА ЗАТВОРЕНИКОВУ ВЕЧЕРУ! ЗНАШ КАКО ЋЕШ ЈЕ ПОБОЉШАТИ!
ДРОГОМ, МОЈА КРАЉИЦЕ!

ПРЕРУШЕНИ ПРИНЦ БАРИН СТИГАО ЈЕ ДО ТАМНИЦЕ ФЛАША ГОРДОНА ...
ЈА ЋУ ОДНЕТИ ЗАТВОРЕНИКУ ХРАНУ!
РАЗУМЕМ, КАПЕТАНЕ ЧЕДО!

А САДА, ДРАГА КРАЉИЦЕ, ПОБОЉШАЋУ ФЛАШОВУ ХРАНУ ... АЛИ НЕ ДРОГОМ, НЕГО ПРОТИВОТРОВОМ КОЈИ САМ "ПОЗАЈМИО" СА ТВОЈЕ ПОЛИЦЕ!

К-КО ЈЕ ТО?
ВОЛЕО БИХ ДА ТИ МОГУ РЕЋИ ИСТИНУ, ФЛАШЕ ... АЛИ НЕ САДА ... КАД БУДЕ ВРЕМЕ ...

ЈЕДИ ТО ИЛИ ЋУ ТИ СИЛОМ САСУТИ У ГРЛО!
Н-НЕ, МОЛИМ ВАС! НИСАМ ГЛАДАН!

ДОБРО! ЈЕШЋУ!
ЖАО МИ ЈЕ, ФЛАШЕ... ВОЛЕО БИХ ДА ТИ КАЖЕМ ДА САМ ЈА ТВОЈ ПРИЈАТЕЉ БАРИН... И ДА САМ ТУ ДА ТИ ПОМОГНЕМ...

АЛИ МОРАМ ОВАКО СВЕ ДОК ТИ ПРОТИВОТРОВ НЕ ПОВРАТИ ХРАБРОСТ!

ОХ... КРАЉИЦЕ АЗУРА!
ЈОШ СИ ТУ, ЦЕДО? НИСИ ВАЉДА ЛИЧНО НАХРАНИО ЗАТВОРЕНИКА?

ХОЋУ ДА ОСТАНЕМ НАСАМО СА ЗАТВОРЕНИКОМ! НЕ ПУШТАЈ УНУТРА НИКОГ, ЦЕДО! ЧАК НИ МИНГА!
БИЋЕ ТАКО, КРАЉИЦЕ!

ШТЕТА ШТО ЈЕ МОЈ ВЕРНИ КАПЕТАН САЗНАО ЗА ОВУ ПОСЕТУ... ТО ЋЕ ГА КОШТАТИ ЖИВОТА...

ДРАГИ ФЛАШЕ! САДА СМО САМИ!

ДОЂИ, ФЛАШЕ! НЕ БОЈ СЕ! БАРИН ЈЕ У МОЈИМ РУКАМА... НАШ ПОСАО ЈЕ ОКОНЧАН! ДОШЛА САМ ДА ТИ КАЖЕМ КОЛИКО ТИ ЗНАЧИШ!

ДОЂИ, ФЛАШЕ! УЗМИ МЕ У НАРУЧЈЕ!

РЕЦИ МИ ДА МЕ ВОЛИШ, ПА ЋУ ТИ МОЖДА ПОШТЕДЕТИ ЖИВОТ!

НЕ ПЛАШИ СЕ, ДРАГИ...

И НЕЋУ, ЛЕПА ДАМО! НЕЋУ ВИШЕ!
ДРОГА... НЕ ДЕЛУЈЕ ВИШЕ!

ДА, ДРАГА КРАЉИЦЕ! НЕ ЗНАМ КАКО... АЛИ ДРОГА ЈЕ ПРЕСТАЛА ДА ДЕЛУЈЕ!
ОХ! МОЛИМ ТЕ, ФЛАШЕ, ПУСТИ МЕ!

САДА ЋЕМО ЗАЈЕДНО ДО БАРИНА, ПА ЋЕШ НАС ИЗВЕСТИ ОДАВДЕ!
У Р-РЕДУ! ПУСТИ МЕ... МОЛИМ ТЕ!

ОТВОРИ ВРАТА... И БЕЗ ТРИКОВА!
НЕМА ТРИКОВА... КУНЕМ СЕ!

КАД СТИГНЕМО ДО БАРИНА, КРЕНУЋЕМО КА ШУМСКОМ КРАЉЕВСТВУ..., С ТОБОМ КАО ЗАШТИТОМ!
НЕМАМ ИЗБОРА, ФЛАШЕ...

...СЕМ ОВОГ, ПРОКЛЕТИ ДРЗНИЧЕ!

ЕВО ТИ ТВОЈЕ ПОБУНЕ! САДА ЋЕШ ЈЕ ПЛАТИТИ ЖИВОТОМ!

ПОЖЕЛЕЋЕШ, ФЛАШЕ, ДА ТИ СЕ ХРАБРОСТ НИКАДА НИЈЕ ВРАТИЛА!
ЦЕДО! КАПЕТАНЕ ЦЕДО!

ТУ САМ, КРАЉИЦЕ!
МММФ...

ФЛАШЕ! ЈА САМ БАРИН! КАСНИЈЕ ЋУ ТИ ОБЈАСНИТИ ОВУ МАСКЕРАДУ... АЛИ МОРАМО БЕЖАТИ ОДАВДЕ... ОДМАХ!

СТРАЖА! КЉУЧ ОД ФЛАШОВЕ ЋЕЛИЈЕ!
ОХ... ТО ЈЕ МИНГ...

МИНГ ДОЛАЗИ ОВАМО, ФЛАШЕ! БОЉЕ ДА БЕЖИМО!
НЕ! ОН ЈЕ ПОШАО НА СВОЈ СВАКОДНЕВНИ ТРЕНИНГ ПА ЋЕ ГА И ИМАТИ!

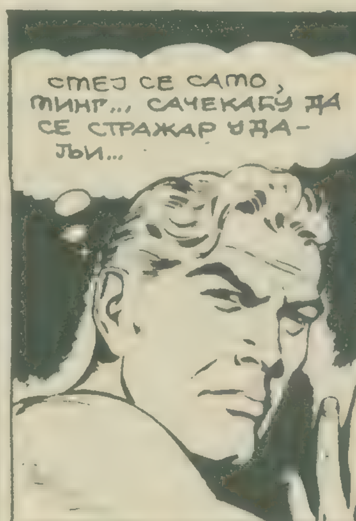

ЗАКЉУЧАЈ МЕ, БАРИНЕ! МИНГ МИСЛИ ДА САМ ЈОШ ДРОГИРАН! БИЋЕ ЗАБАВНО!
ДОБРО! БИЋУ У БЛИЗИНИ!

КАДА ЈЕ МИНГ СТИГАО...
ХА, ФЛАШЕ, МОЈА ОПИЉЕНА ЛУДО! ДОЂИ, ЗАБАВИ СВОГ ИМПЕРАТОРА!

СТРАЖАРУ, САЧЕКАЈ НАПОЉУ!
ДА, МОЋНИ МИНГ!

А САДА, ФЛАШЕ, ОВДЕ НЕМАШ ВЕЛИКИ ПРОСТОР ЗА БЕЖАЊЕ! ДА ВИДИМО КАКО ИГРАШ...

...У ОВОМ МАЛОМ ПРОСТОРУ!

СМЕЈ СЕ САМО, МИНГ..., САЧЕКАЋУ ДА СЕ СТРАЖАР УДАЉИ...

ХА-ХА! КУДА ЋЕШ ПОБЕЋИ ОВОГ ПУТА, ФЛАШЕ? КУ-ДА?

ХОЋЕШ ОДГО-ВОР, МИНГ?
3-2

ПРИЂИ БЛИЖЕ, ХРАБРИ ЧОВЕ-ЧЕ, ПА ЋЕШ ГА ДОБИТИ!
Ш-ШТА? ДРОГА ЈЕ ОС-ЛАБИЛА! СТРАЖА!

СТРАЖА! УПОМОЋ!
НЕ, НЕЋЕШ МУ ПОМО-ЋИ! ТО ЈЕ ПРИ-ВАТНА СВАЂА!

У РЕДУ, МИНГ! ЖЕЛЕО СИ ДА МЕ ПРО-ВЕРИШ! ПРОБАЈМО ТО САД!
3-3

ЈОШ УВЕК СИ БУДАЛА, ФЛАШЕ... СА ДРОГОМ ИЛИ БЕЗ ЊЕ! ЈА ОД-РЕЂУЈЕМ УСЛОВЕ!

ХРАБРОСТ ТИ СЕ ВРАТИЛА, ФЛАШЕ! ОНДА СИ СПРЕМАН ДА СЕ СУОЧИШ...

... СА СМРЋУ!
Dan Barry
3-5

ЈА ЈЕСАМ СПРЕ-МАН! А ТИ?

ДОБРО, МИНГ! ХТЕО СИ ОБРАЧУН! ПА, ЕВО ГА...
ПУЗИЋЕШ ТИ ПРЕДА МНОМ ПОНОВО, ФЛАШЕ ГОРДОНЕ!

ЧУВАЈ СНАГУ, МИНГ ...
3-6

... БИЋЕ ТИ ПОТРЕБНА!

МОЈ МАЧ!
ГОДИНАМА СИ ТРЕНИРАО, МИНГ... ЈЕ ЛИ ТО СВЕ?

М-МОЛИМ ТЕ! НЕМОЈ! ЈА САМ БЕЗ ОРУЖЈА...
И ЈА ЋУ ОДБАЦИТИ СВОЈЕ!

ОВАЈ ПОСАО ВОЛИМ ДА УРАДИМ... ГОЛИМ РУКАМА!

БАРИНЕ, ГДЕ ЈЕ АЗУРА?
ТИ ЗАВРШИ СА МИНГОМ, А ЈА ЋУ СА ЊОМ!

УНУТРА, ВОЈНИЧЕ... И МИРУЈ АКО ТИ ЈЕ ЖИВОТ МИО!

И ТАКО, КРАЉИЦЕ АЗУРА, ДРОГА СТРАХА ЈЕ ОМАНУЛА! НЕ МОРАМ ВИШЕ ДА НОСИМ ОВУ МАСКУ!
П-ПРИНЦ БАРИН!

ДА, АЗУРА! ЈА САМ ПРИНЦ БАРИН! УМЕСТО МЕНЕ ЗАТВОРИЛА СИ СВОГ ШПИЈУНА ЦЕДУ!
М-МОЛИМ ТЕ... НЕМОЈ МЕ ПОВРЕДИТИ!

ТИ КАО ДА СИ ПОГОЂЕНА СОПСТВЕНИМ ОТРОВОМ... ДРОГОМ СТРАХА! НЕ, НЕЋУ ТИ НИШТА! УРАДИЋЕШ ОНО ШТО ТИ КАЖЕМ!
Д-ДА! СВЕ ЋУ УЧИНИТИ!

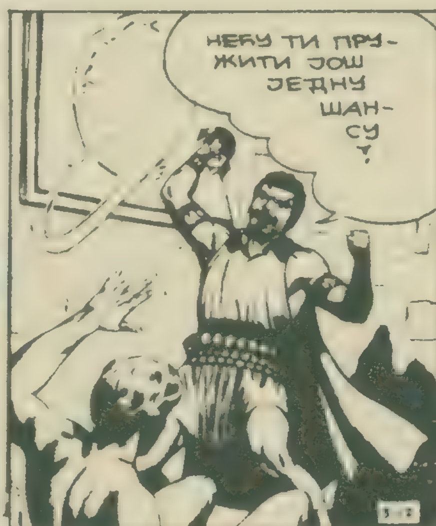

ДОБРО! ПОЧНИ ТИМЕ ШТО ЋЕШ ОСЛОБОДИТИ ОВА ТРИ ДЕЧАКА!

А ЗА ТО ВРЕМЕ...
ХАЈДЕ МИНГ! ДИЖИ СЕ!

ЗНАЧИ, ИСПУЦАО СИ СВЕ СВОЈЕ ТРИКОВЕ! САДА СТАВИ РУКЕ ИЗА ВРАТА И ПРИЂИ!
ТИ СИ ЧАСТАН ЧОВЕК, ФЛАШЕ...
Н-НЕ ВИШЕ, ФЛАШЕ! ДОСТА МИ ЈЕ!

... И ЈА ТЕ ПОЗДРАВЉАМ!

МИНГ ЈЕ ИСКОРИСТИО ТРЕНУТАК И ...
ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ТЕ УБИЈЕШ, ЛУДО...

НЕЋУ ТИ ПРУЖИТИ ЈОШ ЈЕДНУ ШАНСУ!

НЕЋЕШ?

И ЈА ЗНАМ НЕКОЛИКО ТРИКОВА, МИНГ!

НЕ, НЕЋЕШ! МИ ЋЕМО ТО САДА ОКОНЧАТИ!

ЗАБОРАВИО СИ НА МОЈЕ НОГЕ, ФЛАШЕ ГОРДОНЕ!

ПОДМУКЛИ УДАРАЦ ЈЕ ОШАМУТИО ФЛАША ЗА ТРЕНУТАК...
САДА НЕМА БЕЖАЊА! ГОТОВ СИ!

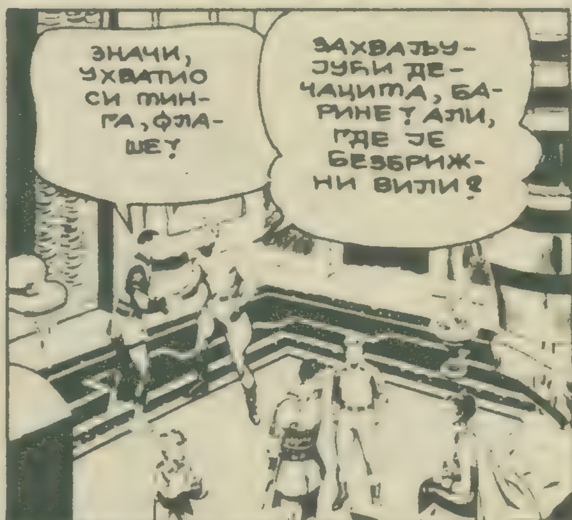

ИЗНЕНАДА ...
ЕНО ИХ, БУТ-БУТЕ! АЛИ... ПОГЛЕДАЈ!
'АЈДЕМО, ТИК-РОБЕ!

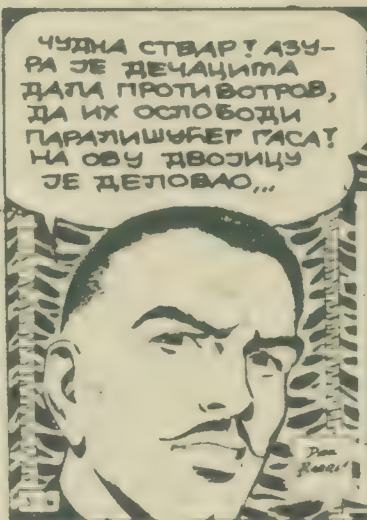

ЛЕПА БЛОКАДА, МАЛИША! ГОТОВ ЈЕ!

МАЈК? БУТ-БУТЕ?
СВЕ ЈЕ У РЕДУ, ФЛАШЕ! БАРИН ЈЕ УХВАТИО АВУРУ... А МИ СМО ПОШЛИ ПО ВАС!

У ПРАВИ ЧАС, МАЈК! МИНГ ЗАМАЛО ДА ТЕ СРЕДИ!
ВИ МОЖЕТЕ ДА СРЕДИТЕ ДЕСЕТОРИЦУ ТАКВИХ!

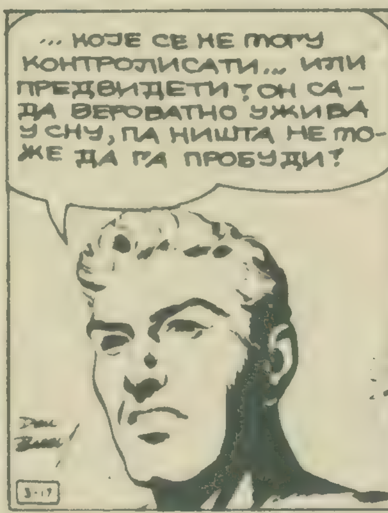

МОЖДА, БУТ-БУТЕ. АЛИ ЗАХВАЉУЈУЋИ ВАМА ДВОЈИЦИ, ОН ЈЕ ИЗБАЧЕН ИЗ СТРОЈА!
А ГДЕ ЈЕ БЕЗБРИЖНИ ВИЛИ?
ЗАТО СМО И ДОШЛИ ДО ВАС! НЕШТО НЕ ВАЉА!

ЗНАЧИ, УХВАТИО СИ МИНГА, ФЛАШЕ!
ЗАХВАЉУЈУЋИ ДЕЧАЦИМА, БАРИНЕ! АЛИ, ГДЕ ЈЕ БЕЗБРИЖНИ ВИЛИ?

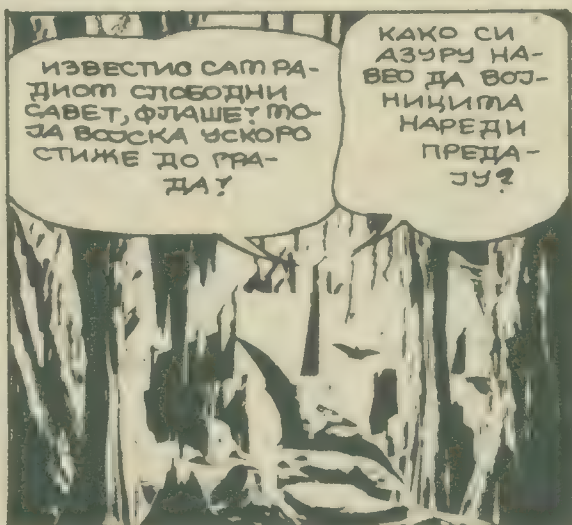

ЧУДНА СТВАР! АЗУРА ЈЕ ДЕЧАЦИМА ДАЛА ПРОТИВОТРОВ, ДА ИХ ОСЛОБОДИ ПАРАЛИШУЋЕГ ГАСА! НА ОВУ ДВОЈИЦУ ЈЕ ДЕЛОВАО...

... АЛИ ВИЛИ СЕ НИЈЕ НИ ПОМЕРИО! НАСТАВИО ЈЕ ДА СПАВА, НАИЗГЛЕД САВРШЕНО СРЕЋАН!

ЗА МЕНЕ ЈЕ ЗАИСТА ВЕЛИКА ЗАГОНЕТКА ЗАШТО ЈЕ ВИЛИ ЈОШ УВЕК ПОД ДЕЈСТВОМ ГАСА!
ОНО ШТО СЕ ДОГОДИ ВИЛИЈУ, ТРЕБА ТАКО И ПРИХВАТИТИ! ЊЕГОВ УМ ИМА ЧУДНЕ МОЋИ...

... КОЈЕ СЕ НЕ МОГУ КОНТРОЛИСАТИ... ИЛИ ПРЕДВИДЕТИ! ОН САДА ВЕРОВАТНО УЖИВА У СНУ, ПА НИШТА НЕ МОЖЕ ДА ГА ПРОБУДИ!
3-17

МОЈЕ ТРУПЕ УСКОРО СТИЖУ ОВАМО! АЗУРА ЈЕ СВОЈОЈ АРМИЈИ НАРЕДИЛА ДА ПОЛОЖИ ОРУЖЈЕ!

ИЗВЕСТИО САМ РАДИОМ СЛОБОДНИ САВЕТ, ФЛАШЕ! МОЈА ВОЈСКА УСКОРО СТИЖЕ ДО ГРАДА!
КАКО СИ АЗУРУ НАВЕО ДА ВОЈНИЦИМА НАРЕДИ ПРЕДАЈУ?

ОНА ЈЕ ПОД УТИЦАЈЕМ НАПИТКА СТРАХА, КОЈИ ЈЕ ТЕБИ ДАВАЛА... НИЈЕ СЕ УСУДИЛА ДА ОДБИЈЕ!

ПРИНЧЕ БАРИНЕ, ВАША ВОЈСКА СТИЖЕ!
ДОЂИ, МИНГ! ТИ И АЗУРА ИМАЋЕТЕ ВОЈНУ ПРАТЊУ ДО ШУМСКОГ КРАЉЕВСТВА! АЛИ НЕ КАО ЈУНАЦИ НЕГО КАО МОЈИ "ГОСТИ"!

КАДА СУ БАРИНОВЕ ТРУПЕ ЗАПОСЕЛЕ ГРАД...
ЗНАЧИ, УХВАТИЛИ СТЕ КРАЉИЦУ, ГОСПОДИНЕ?
И ЊЕНОГ ЉУБИМЦА! ДОБРО ИХ ЧУВАЈ НА ПОВРАТКУ КАПЕТАНЕ!

ПОШТО ЈЕ ВОЈНИ КАРАВАН НАПУСТИО СВЕТ ПЕЋИНА...
КАО У СТАРА ВРЕМЕНА, ФЛАШЕ... ОДБРАНИЛИ СМО МИР НА МОНГУ! ХОЋЕШ ЛИ МАЛО ОСТАТИ?
МОРАМ ДА ВРАТИМ ДЕЧАКЕ НА ЗЕМЉУ, БАРИНЕ...

АЛИ, АКО ТО БЕЗБРИЖНИ ВИЛИ НЕ БУДЕ ЖЕЛЕО, НЕЋЕМО МОЋИ НА ЗЕМЉУ! А ОН ЈЕ ЈОШ У ТРАНСУ!
У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ:
ПОТЕРА ЗА МИНГОМ

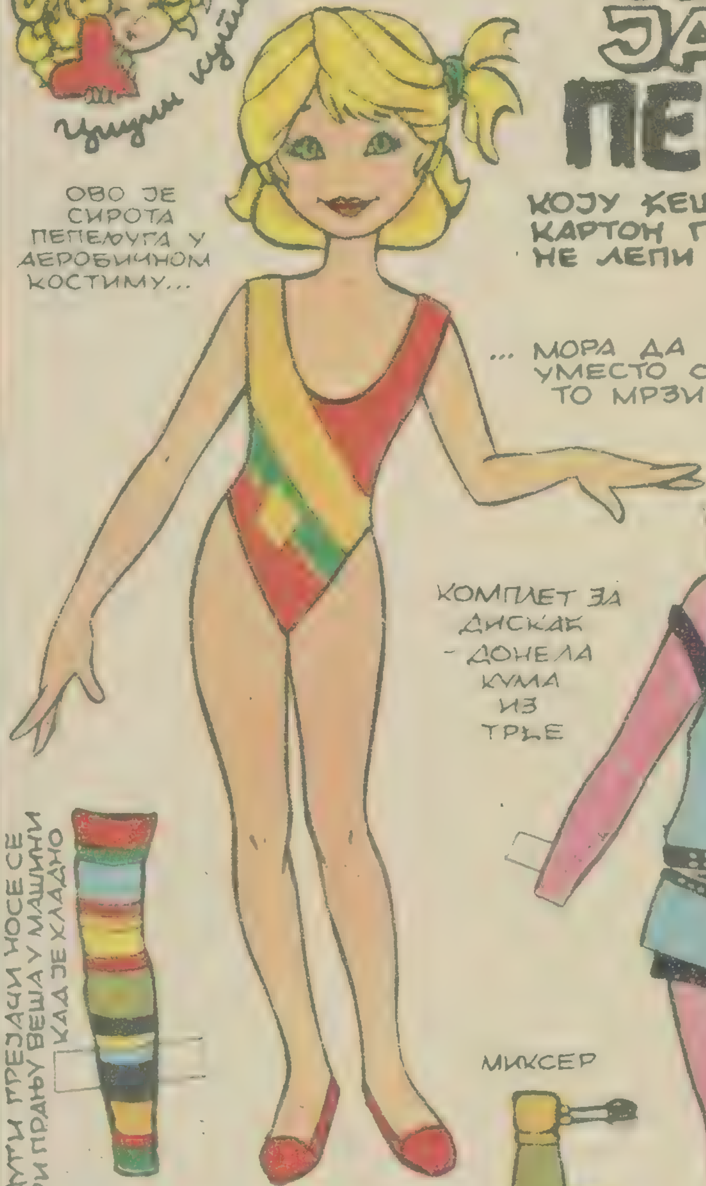
ОБУЦИ ЈАДНУ ПЕПЕЉУГУ

КОЈУ ЋЕШ НАЛЕПИТИ НА КАРТОН ПА ИСЕЋИ. ХАЉИНЕ НЕ ЛЕПИ НА КАРТОН, САМО ИСЕЦИ.

Цицин кутак

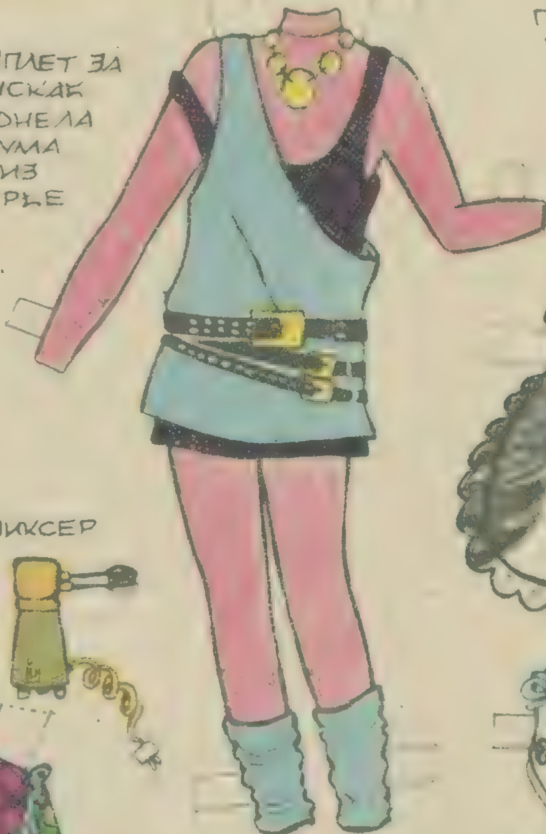
ОВО ЈЕ СИРОТА ПЕПЕЉУГА У АЕРОБИЧНОМ КОСТИМУ...

... МОРА ДА РАДИ АЕРОБИК УМЕСТО СЕСТАРА – ЊИХ ТО МРЗИ.

ОВО СУ ПАКОСНЕ СЕСТРЕ – МАЋЕХИНЕ КЋЕРКЕ

КОМПЛЕТ ЗА ДИСКАЋ – ДОНЕЛА КУМА ИЗ ТРЋЕ

ОТРЦАНИ КОМПЛЕТ СА ПОДВРНУТИМ НОГАВИЦАМА ЗА ПРАЊЕ ВЕША У МАШИНИ

КЕЦЕЉА ЗА СВЕ ПРИЛИКЕ ОСИМ ЗА ДИСКО

ДУГИ ГРЕЈАЧИ НОСЕ СЕ ПРИ ПРАЊУ ВЕША У МАШИНИ КАД ЈЕ ХЛАДНО

МИКСЕР

СКРОМАН КОМПЛЕТ – БЛУЗА ОД КРПИЦА СА КРАТКОМ, КРАТКОМ СУКЊИЦОМ

ПАТИКА ЗА ДИСКО. ДРУГУ ЈЕ ИЗГУБИЛА

МАЋЕХИНА РУКА НАРЕЂУЈЕ ПЕПЕЉУГИ ДА МИКСИРА

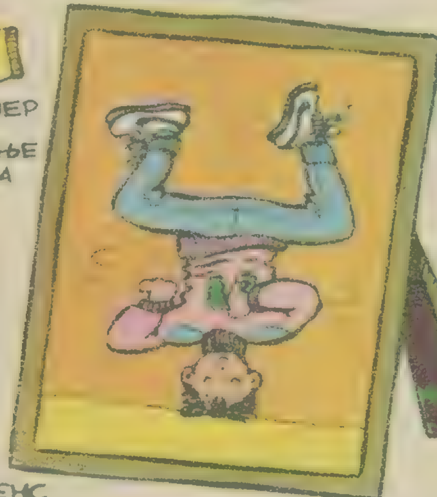

СПАВАЋИЦА ОД КУХИЊСКИХ КРПА

ПУЛОВЕР ЗА ЦЕПАЊЕ ДРВА

КОЖНИ РАМ

ПЕПЕЉУГИН ИДОЛ – ДИСК ЏОКЕЈ МАРЈАН У БРЕЈКДЕНС ПОЗИ

И МИШИЦА ЉУБИМИЦА ЗАЉУБЉЕНА ЈЕ У МАРЈАНА

ПАТИКА КОЈУ ЈЕ НАШАО ДИСК ЏОКЕЈ МАРЈАН

ЧЕКАЈУЋИ

СУРОВИ ЗАКОН НЕКОГ ДРУГОГ ВРЕМЕНА

ЗЛО ЗВАНО КРВНА ОСВЕТА НЕСТАЈЕ КОД НАС. ИПАК, ЈЕДНА ПОРОДИЦА НЕДАЛЕКО ОД УЛЦИЊА, ИЗ СТРАХА ОД ОСВЕТЕ, ДРЖИ МРАЧАН РЕКОРД – ДВЕ ДЕЦЕНИЈЕ ЖИВИ У КУЋНОМ ПРИТВОРУ!

Село Зогање. Шест километара асфалта од Улциња, три до Бојане, границе с Албанијом. У њему кућа Кућевића, заправо четири куће. Браћа су се пре неку годину поделила. Мало је једна кућа за двадесет двоје чељади. Све четири су једна до друге, не можеш прићи једној да те не виде из друге. Неопажен не можеш ни до штале, гараже, радионице, у воћњак; нигде ближе од сто-двеста метара. Докле, отприлике, метак не промашује.

Око куће Кућевићи су донедавно имали и зид, други по реду, први им срушио земљотрес. Сами су га разградили, били им потребни бетонски блокови. На изглед, не живе лоше: у кући модеран намештај, у дворишту три аутомобила и камионет, млади у „џинсу"...

Кућевићи су у кућном притвору. Петнаестог септембра навршило се пуних деветнаест година од када су само на папиру слободни грађани слободне Југославије. У заточеништу их, по обичајном праву суровог канона Леке Дукађинија, држи породица Мирдити из суседног села Пистуле. Заправо, само Марко Мирдита, усамљеник. Два његова брата су далеко, у Америци и Белгији. Кућевићи су, по том неписаном закону, Мирдитима „дужни крв".

Бекство у Турску

Петнаестог септембра 1965. Цафо Кућевић, учитељ, после свађе која је избила недалеко од његове куће, испалио је петнаест метака у Ђона и Зефа Мирдити. Браћа су после два дана сахрањена у родном селу, Цафо је отишао на робију: петнаест година строгог затвора. Правда, законска, тиме је била задовољена. Међутим, истог дана трагичног догађаја на снагу је ступио један други закон који се у овим крајевима поштује вековима: „Око за око, зуб за зуб...".

То је, по обичајном праву, значило да се породица Кућевић мора повући и затворити у своју кућу, све док Мирдите не „наплате крв". У противном, када породица убице није у притвору, до освете долази веома брзо јер се то сматра дрским понашањем које изазива тзв. оштећену породицу и „подстиче је" на освету. Према томе, Кућевићи су, до даљег, морали у затвор: Цафо у државни, његова породица у кућни.

Хусеин, Фадиљ и Мето, млађа Цафова браћа, данима су већали шта да чине: Цафу је било лако, бар на изглед, јер су га од освете штитиле зидине затвора у Спужу. Мука је била с онима који су остали код куће, у кућном затвору. Ваљало је живети, обрађивати земљу, али како кад мушке главе нису смеле да промоле нос ван дворишта. А ту је био и страх од Мирдита, страх да ће они искористити и најмању неопрезност Кућевића и „наплатити крв". Разуме се, то никоме јавно и гласно нису рекли; то се подразумева; то захтева „част породице".

На крају, тешка срца, Кућевићи су решили да спас од освете потраже бекством у Турску. Да им се огњиште у кући у Зогању не угаси, оставили су мајку, а њих дванаесторо, са ситном децом, пошли су у Истанбул.

– Пасји је то живот био – прича данас Хусеин Кућевећ. – Беда, ужасна беда, нисам знао да тако нешто постоји. Ал' и она се могла и морала поднети, бар нас тамо страх од освете није мучио. Далеко смо били. Онда нам је истекла туристичка виза, морали смо натраг. Није могло другачије. Само где? У Зогање, тада, нисмо смели...

Бреме на – жене

У свом бекству од страха Кућевићи су из Истанбула стигли у Нови Сад, код пријатеља. Веровали су да ће наћи посла и мирније живети. И овде су далеко од Зогања. Ни ту им се, међутим, није посрећило, посла није било, а морало се живети. И шта ће – куд ће, натраг у Зогање. Сад с још већим страхом јер Мирдите, веровали су, могу тај повратак да схвате као провокацију, изазов. Ал' друге није било.

Почињао је нови живот породице Кућевић – живот у кућном притвору. Да их не би изненадили, подигли су висок камени зид према оближњој шуми. Гвоздена капија отварала се и затварала само женама Кућевића. По обичајном праву срамота је „наплатити крв" од жене, брука би то била за читаво братство. А жене Кућевића носиле су на пазар парадајз, паприке, бостан, оно што су саме обрале. Помоћ од мушких нису имале јер ови нису смели ван куће и дворишта.

Еса, супруга Хусеинова, седећи на поду у гостинској соби:

– Тешко је било. Све смо морале саме. И у кући, и на њиви, у пољу... Косила сам. Мора стока да једе. И деца. Упртим корпе на леђа па на пазар, да продам, и купим шећер и со...

Покушаји мирења нису успели. Мировно веће Улциња, познато по многим помирењима, није успело. У игру је био укључен и барски бискуп, али ни од његове акције није било користи. Кућевићи кажу да Марко Мирдита није хтео ни да чује за бискупа.

Марко Мирдита ћути и упорно понавља да он не држи Кућевиће у притвору, једино хоће да чује објашњење зашто су му убили два брата. Ништа више! Све остало је, вели, плод уобразиље Кућевића.

Било како било, Кућевићи су остали у притвору. Мушкарци – чувајући главе од метка, а жене старајући се да те главе имају шта да једу. У међувремену, шесторо деце се родило код Кућевића. Шесторо нових затвореника. Троје је, о томе се код Кућевића нерадо говори, умрло: нико није смео да пође и позове лекара.

Школа у гостинској соби

Насер, најстарији од деце браће Кућевић, данас му је 24 године, каже да је имао пет година кад је од старијих чуо да из дворишта не сме никуд. Није питао зашто, „старије то никад не смеш да питаш". Кад га је ујела змија, старији су му место уједа исисали, па спалили усијаним гвожђем. Лекара и ињекције нико није помињао. То је за оне с оне стране зида!

Требало је живети и с ове стране зида и Кућевићи су направили праву малу фабрику бетонских блокова. У посао су, заштићене зидом, укључене све мушке главе способне за тај напоран посао. Међутим, главни део посла припао је девојци Игбали: она је искључиво задужена за уговарање продаје блокова. Она је и главни „предавач" у својеврсној школи у породици Кућевић. Наследила је у томе оца Хусеина.

„ПОКУШАВАЛИ СМО, ШТА СВЕ НИЈЕСМО"

„Случај" породице Кућевић, разуме се, не оставља равнодушним ни друштвено-политичке организације у Улцињу.

Јован Мичетић, председник ССРН Улциња, каже:

– Ја сам на овој функцији нешто мање од пет мјесеци. Покренули смо иницијативу да поново покушамо измирење ове двије породице, али је некако баш тих дана умро Цафо Кућевић, човјек који је убио, па смо мало застали поштујући бол породице Кућевић. Ових дана управо разговарамо у нашем Мировном вијећу да и овај случај, као и неке друге, коначно ријешимо. Боље је да се о ранијим покушајима мирења распитате код других који су тада били „на власти"...

Драго Вукчевић, данас помоћник директора Основне школе „Маршал Тито", до пре две године председник Социјалистичког савеза радног народа Улциња:

– Покушавали смо, шта све нијесмо. Узалуд. Марко Мирдита неће ни да чује док му Кућевићи, како каже, ваљано не објасне зашто је Цефо убио његова два брата. А Кућевићи веле да они немају шта више да кажу, кажу: суд је рекао своје. Ипак, вјерујем да има наде у измирење; обје породице су разумни људи.

МИРДИТЕ

Групни портрет Кућевића, без жена: оне су у пољу, на пазару, у кући. Неко мора и да прехрани многољудну породицу. Мушки чланови породице не излазе сами ван зидова где их, по њиховом уверењу, чека метак.

Снимио: Љубомир Патрногић

Кућевићи, њих седмо-ро-осморо, већ подрасли, ни дана нису били у школи. Из страха од освете, разуме се. Знање су стицали у гостинској соби своје куће, из књига које су позајмљивали од својих сестара. Улогу учитеља обављао је Хусеин; његово образовање: четири разреда пре рата. После је било лакше јер се Игбала прихватила и тог посла. Не, није им на капију куцала милиција без обзира на Закон о основном образовању и васпитању СР Црне Горе, члан 7, који каже да су „сви грађани од седме до петнаесте године обавезни да похађају основну школу." Закон је овог пута, из очигледних разлога, зажмурио. Кућевићи, без обзира што је школа далеко само пет-шест минута, никада нису чули школско звоно, ни видели школске клупе.

У дворишту петогодишњи Џељал јури за лоптом. Игру прекида да види какве то апарате вади наш фото-репортер. Док старији ћуте, он упорно пита зашто служи ово, чему оно. Он ће, како ствари стоје, највероватније бити „историјски члан" породице Кућевић: прва мушка глава која ће, од 15. септембра 1965, кренути у праву школу. Одлука још није коначна, али све говори да ће савет породице Кућевић то одобрити.

Невесте неће у затвор

– Скоро ће две деценије откад смо овако заточени – каже Хусеин. – Много се тога променило. Ту је и даље страх, али време, мислим, лечи све. Ако су хтели да се освете, то су могли и досад. Небројено пута.

На муци је, големој кажу Кућевићи, био Цафо, човек који је убио. Пустили су га из затвора, државног, после 11 година и три месеца. Примерно се владао. Код куће му је било много горе него у Спужу, у затвору. Неколико пута су га браћа, у последњем тренутку, враћала са капије. Кренуо да Мирдитима понуди своју крв, да своје избави из кућног затвора! Онда је стигла болест, старост; Цафо је умро пре пола године. Обичајно право каже да крв није наплаћена. Марко Мирдита, усамљеник, то не признаје. Каже да му Кућевићи ништа не дугују, да не зна због чега су се затворили. Само би хтео да му, понавља, објасне због чега су му убили два брата.

Мето, најмлађи од браће Кућевић, не може да дâ прави одговор Марку Мирдити. Зна, међутим, да су све ове године у заточеништву биле паклене. У прилог тој својој тврдњи наводи да се оженио тек као четрдесетогодишњак. Ниједна није хтела за њега, у добровољни затвор. Тек после година трагања пријатељи су у Шасу, недалеко од Зогања, нашли девојку за њега, Хаваје се звала. Изродила му четворо деце.

– Бранили ми родитељи – каже Хаваје. – Куд ћеш млада, говори су, у затвор. Ал' ја се нисам дала, чула сам да су Кућевићи поштена породица. Несрећа их стрефила, шта ћеш?

Било је тада весеље, свадба. Друкчија од осталих. Није се пуцало јер обичај каже, и поштује се, да кућа која је „узела крв" не пуца. Да не изазива осветнике. И кад се Дилвера, најстарија Хусеинова кћи, удавала није се пуцало. Родитељи и стричеви су је само до капије испратили. Било је то пре неку годину.

Докле?

Данас је, ипак, другачије. Кућевићи, они старији, кажу да томе има да захвале аутомобилу. У ауту, наоружани, могу да изиђу и, злу не требало, брже да се изгубе. А возачки испит? Полагали су га синови Насер, Сабрија, Сулејман. У Титограду. На сваки час вожње, за сваки случај, ишла су тројица-четворица. Никад не знаш, каже Хусеин, кад и откуд зло може да те снађе.

Синови браће Кућевић кажу да већ неколико година излазе у Улцињ. Истина, избегавају сам центар јер ту, у једној кафани, стално борави Марко Мирдита. Боље да га не „чачкају". Оду и у диско-клуб хотела „Галеб", али, опет за сваки случај, један од њих остане пред вратима. Пре годину-две момци су чак научили и да пливају, поново уз „осматрача" стражара. И кад излазе, аутомобилом, увек бирају споредне путеве.

– Није то више онај страх какав многи мисле да још постоји – каже Насер Кућевић. – Више је то бојазан, можда чак и уважавање бола Марка Мирдите. Верујем да се он, кад већ досад није, више неће машити оружја. Можда је и он схватио да је време да ми, Албанци, прекинемо са тим каноном Лека Дукађинија, да живимо као сав остали нормалан свет. Зашто да од једне несреће правимо две? Ето, баш у Улцињу много је примера да је породица породици опростила крв. Закон је ту, нека он решава како мисли да ваља. Што да ми деца испаштамо грехе наших старијих? Ја мислим да је тога доста...

Скоро две деценије у затвору! Породица Кућевић верује да неће морати да чека цео један век кад, по неким неписаним законима, престаје да важи „дуг у крви". Човек који је убио, иза решетака је окајао свој грех, породица испашта још. Докле?

Петар Милатовић

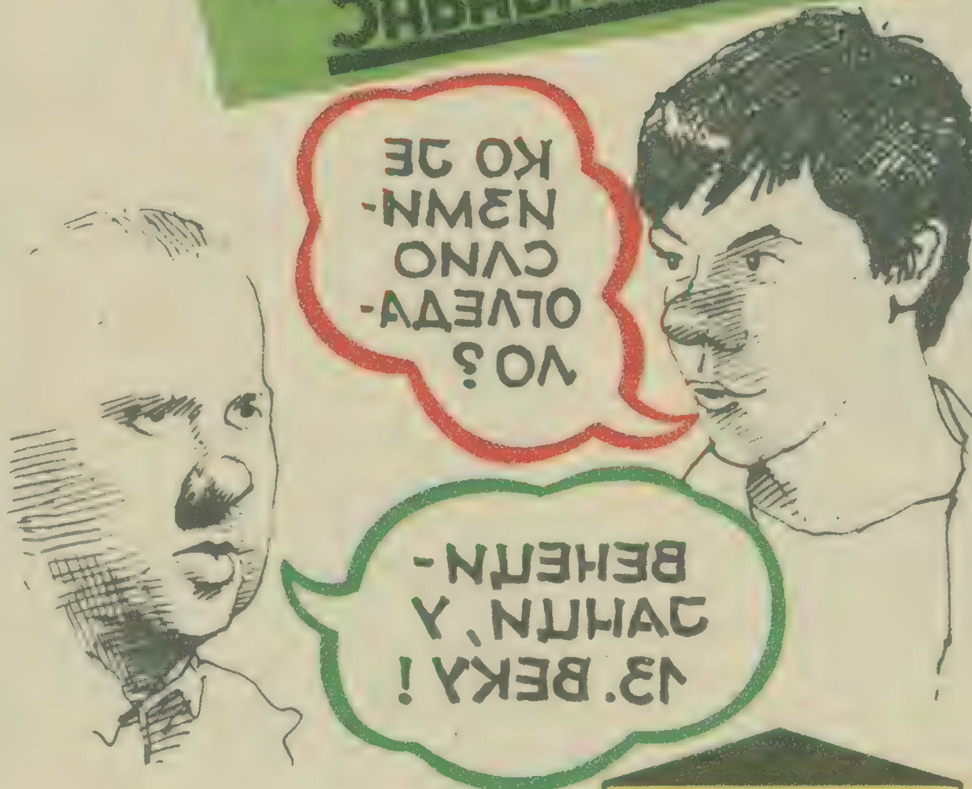
ОСТАЦИ ПРОШЛОСТИ

Крвна освета је , каже енциклопедија, суров обичај настао у старим облицима друштвеног уређења (племену, братству). У случају тешке увреде, намерног рањавања или убиства припадника једног племена или братства, сви чланови другог, нарочито ужа породица, били су дужни да се освете извршиоцу или припаднику његовог племена или братства по принципу: глава за главу, крв за крв. У средњем веку уобичајена у целој Европи, доскора се задржала на Корзици, Сицилији, у Албанији, на Косову и Црној Гори.

Последњих деценија овај сурови обичај и код нас изумире. Читава подручја у којима је доскора било незамисливо не осветити убиство (пример Ругова и Малесије), дали су „бесу" (обећање, задату реч) да се неће лаћати оружја, да ће дозволити да о тим стварима само закон одлучује.

Пример какав је породица Кућевић у Улцињу данас је сасвим редак.

NEDELJNI ZABAVNIK НА ТЕЛЕВИЗИЈИ И У ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ

Сценарио: М. Станојевић-Бајфорд, Т. Џ. Бајфорд, Д. Трифуновић

Уколико вас интересује о чему говоре Славко и Зике, послужите се огледалом. Ставите га испред текста па ћете лако у њему прочитати ово, за обично око загонетно писмо!

КАТАПУЛТ ЗА МАЧКЕ

Када је био мали, Леонардо да Винчи је имао дужност да свако вече све мачке, а било их је много, избаци из куће, да би ноћ провеле напољу. Иако на изглед лака, ова дужност је Леонарду задавала много муке. Мачке су препредена створења. Док би једне избацивао напоље, друге би већ поново ускакале. Леонардо је морао да смисли начин како да их баци тако далеко да не могу брзо да утрче у кућу.

Како је испред улазних врата било засађено једно младо трешњино стабло, довитљиви Леонардо се досетио да савитљива трешња може да послужи

као катапулт. Савио би трешњу, на њу ставио мачку и пустио да мачка одлети као из топа! На овај начин, млади геније није успео само да савлада мачке него да упозна и једну мачју особину – са било које висине и из било ког положаја да падне, мачка се увек дочека на ноге!

ЖРТВЕ ТОРТИ

Прву торту у лице, у једној немој филмској комедији, добио је глумац Фети Арбакл, 1913. године. Убрзо и сам је постао прави стручњак за прецизно гађање тортама. Био је у стању да истовремено баца и левом и десном руком, али у супротним правцима и да увек погоди циљ. На снимању слепстик-комедије коју сте видели у прошлом „Недељном забавнику" потрошено је 3000 торти.

Пошто се крем којим је посластичар обично пиловао своје торте, показао као непрактичан (торте су се распадале у ваздуху) посластичар је изумео нови рецепт. Кора је постала двоструко дебља, а у крем је додао смесу од воде и брашна.

Ипак, укус торти није био сасвим занемарен. Како су жртве торти обично биле лепотице, знало се да црнка треба да добије у лице торту с укусом лимуна, а плавуша – обавезно ону с укусом купине.

У „Недељном забавнику" ми смо отишли још даље. Да наше играчице не би покварилe стомак од силног крема, наше торте смо пиловали пеном за бријање!

ИЗБОРАНИ МЕСЕЦ

Галилео Галилеј је био први човек који је нацртао мапу Месеца и овако га описао:

... „Има ли шта лепше за видети од дражесног призора месечеве кугле? Он (Месец) не поседује, свакако, сјајну и глатку површину, него грубу и неравну као што је и лице саме Земље, избраздано мноштвом стрмих провалија, дубоких кратера и заталасаних висоравни..."

Обратите пажњу: Галилеј је овако размишљао крајем 16. и почетком 17. века!

МАГИЧНИ КВАДРАТ

У прошлој емисији „Недељног забавника" задали смо вам овај задатак:

Имате квадрат са девет мањих квадрата. У сваки квадрат треба да упишете један број од 1 до 9 али збир бројева у сваком реду, било да се иде одозго надоле, слева надесно, или по дијагонали, мора да буде увек исти!

	5	

Ако у томе успете, добићете оно што се зове МАГИЧНИ КВАДРАТ.

Пошто знамо да овај задатак није нимало лак, решили смо да вам помогнемо. У средњи квадрат одмах упишите 5, и полетно крените на посао!

ЛАСТЕ БЕЗ КАРТЕ

Године 1974, за време редовне јесење селидбе на југ, многе ласте су доживеле праву катастрофу прелазећи преко швајцарских Алпи. Хладан талас који им је претходио, потпуно је уништио инсекте, неопходну храну на овом делу пута. Јадне птице, могле су се видети на сваком кораку како гладне и исцрпљене леже на земљи. Швајцарске власти су одмах реаговале. Апеловале су на грађане да сакупе ласте, спакују их у кутије и однесу до прве железничке станице. Ту су ове спаковане ласте стављане на воз који иде на југ, и без возне карте завршиле су своју селидбу брзо и комфорно!

♡ТРИК НЕДЕЉЕ♡

Неопходни елементи: веће парче папира, пожељно у боји, чаша за воду, купа направљена од хартије, динар.

Трик

Ово вам можда личи на најобичнији фишек од папира, али није тако, то је чаробна купа која може да учини да неке ствари једноставно нестану. Ево, ставићу купу преко чаше, а онда ћу и купу и чашу ставити преко динара. Сад ћу да пукнем прстима изнад купе и када је уклоним, наравно... видећете да је динар нестао!

Сада ћу купу поново да ставим преко чаше, поново ћу пукнути прстима, и када склоним чашу и купу видећете да се динар опет појавио.

Тајна

Тајна је у чаши, а не у динару! Круг исечен од истог оног папира на коме се трик изводи, пажљиво је залепљен преко ивице чаше. Када се чаша окрене и спусти доле, уколико сте лепили пажљиво, круг од папира уопште се неће приметити. Када се купа и чаша дижу истовремено, публика неће приметити папир, и тако ће вам успети да динар час нестане, час да се поново појави.

Напомена

Изведите трик само једанпут, јер и ваша публика није наивна!

СЛОНОВИ С ПОГРЕШНИМ УШИМА

Слонови који се појављују у вашим омиљеним филмовима о Тарзану, имају погрешне уши – да ли сте то запазили? Иако се радња филмова догађа у Африци, у њима „глуме" индијски слонови, које је лако разликовати од њихове афричке сабраће. И то по ушима. Афрички имају огромне уши, а индијски сасвим умерене. Ако мислите да филмаџије нису знале за ову чињеницу, нисте у праву. У холивудску џунглу пуштани су искључиво индијски слонови, јер се они дају припитомити и дресирати. Афрички слонови, међутим, одбијају сарадњу.

У неким модернијим верзијама „Тарзана" чак се може приметити, да су слоновима на уши лепљени додаци од картона, да би били убедљивији.

Тако се сналазе филмаџије у Холивуду, али како се сналазио Ханибал? Од које врсте је било његових 37 слонова, са којима је прешао Алпе и напао Италију са севера? Постоји картагински новац са урезаним ликом афричког слона. Да ли је Ханибалу некако успело да их натера на послушност?

Почетком овог века, неки Белгијанци су успели да припитоме неколико младих афричких слонова, у тадашњем Конгу. Али, још увек остаје неразрешено питање њихове исхране. Један одрасли мужјак поједе дневно 200 kg, биљне хране. То значи да би за сваким Ханибалоаим слоном морала да иду још два слона који за њега носе храну! Оно што такође компликује ово питање је чињеница да афрички слонови живе јужно од Сахаре, а Картагина коју је напао Ханибал налази се на месту данашњег Туниса. А недостатак воде и хране је у потпуности онемогућавао слонове, кроз историју, да пређу Сахару.

Поред претпоставке да је Ханибал у ствари користио шумског слона, са планине Атлас, који је нешто мањи од афричког слона, или чак патуљастог медитеранског слона, који се помиње да је виђен на Сицилији и који је на сред главе имао велику носну шупљину и тако можда инспирисао легенду о Киклопу, помишља се и на ово: Ханибал је воденим путем, преко северноафричке обале, пребацио слонове чак из Индије!

У Алпима је чак пронађен један врло стар скелет индијског слона, али пошто још није отклоњена сумња, да је то некад био циркуски а не Ханибалов ратнички слон, и ово тврђење мора још да издржи нове провере!

ШТО НЕ МОЖЕТЕ ДА ВИДИТЕ У „НЕДЕЉНОМ ЗАБАВНИКУ" МОЖЕТЕ ДА ПРОЧИТАТЕ У „ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ" И ОБРНУТО

РАТ ЗВЕЗДА НА ЗЕМЉИ

У Даласу, метрополи Тексаса, почео је да ради засад најнеобичнији салон забаве на свету, прва видео игра уживо – „фотон". За три долара свако може да се нађе у улози „ратника звезда", окружен електроником, фигурама наоружаним ласерским топовима и доживи све што смо видели у филму „Рат звезда".

Златни рудник!

Необична игра дело је тридесетосмогодишњег Американца Џорџа Картера, одавно убеђеног да прави љубитељи видео игара највише воле да и сами „уђу у касету и појаве се на екрану".

Успех „фотона" показао је да је Картер био у праву. Испред простране хале у којој је уредио свој суперелектронски салон забаве увек је гужва – сваког дана прода се око 1000 улазница па није ни чудо што Картер сваки разговор о „фотону" почиње реченицом: – Ово је златни рудник!

Са свих страна од њега траже лиценцу за производњу овог необичног уређаја за забаву.

Картер је, иначе, одрастао у Аризони где је ишао у школу са Стивеном Спилбергом, режисером чувеног „Ванземаљца". Имао је само четрнаест година кад је направио најбржи аутомобил у граду; напустио је студије после трећег семестра да би, каже, могао да се посвети проналазаштву, и успео је: његов „снупи", нека врста пустињског „багија", достизао је брзину од 100 километара на сат и Картер је продао 3000 тих возила

Пре две године овај рођени проналазач почео је да размишља како да срж видео игре претвори у стварност. До детаља је развио своју електронску визију а пронашао је и правог мајстора за компјутере. Био је то Џим Дули. Посао је могао да крене.

Док је Дули лупао главу о електроници, Картер је на 950 квадратних метара изнајмљеног простора у једној фабричкој хали у Даласу направио игралиште за „фотон": две исте територије „црвених" и „зелених" ратника са лавиринтом, препрекама, скровиштима, отворену арену у средини простора са „ванземаљским" торњем, а изнад свега тога осматрачку станицу – Земљу са које гледаоци могу да прате Картеров „Рат звезда".

Рат траје шест минута

„Звездани ратници" облаче се у гардероби – на полицама их чека уредно сложена опрема за 20 играча – 10 црвених и 10 зелених. Свака је тешка око десет килограма и састоји се од кациге црвене или зелене металик боје, са визиром од плексигласа, ту је затим светлећи ширит, један високофреквентни предајник и два уграђена стерео–звучника. Ласерски топ је неизбежан, заправо његова светлосна имитација; па широки кожни појас са батеријама, контролни модул, једна „црна кутија" са уграђеним микропроцесором који се окачи о груди и региструје сваки погодак у сопствено или тело противника и то одмах емитује централном „фотон" – компјутеру.

Опрема једног „звезданог ратника" тешка је око 10 килограма

Кад глас компјутера одброји: пет–четири–три–два–један–нула, на Земљи почиње „Рат звезда". Само секунд касније играч остаје без оријентације. Из звучника уграђеног у кацигу „црвеног" ратника удара, као маљем, заглушујући ритам, затим се чује прасак ракете која стартује, у ушима брује звуци електронских оргуља, и најзад – играч је погођен. Дилеме нема јер светлећи ширит на кациги јасно показује погодак: испред очију ратника трепће жуто светло.

Одакле је дошао пуцањ кад се у лавиринту од зидова, рампи, пирамида и стаза ништа не креће?

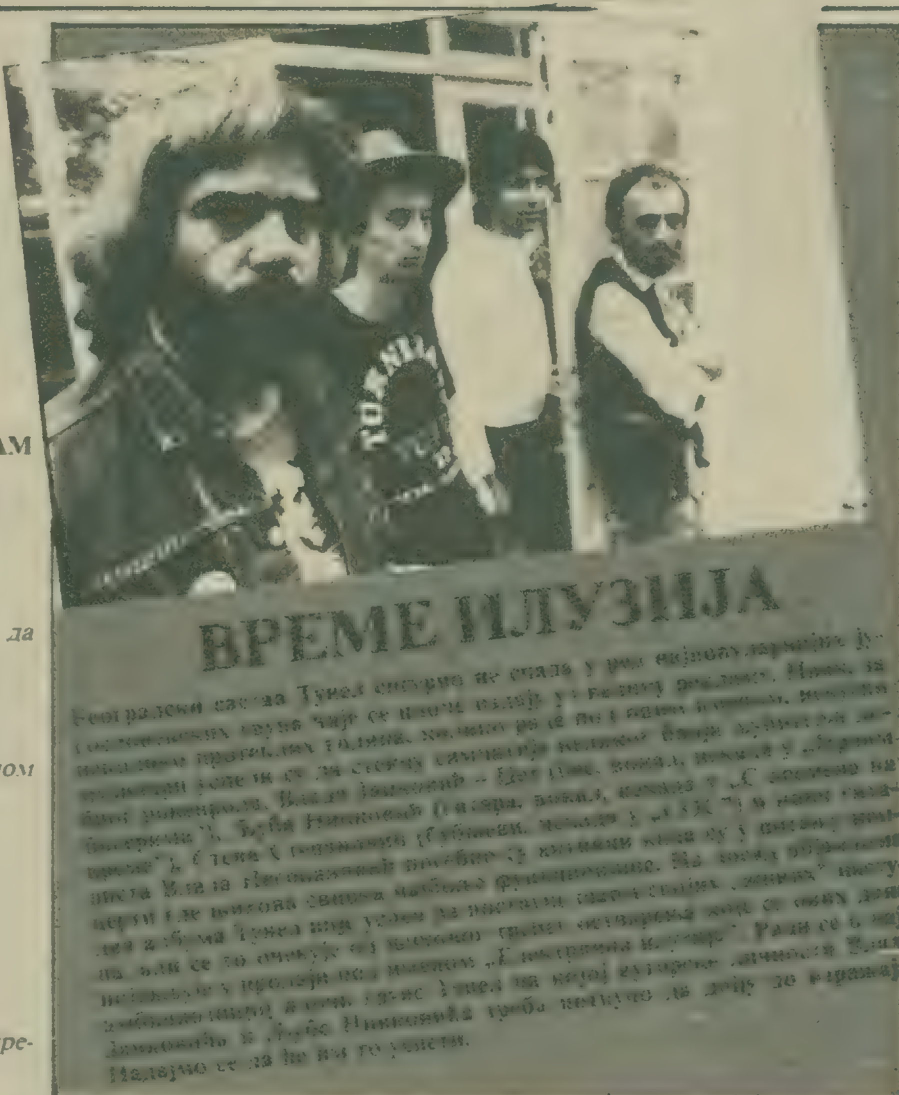
После свега, блештава светлост брзо нестаје. Играч – ратник, почиње да пузи кроз чудни ходник у коме је мркли мрак, а на крају ходника чека га прилика без лица иза визира од плексигласа. Лампице на његовом шлему трепћу зелено – то је, дакле, противнички ратник. Рат се наставља – поново блештава светлост, прасак ласерских топова, пуцњи светлосних пиштоља, завијање сирена... све док глас из компјутера не објави: – Рат је завршен! – Трајао је тачно 6 и по минута. „Ратници" скидају опрему, одлазе, а пред гардеробом: у другом реду чекају нови играчи

Џорџ Картер се нада да ће „фотон" ускоро, попут Мекдоналдових киоска са хамбургерима, преплавити Америку. Не крије да има велике планове – покренуће часопис „Фотон", основаће истоимену лигу и једном годишње прогласити „фотон–шампиона". Премија – сто хиљада долара.

Добро је док је све – игра. О ратовима међу звездама већ се увелико говори – али не као о игри.

М. Ш.

ХИТ

ВРЕМЕ ИЛУЗИЈА

СЕДАМ ДАНА ЧЕКАО САМ ВОЗ

Музика и текст: Љ. Нинковић
Изводи: Тунел

Седам дана чекао сам воз
у бифеу на перону 5
Сви пијанци рекли су ми да
отиш'о сам скроз
јер седам дана чекао сам воз.

Коцкари су сврађали на чај
једној дами тражили су фрај
неко је за другим столом
мрмљао у сну
а ја и даље седео сам ту.

На рубу света, изнад сна
сам са собом пијем ја
пензионери нуде лоз
а ја чекам брзи воз,
пијан скроз.

Милиција бане сваки час
само ђутке гледају у нас
Питају ме куда идем, кад ми креће воз
а ја кажем отиш'о сам скроз.

ВЕЛИКА ЗЕМЉА

Група Big Country најзад је објавила свој дуго очекивани албум који би требало да потврди успех сјајног првенца „The Crossing". Плоча се зове „Steel Town" и на њој је десет нових песама у продукцији познатог Стива Лиливајта (однедавно супруга певачице Кирсти Мекол) међу којима је и нешто раније издати сингл „East Of Eden". Снимање је обављено у студијима у Шведској и Лондону, а следећи корак је, наравно, турнеја која ће почети, вероватно, од средине децембра.

МУЗИЧКИ ПОЈМОВНИК

ПОП МУЗИКА

pop music – америчка скраћеница од popular music – песме и популарне композиције намењене широкој публици

ПАНОВА ФРУЛА

омиљени дувачки инструмент старих Грка, састоји се од неколико свирала разних дужина међусобно повезаних. Свира се дувањем и померањем низа свирала улево и удесно, као при свирању на усној хармоници. Панова фрула је народни инструмент у Румунији и Јужној Америци

ПЕРПЕТУУМ МОБИЛЕ

инструментална композиција виртуозног карактера, која по брзини и непрестаном току подсећа на механизам који се стално креће. Назив се први пут јавља код романтичара

ПЕВАЊЕ

музичко изражавање помоћу људског гласа. Веома је разноврсно и обухвата: солистичко музицирање једног певача, певање у вокалним саставима и хоровима, уз инструменталну пратњу или без ње

ЏЕГЕР СНИМА

Иако тајанствено, снимање првог самосталног албума легендарног певача Ролингстонса Мика Џегера мало помало избија у јавност захваљујући ономе што новинарима причају појединачни чланови екипе. Тако се зна да је за песму „Secrets" („Тајне") окупљен састав у коме су поред Мика и чувени гитариста Џеф Бек, затим клавијатуриста Чак Левел, стари сарадник групе, бивши бубњар Сантане Мајкл Шраја и некадашњи басиста групе Cheap Trick, Том Петерсон. Поред тога, нове Џегерове песме истичу се као „чвршће" у односу на оно што је у последње време радила група „Rolling Stones".

ДВЕ УСПОМЕНЕ

У једном недавном интервјуу Гари Кемп, гитариста и аутор у редовима популарних Spandau Ballet, открио је нешто о својим првим контактима са музиком:
ПРВА КУПЉЕНА ПЛОЧА: „Apeman" групе Kinks. Први албум који сам купио био је „Electric Warrior" М. Болана и Т. Рекса.
ПРВИ КОНЦЕРТ: Гледао сам групу Slade у Лондону 1972. Предгрупа су им били Geordie (састав у коме је певао данашњи члан AC/DC Брајан Џонсон). Сви су у публици имали шешире са огледалима. Било је сјајно. И Стив Норман (саксофониста групе Spandau Ballet) био је тада са мном.

ТВ серија коју гледамо:

ШОГУН

Јапански цар, из династије Ђиму која влада овом острвском земљом већ хиљаду година, у свом врту, тих последњих година 16. века (рачунајући европским мерилима времена), није имао мира од дечурлије која су ускакала у његов врт и прекидала га у размишљању. Некад, његови преци су били моћни богати и поштовани владари. Откако су шогуни узели власт, крајем дванаестог века, јапански цареви су постепено губили углед, сиромашили су, чак су били принуђени да сами зарађују за кору хлеба, а сад зависе од милостиње шогуна (војсковођа). Узевши шибу у руку, цар истера дечаке из врта и настави да сањари о бољим временима.

Морем је у то време пловила једна холандска лађа према обалама Јапана. Таласи су запљускивали палубу, ветар је шибао једра, брод се опасно нагињао на страну. То је био једрењак „Еразмус", опремљен за борбу и трговину. Капетан брода Вилијем Адамс, Енглез из Кента, тридесетшестогодишњак, покушавао је свим својим искуством поморца да одржи брод на курсу и на површини. Када се коначно указало копно, море је кључало, а ветар махнитао.

Освестио се на обали. У којој је земљи?

У роману „Шогун" енглески писац Џејм Клевел реконструише овај догађај с почетка 17. века за који је случајно дознао из једног старог списа. Роман је одмах доживео успех, па је по њему снимљена и телевизијска серија која се приказује и код нас. Редитељ Џери Ландон и писац сценарија Ерик Берковић променили су име капетана Адамса у Блекторн, као и име јунака серије, шогуна Тогукаве Иејасуја, у шогуна Торангу.

Оставимо цара да сањари у свом царском врту, јер цар у ово време, почетком 17. века, ионако није био централна личност Земље излазећег сунца. Јапаном су владали шогуни. Они су имали сву власт у земљи, већу од цара.

Шогун је наследна титула заповедника јапанске царске војске установљена у 12. веку – 1192. године. У револуцији 1868. године биће срушен шогунат породице Тогукаве који је почео 1603. године. Цар ће тада коначно преузети сву власт.

Обрачун шогуна

До доласка капетана Адамса (Блекторна) у Јапан, на јапанским острвима, под царством династије Ђуму, владао је моћни шогун Хидејоши. Он је био једини човек у историји Јапана који је био стварни владар земље, иако није имао ни племићко, ни самурајско порекло. Додуше, шогуни су већ од 12. века били најмоћнији у Јапану: под изговором да треба да одржавају ред у земљи, потпуно су преузели власт користећи се царевима као марионетама. Када је осетио да му се приближава смрт, Хидејоши је одредио пет даимјоа, регената његовом петогодишњем сину Хидејорију. Међу регентима се налазио и Тогукава Иејасу, најстрпљивији и најсмиренији шогун тог доба. У серији га игра изврсни Тоширо Мифуне.

Супарник Тогукаве Иејасуја (Торанаге у серији) био је шогун Ишидо Мицунари, такође један од регената, али најповерљивији човек моћног Хидејошија. Смрћу Хидејошијевом ривалство достиже врхунац и обрачун двојице шогуна и њихових војски је неизбежан. На пољу Секигахара 21. октобра 1600. године сукобљавају се две војске. Као победник излази мудри Тогукава Иејасу. Три године касније његова власт је неприкосновена и његова породица влада Јапаном све до 1868. године. Иејасу се није задовољио само победом на бојном пољу; он је побио све Ишидине људе, а много година касније, 1615. године, убио је и Хидејошијевог сина Хидејорија коме је некад био регент.

Тогукава Иејасу је био образован човек. На његовом двору владао је ред, хигијена: знало се како се понаша за трпезом, како се треба обраћати старијима. Јапан је у то време већ имао развијену цивилизацију, веома различиту од европске. У Европи је у то време у Енглеској дошла на престо династија Стјуарт; у Француској је владао Луј XIII. На европским дворовима месо се кидало зубима, купало се само о Божићу и Ускрсу, рубље се пресвлачило тек када би се поцепало. Капетан Блекторн је својим понашањем зграњавао своје домаћине. Интелигентан и образован, Блекторн је [illegible] брзо освојио симпатије Иејасуа. Знао је навигацију, грађење бродова, војну стратегију, па је ускоро постао један од најповерљивијих људи шогуна Иејасуа. Становао је на његовом двору, добио име Анђин, почео да учи, и научио, јапански, оженио се Јапанком и остао у Јапану.

Дух се љути

Блекторн, или Адамс, или Анђин, био је од велике користи Иејасију. Саветовао му је да се окани превртљивих хришћанских мисионара који су долазили у Јапан ради трговине, а посебно грамзивих језуита. Руководио је изградњом брода по моделу европских једрењака. Заузврат, Анђин је имао слободу кретања, књиге на располагању, музичке инструменте. Анђин је у честим шетњама и разговорима приповедао Иејасију о Европи. Јапанац је слушао отворених очију и ушију како Европљани рачунају, пишу, каква им је музика, како управљају државом, у којег бога верују.

Но, традиција у Јапану чвршћа је од најтврђег камена: Иејасу је слушао Анђина, али се држао свога, шогунског и јапанског начина живота. Анђин је, међутим, прихватио стил јапанског живота, чак и њихов начин размишљања и поступака. Уосталом, и на западу и на истоку смрт је иста, љубав се и овде рађа у срцу и пламти у души; моћни су осиони, потлачени трпе. И, капетан Блекторн временом почиње да мисли и реагује као Јапанац.

Улогу капетана Блекторна (Адамса) игра популарни енглески драмски уметник Ричард Чемберлен. Као некад капетана Блекторна, и њега су изненађивали јапански обичаји. За време снимања, када је коњ збацио јапанског глумца Тошира Мифунеа, вођа екипе је одмах позвао свештеника да освети земљу и одржи молитву. Јапанци су били сигурни да се то љути дух природе зато што је тога дана један члан екипе, Енглез, убио опасну змију и naљутио духа!

И сам одушевљен Јапаном, Чемберлен је изврсно одиграо улогу капетана Блекторна, првог Енглеза који је ступио на јапанско тле, и првог странца који је добио титулу саветника шогуна Иејасуа, а касније самурајски ранг хатамотоа, имање, кућу и жену. Умро је 1620. године и сахрањен је у близини луке Јокосука, недалеко од Токија. Његово име забележено је трајно у историји Јапана. Јапанци га знају само као хатамотоа Анђина, не као Енглеза Адамса.

БОСИЉКА КИЋЕВАЦ

Олга Боснић

ЖИВОТ ЈЕ ПРИЧА – ПРИЧА ЈЕ ЖИВОТ

МИНА ЗА „ХЕЛЕНУ"

Један са „Хелене" – Боривоје Јовановић данас

Илустровао Драгутин Њежић

ПОСЛЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ ГРЧКИ БРОД ПОД НЕМАЧКОМ ЗАСТАВОМ КОЈИ ЈЕ ПРЕВОЗИО 500 ЈУГОСЛОВЕНСКИХ ЗАРОБЉЕНИКА ПОЧЕО ЈЕ БРЗО ДА ТОНЕ

Мај 1941. Некадашња грчка касарна на брду изнад Коринта била је заробљенички логор за око хиљаду официра, подофицира и редова бивше југословенске војске. Међу њима је и тридесетдеветогодишњи потпуковник Боривоје Јовановић, донедавно судски референт у Штабу вардарске дивизије. Немци су ту сместили и читаву бригаду енглеских и новозеландских војника који су стигли у помоћ Грчкој. Наши су у логору као заточенике затекли и италијанске војнике. Наиме, Грци су их заробили а њихови немачки савезници, мада је Грчка тада већ капитулирала још нису стигли да их пусте из логора.

Услови у логору били су тешки: пропале бараке, спавање на бетону, вашке. Немачки стражари су једном чак пуцали на гомилу заробљеника која је нагрнула на корпе младог лука које су Грци продавали на улазу у логор. Пронела се вест да ће Немци пребацити заробљенике негде друге.

Немачка команда је одлучила да у првом транспорту буде група од 500 Југословена. У два после пола ноћи 24. маја на платоу испред барака почело је пребројавање заробљеника. Неколико пута су стражари са батеријским лампама проверавали да ли су сви са списка у строју: 377 официра и 123 подофицира и редова. Уз форсиран марш стигли су до Коринтског канала и ту први пут застали јер је мост био порушен. Једва су прешли преко склепаних, климавих понтона и, изнемогли и прашњави, довукли се до мале железничке станице. Одатле возом до пирејске луке.

У луци ни чамца, само у дну кеја теретни брод. На прамцу име „Хелена Канавариота". Невероватно је како су Немци успели да на бродић укрцају свих 500 југословенских заробљеника. У зору 24. маја запловили су према Солуну, али нису далеко стигли. Брод је успешно пропловио кроз минирано море и управо кад је капетан одахнуо, одјекнула је експлозија, али не због мине већ у парном котлу. Морали су натраг: до пирејске луке одвукао их је реморкер.

Друга експлозија

Брод је оправљен и сутрадан је запловио поново према Солуну. Читавог дана „Хелена" је брекћући грабила према циљу док су заробљеници требили вашке.

Увече, око 22 часа, брод је усидрен на отвореном мору. Пловидба ноћу била је равна самоубиству. У праскозорје 27. маја кренули су даље, али већ после петнаестак минута пловидбе, око 4 и 15, проломила се експлозија и велики водени стуб се свом снагом сручио на палубу.

Крици и запомагање заглушили су клокот воде која је незадрживо продирала кроз отвор на десном делу палубе. Један једини чамац за спасавање уграбила је за себе четворочлана грчка посада и већ га спуштала у море, док је шеснаест немачких стражара пушкама бранило приступ до десетак појасева.

Боривоје Јовановић је као скамењен зурио у успаничене и беспомоћне земљаке. И данас, каже, чује како се разлажу вапаји људи. Звали су само мајку. Прибранији су хитро свлачили са себе шињеле и цокуле и скакали у воду, други су се безглаво вртели по броду који је нагло тонуо, надајући се да ипак неће завршити на дну. Четворица официра из Охридског морнаричког одреда преузела су команду брода покушавајући да га одрже на површини док не стигне помоћ. Чак су и Немци припуцали из аутомата верујући да ће их неко чути и похитати да им помогне. Узалуд.

Буре

Лађа се опасно нагнула, већ су сви у води, изузев мање групе старијих југословенских официра који су остали на крми чекајући да с бродом поделе судбину. Боривоје Јовановић још је стајао на палуби, вода му је већ допирала до чланака, мислио је: свеједно му је, ил' потонуо с бродом ил' скочио и завршио на дну. Да плива не уме. Ипак, скинуо је шињел и, окренувши се леђима према мору, стропоштао се у хладну воду.

То је крај, помислио је, али га је истог тренутка у леву руку ударило буре. Очајнички се ухватио за њега и покушао да се што више удаљи од брода који је, стварајући вртлог, тонуо.

Тек што се мало прибрао, Јовановић је установио да је чврсто обгрлио буре за пијаћу воду које, разумљиво, има повећи отвор. Почеле су муке да се буре одржи на површини, а с њим и Боривоје; отвор је стално морао да буде изнад воде.

Јаке струје носиле су људе на разне стране. За један велики дрвени сандук држало се неколико људи. Већина је ћутала, као да је штедела снагу за борбу која је тек предстојала. Крик је као по неком правилу значио да човек више нема снаге, да је с њим готово.

Боривоје је изгубио појам о времену, само је осећао да му снага истиче. Прстима промрзлим од хладноће једва се држао за буре. На срећу, недалеко од њега, на неким вратима, лежао је неки подофицир који га је упорно храбрио.

Од умора му се већ вртело у глави кад је чуо узвик: „Брод! Брод на видику!" Петнаестак минута касније Јовановић је, полумртав, лежао на палуби грчког брода, међу десетинама спасених југословенских заробљеника. Ту је сазнао да је он, непливач, издржао у мору више од два часа и да Грци у почетку, кад су чули за бродолом, нису много журили, јер су мислили да су Немци настрадали. Тек кад су сазнали да се даве заробљени југословенски војници, неколико бродића кренуло је пуном паром у потрагу за бродоломницима.

Преживели су искрцани у пристаништу Неа Михањоне на Халкидику где су их чекали немачки војници, али и маса Грка. Међу њима и један стари свештеник који је на брзину прикупио нешто рубља за оне који су остали сасвим голи. Кад су постројили преживеле, педантни Немци су утврдили да нема 147 официра и 33 подофицира и редова – 180 од укупно 500 колико их је кренуло из сабирног логора на Коринту. Немци су преживеле стрпали у воз и упутили у Немачку, у нове логоре...

Петар Милатовић

ТО ТАЈАНСТВЕНО ПИСМО, ЋИРИЛИЦА

ЛИСТАМО ИСТОРИЈУ:
ПОВАЉСКА ЛИСТИНА

Др Фрањо Рачки био је први председник ЈАЗУ

Део текста Повалске листине објављен у „Старинама ЈАЗУ" 1881. године. Оригинал се чува у Пучишћима на Брачу.

ЈЕДАН ПЕРГАМЕНТ, У РАЗМАКУ ОД 800 ГОДИНА, СЛУЖИО ЈЕ КАО ВАЖАН ПРАВНИ ДОКУМЕНТ, ЗАТИМ ЗА РАСПИРИВАЊЕ ВАТРЕ У ОГЊИШТУ, ПА ЗА НАУЧНА ИСТРАЖИВАЊА

Повальска листина је један од најранијих писаних споменика код нас. Готово је невероватно како је, пре стотину година, откривен!

Професор Петар Шимуновић, пореклом Брачанин и један од организатора научног скупа на Брачу, посвећеног овом писаном споменику давне прошлости, испричао је за „Забавник" како је откривена и сачувана Повальска листина.

Жупник Лука Грего затекао се једне зимске вечери 1881. године у планинском селу Пражнице у срцу Брача. Ушао је у једну сеоску потлеушицу. Поред отвореног огњишта које у Далмацији зову комин стајала је сељанка и махала неким, како се чинило, овећим свитком, распирујући ватру. На листу је нешто било исписано и жупник је погледао шта је то. Била су то нека њему потпуно непозната писмена!

Жупнику је било јасно да пред собом има неки веома стари спис и то на пергаменту. Одлучио је да га понесе у Пучишћа, оближње место, у то време средиште брачке жупе. Ни тамо нико од учених људи није умео да прочита чудновати пергамент, али претпостављајући да је исписан глагољицом, жупник Грего је пошао на копно, у Прико код Омиша, да потражи помоћ од тамошњег попа – глагољаша; у том крају, на територији Пољичке републике традиционално се писало глагољицом. Али, поп-глагољаш није умео да прочита „листину" – јер није ни била исписана глагољицом! Онда је Лука Грего спаковао пергамент и упутио га Југославенској академији знаности и умјетности која је управо тог пролећа бележила петнаестогодишњицу постојања.

Листина је дошла у руке првог председника Академије, ерудите и великог поборника југословенске идеје, доктора Фрање Рачког. Историчар и лингвиста, Фрањо Рачки је одмах видео да пред собом има ћирилицом исписан документ. Већ у првим редовима прочитао је да се текст односи на 1184. годину.

Од Кулина бана

Фрањо Рачки је у зборнику „Старине ЈАЗУ" 1881. године обавестио јавност о овом открићу. Под насловом „Најстарија хрватска ћирилицом писана листи[...]ки пише:

„.... наша листина од године 1250. такова какова је, јест најстарија словенско-хрватска листина а спада и међ најстарије листине словенско-србске и словенско-бугарске... Од изворних ћирилицом писаних листина старије су од наше: пет босанских, наиме бана Кулина (1) и Матеја Нинослава (4), осам србских наиме великог жупана Стјепана Немање (1), првовенчанога краља Стјепана (2), краља Стјепана Радослава (1) и Стјепана Владислава (4), две хумске кнеза Андрије, двие дубровачке кнеза Николе Тониста и Ивана Михајла, једна крајинска и једна бугарска цара Асена. Али већина ових листина јесу савремене нашој, тек за коју годину старије".

Из ових неколико реченица види се зашто је комад овчије коже на којој се у 52 густо исписана реда набраја имовина и земљиште цркве светог Ивана у Повљима на Брачу, толико драгоцен историјски документ. Он представља један од ретких сачуваних трагова почетака писмености у нашим крајевима, али говори и више од тога – да су наши народи већ пре осам векова имали развијен правни систем; да су се у Жупним уредима издавали овакви документи. Латински је тек у доцнијим вековима преовладао у науци, на документима и у књижевности.

Избачена из самостана, ушла у историју

Неко ће се вероватно изненадити као и господин Лука Грего пре сто година – зашто се ћирилицом писало на тлу Хрватске. Ово писмо, које се данас задржало у источним крајевима наше земље, док је у западним преовладала латиница, вековима је било заједничко већини јужнословенских народа. У 9. веку ученици Ћирила и Методија донели су и раширили међу словенским племенима писменост на глагољици, то је било прво словенско писмо. У многим крајевима глагољицу је касније заменила згоднија за писање ћирилица.

Током 12. века и у јужним деловима Далмације, ниже Сплита, преовладала је ћирилица која је сматрана изразито „арвацким писмом". Задржала се до 16. века. У ствари, у доба хуманизма и ренесансе сва три писма, ћирилица, глагољица и латиница равноправно живе у Хрватској.

Отуд, значи, ћирилица у Хрватској. Али, откуд листина крај сеоског огњишта?

То ће објаснити кратка историја самостана светог Ивана у Повљима за који је листина и била сачињена и издана.

На самој листини стоји да су самостан са црквом светог Ивана саградиле и даровале брачке племићке породице. Самостан је био „велик", што значи да је имао знатан посед. Али, 1145. на њега су навалили по злу познати омишки гусари који су редовнике поубијали или растерали, а имовину опљачкали. Извесни опат Радко успео је да самостан врати у живот. Гусари су га 1240. године поново похарали. И поново је самостан обновљен. То је, по свему судећи био повод да се попишу његове земље и тако је, према попису из 1184, настала исправа – листина из 1250. године коју је описао Фрањо Рачки.

Самостан је и у наредним вековима био мета омишких гусара. Редовници су га коначно напустили у 15. веку. Остала је само црквица светог Ивана. А како је Ватикан, још од времена када је лист написан, преко бискупа наметао Далмацији латински језик, тако је и Повальска листина била преведена, на латински и на италијански. Ћирилица је заборављена... Ћирилични пергамент, избачен из инвентара црквице светог Ивана као неразумљив и неупотребљив, доспео је у сељачку кућу у којој је добро послужио за распиривање ватре на огњишту. Све док је Фрањо Рачки, часни католички свештеник који је својим животом и радом на челу прве Академије Јужних Словена, после векова, показао да наше заједничко писмо, упркос свему, остаје разумљиво. Захваљујући њему осветљен је још један део наше давне историје, а листина са Брача, враћена у Пучишћа могла је данас послужити као повод за јубилеј од читавих осамсто година постојања!

Мирјана Крстуловић

Брачки канал
Црквица Св. Ивана
Пучишћа
Повља
БРАЧ

Илустровао НЕНАД МИЛИЋЕВИЋ

НЕШТО СЕ ДЕСИЛО

ДИНО БУЦАТИ

Воз беше прешао свега неколико километара (а пут је био дуг, требало је да се зауставимо тек на веома далекој доласној станици, јурећи овако десет сати без престанка), када сам код једне рампе кроз прозор угледао младу жену. Било је то случајно, могао сам гледати толико других ствари, али мој поглед је пао на њу, која није била ни лепа нити допадљиво грађена, није имала баш ничег изузетног, ко зна зашто се десило да је погледам. Она се очигледно наслонила на рампу да би могла добро да види, наш суперекспресни воз за север, за то примитивно становништво, симбол милијарди, лаког живота, авантуриста, дивних кожних кофера, славе, филмских звезда, једном дневно тај божанствени спектакл и то још апсолутно бесплатан.

Али када је воз пролазио испред ње, она није гледала према нама (па ипак можда је ту већ чекала цео сат), него јој је глава била окренута уназад и она је гледала једног човека који је трчећи долазио са дна улице и урлао нешто што ми наравно нисмо могли чути: као да је јурио да упозори жену на неку опасност. Али то је био само тренутак: призор је одлетео и ја сам се питао какво је то узбуђење, посредством тог човека, могло захватити девојку која је дошла да нас посматра. И баш сам хтео да заспим уљуљан ритмичним поскакивањем вагона, када сам случајно – сигурно је била реч о обичној коинциденцији – приметио једног сељака како стоји на неком зидићу и дозива према пољима уоквиривши рукама уста. И тог пута био је то само тренутак јер је суперекспресни воз јурио, па ипак сам стигао да видим шест или седам људи који су трчали кроз поља, кроз њиве, кроз лековите траве, није било важно што их газе, морало је бити нешто веома важно. Долазили су из разних праваца, неко из неке куће, неко од неке ограде, неко из винограда, или шта ја знам, и сви су трчали према зидићу на којем је стајао младић који је дозивао. Трчали су, боже, како су само трчали, рекло би се да су преплашени неким изненадним упозорењем које је нагло будило њихову радозналост и одузимало им животни мир. Али био је то тренутак, понављам, блесак, није било времена да се примети још нешто.

Како је то чудно, помислио сам, у неколико километара већ два случаја да људи примају неку изненадну вест, тако сам бар претпостављао. Сада, са неком нејасном слутњом, посматрао сам поља, путеве, села, фабрике, са предосећањем и немиром.

Можда је то било због тог посебног расположења, али што сам више гледао људе, сељаке, коларе и тако даље, све више ми се чинило да свуда влада нека неуобичајена живост. Па да, чему то мување по двориштима, те узбуђене жене, та кола, та стока? Свуда је било исто. Због брзине којом се воз кретао, било је немогуће добро разабрати, па ипак био бих се заклео да је свуда за то био исти разлог. Можда се у том крају нешто славило? Можда су се људи журили да стигну на пијацу? Али воз је пролазио, а свуда је било све узаврело, судећи по збрци. И тада сам повезао жену са рампе, младића на зидићу, ужурбано кретање сељака: нешто се десило, а ми у возу појма о томе нисмо имали.

Погледао сам своје сапутнике, оне у мом купеу, оне који су стајали у ходнику. Они нису приметили. Изгледали су мирно и једна госпођа преко пута мене, шездесетих година, успављивала се, или су можда сумњали? Да, да, и они су били немирни, сви до једнога и нису се усуђивали да говоре. Више пута сам их изненадио, нагло окрећући поглед, како гледају напоље. Посебно дремљиву госпођу, баш њу. Кроз полуотворене капке је вирила, затим је одмах контролисала да види да ли сам је прозрео. Чега су се плашили?

Илустровао МИЛАН ВЕЉОВИЋ

Напуљ. Овде се воз обично заустављао. Али наш суперекспрес се данас није зауставио. Projурилe су поред нас старе куће, а у мрачним двориштима видели смо осветљене прозоре, а у тим собама, био је то само тренутак, мушкарце и жене нагнуте над паковање и затварање кофера, бар се тако чинило. Или сам се ја можда варао и све су то биле фантазије?

Спремали су се за одлазак. Куда? Дакле, није нека повољна вест наелектрисала градове и села. Била је то претња, опасност, упозорење на несрећу. Затим сам рекао себи: али да се десила нека велика несрећа ипак би, ваљда, зауставили воз; а воз је, међутим, налазио све у реду, стално сигнале за слободан пут, све је ишло савршено, као да је ово прво свечано путовање.

Један младић поред мене је устао, претварајући се да се протеже. Заправо, хтео је боље да види и сагнуо се изнад мене да би био ближе прозору. Напољу поља, сунце, бели друмови, а на друмовима кола, камиони, групе људи који су стајали, дуги каравани као када се на празник иде у светилиште. Али било их је много, све више што је воз био ближе северу. И сви су ишли у истом правцу, бежали су од опасности, док смо јој ми ишли право у сусрет, лудом брзином јурили смо према рату, револуцији, куги, ватри или шта је то већ могло бити? То ћемо сазнати тек за пет сати, кад будемо стигли, и можда ће бити сувише касно.

Нико није говорио ништа, нико није хтео први да попусти. Свако је можда сумњао у себе, као ја, у несигурности да ли је цела та узбуна реална или једноставно нека луда идеја, халуцинација, једна од оних апсурдних мисли које се обично и рађају у возу када је човек помало уморан. Госпођа преко пута мене је уздахнула, претварајући се да се управо пробудила, и као неко ко, када се пробуди, подиже поглед механички, тако је она подигла очи и усмерила их, готово случајно, према ручки за алармни сигнал. И сви ми смо погледали тај уређај, са истом мишљу. Али нико није проговорио и нико није имао храбрости да прекине тишину или да се једноставно усуди да пита друге да ли су приметили, напољу, нешто узнемирујуће.

Сада су друмови врвели од кола и људи, сви су се кретали према југу. Возови који су нам ишли у сусрет били су дупке пуни. Погледи оних који су са земље видели нас како пролазимо, летећи с толико журбе према северу, били су пуни чуђења. Станице препуне. Понеко нам је давао знаке, други су довикивали реченице од којих смо ми чули само вокале као одјеке у планини.

Госпођа преко пута почела је нетремице да ме гледа. Рукама пуним накита нервозно је гужвала марамицу, а њен поглед је преклињао: да проговорим, најзад, да их ослободим те тишине, да изговорим питање које сви очекују као милост а нико се не усуђује да га постави први.

Ево још једног града. Када је воз, улазећи у станицу, мало успорио, двоје или троје је устало пошто нису могли да одоле нади да ће машиниста зауставити. Међутим, прошли смо, као бучна олуја, поред клупа на којима се немирна гомила гужвала, ишчекујући неки воз који ће кренути, међу хаотичним гомилама пртљага. Неки дечачић покушао је да нас достигне, машући новинама на којима смо видели велики црни наслов на првој страни. Тада се наглим покретом, госпођа преко пута мене нагнула напоље, успела да дограби новине, али јој их је ветар који је настајао због јурњаве отргнуо. Међу прстима је остао само комадић. Приметио сам да су јој руке дрхтале када га је отварала. Био је то троугласт комадић хартије. Могло се прочитати заглавље, а од великог наслова само четири слова. ЦИЈА, прочитали смо. Ништа друго. На полеђини, најобичније свакодневне вести.

Без речи, госпођа је мало подигла исечак како би сви могли да га виде. Али сви смо већ погледали. И претварали смо се да не примећујемо. Страх је растао и ми смо постајали све суздржљивији. Јурили смо као луди према нечему што се завршавало на ЦИЈА, а то је морало бити грозно ако се, на ту вест, цело становништво подигло да одмах бежи. Неки нови и веома моћан догађај разбио је живот земље, мушкарци и жене мислили су само на то како да се спасу, напуштајући куће, рад, послове, све, али наш воз, не. Проклети воз је јурио правилно као сат, као поштени војник који се пробија кроз навалу војске у распадању да би стигао у свој ров у којем се непријатељ већ улогорио. И из пристојности, из неког бедног људског поштовања, нико од нас није имао храбрости да реагује. Ох, како возови личе на живот!

Још два сата пута. За два сата, кад стигнемо, сазнаћемо заједничку судбину. Два сата, један и по, један сат, већ се спуштао мрак. Угледали смо издалека светлости тако прижељкиваног нашег града, и њихова непомична светлост, која је бацала жути одсјај у небо, вратила нам је трачак храбрости. Локомотива је засвиждала, точкови су зашкрипали на лавиринту шина. Станица, црни завој кровова, лампе, плакати, све је било на свом месту као и обично.

Али, о ужаса! Суперекспресни воз и даље је јурио и видео сам да је станица празна, да су клупе празне и голе, ниједног људског лика, ма колико, да тражиш. Воз се најзад зауставља. Истрчали смо на пероне, према излазу, тражећи неког нама сличног. Учинило ми се да сам видео, у десном углу у дну, мало у сенци, неког железничара са капицом, како бежи кроз нека врата, као да је престрављен. Шта се десило? Хоћемо ли наћи иког живог у граду? Док нисмо сви задрхтали, чувши глас једне жене, висок и жесток као пуцањ. „У помоћ! У помоћ!" урлала је и њен крик је одјекивао под стакленим сводовима уз празно звечање места која су заувек напуштена.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак	УЧИНИТИ ПУНИМ	ОСТРВО КОД ШИБЕНИКА	ТУЛИПАН	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ ГЛУМИЦЕ („МОГАМБО")	ГРАЂЕВИНСКИ РАДНИК (МН.)	ГРАД У РУМУНИЈИ	ПОЛУОСТРВО НА СЕВЕРУ ЕВРОПЕ
ИЗЛАЖЕЊЕ	и	з	л	а	з	а	к
ПИПА	с	л	а	в	и	н	а
ДВОРСКИ ВИТЕЗ	п	а	л	а	д	и	р
ОРКАНСКИ ВЕТАР (МН.)	у	р	а	г	а	н	и
АУТО-ОЗНАКА НИША	Н	И	ИЗОТОП ОЗОНА / СПУШТАЊЕ АВИОНОМ	а	р	а	ц
ЈЕЗЕРО У ФИНСКОЈ	И	Н	а	р	и	СОЛИ СИРЋЕТНЕ КИСЕЛИНЕ	НОЋНА ПТИЦА (МН.)
ЗНАК ЗА ТОНУ	т	Т. Д. / АПАРАТ ЗА МЕРЕЊЕ ПРИТИСКА	т	д	УЗВИК ВЕСЕЉА / НАША ГЛУМИЦА	а	ј
ВРСТА РЕЧИ	и	м	е	н	и	ц	е
УКЊИЖЕЊЕ	ДРАМА МИРОСЛАВА КРЛЕЖЕ	а	р	е	т	е	ј
УВИРАТИ, ПОНИРАТИ	у	н	и	р	а	т	и
ПРАЗИЛУК, ПОРИЛУК	т	о	р	ПРЕВРЕМЕН / ПИТИ У ЧАСТ	р	а	н
ФРАНЦ. ДНЕВНИ ЛИСТ	и	м	а	н	и	т	е
СТАНОВНИЦИ СЕЊА	с	е	њ	а	н	и	УКРАСНА БИЉКА, ВРСТА СУНОВРАТА
ТРАКА РАЗЛОЖЕНЕ СВЕТЛОСТИ	ПОСТАВКА КОЈУ ТРЕБА ДОКАЗАТИ	т	е	з	а	„АМПЕР" / ТУЂИ	а
АУТО-ОЗНАКА САРАЈЕВА	С	А	„ДИНАР" / ИМЕ СЛИКАРКЕ БУРСАЋ	д	РАЗУМ / МИНЕРАЛ СА АВАЛЕ	у	ц
ПРЕРАЂИВАЊЕ	п	р	е	р	а	д	а
„ЕАСТ"	е	МАУР / ОТВОР	и	а	в	а	р
ЧУВАРИ КРАВА	к	р	а	в	а	р	и
ОВДЕ	т	у	ДРВЦЕ ЗА ЧИШЋЕЊЕ УШИЈУ / УЗВИК	и	л	а	т
ПРОХТЕВ ЗА ЈЕЛОМ (МН.)	а	п	е	т	и	т	и
ДЕЧЈА БОЛЕСТ КОСТИЈУ	р	а	х	и	т	и	с

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Момбаса, идеолог, сандала, листови, олово, Б, Нера, УР, Атињани, РИ, етат, с, а, е, а, Темерин, вратина, Мостарац, тема, веритас, јединица, т, зи, ит, Еда, оде, ромобил, ик, сити, новитет, Анамити.

МАЈКЛ ЏЕКСОН ЗА ПОЧЕТНИКЕ

1973

1984

Цела ми је соба облепљена његовим сликама. Купујем све новине у којима се појави и слово о њему. Једном речи, луда сам, луда за Мајкл Џексоном. Луда! И не само ја. Сви моји вршњаци (имам 15 година) много га воле. Било би лепо кад би и „Забавник" написао коју реч о овом популарном певачу.

МАША БЈЕГОВИЋ,
Отона Жупанчича 22
11070 Н. Београд

У петнаестој години био је само један од многих који обећавају. Тада се још играо као сва остала деца, јурцао за гуштерима и по цео дан састављао слагалице. Још 1969. недељно је зарађивао шест долара. Данас, чега год се прихвати претвара у злато (доларе). Не воли кад га оптужују да је пластичном операцијом дотерао лице. Мајци природи ипак је, очигледно помогао хирург „пластичар".

Што се тиче неких појединости из Мајкловог живота, ево:

У кревет увек иде са специјалном ноћном капицом која чува његове чувене локне. Свако јутро, као добро дете, буди се у пола осам. Не воли да га из сна буди сат, за то је задужен његов секретар Шери Дан.

Од филмова највише воли „Е.Т." („Ванземаљац"). Да мајци покаже колико је воли, за њен педесет трећи рођендан поклонио јој је „ролс-ројс" који је шофер довезао пред кућу увезаног у црвену машну. Има осморо браће и сестара: Морин 33, Џеки 31, Ла Тоја 29, Тито 29, Џермен 28, Марлон 26, Ренди 21 и Џенет 17.

Мајкл је заклети антиалкохоличар, уз то је и противник цигарета. Сапун и пасту за зубе коју користи посебно праве за њега од морских алги. Највише воли да носи фармерке и памучне мајице. Пази на храну, не једе ништа масно.

У башти има, поред осталих животиња, и ламу по имену Луи. Дружи се са Џејн Фондом, Стивеном Спилбергом, Дајаном Рос, Кетрин Хепберн и Џеки Оназис. Ту су и „млађе" другарице – Брук Шилдс и Тејтум О'Нил.

Обожава Дизниленд тако да је један апартман у овом „граду" резервисан за њега преко целе године.

Мајкл Џексон је рођен 29. августа 1958. у знаку девице.

Идеја да се оснује група „Џексонова петорка" потекла је од Мајкловог оца. Свој први албум издао је 1979. „Оф д вол" и продао га у осам милиона примерака.

Дневно прими четири хиљаде брачних понуда.

БИМ И БУМ

ЗНАЛА САМ ДА ЋЕТЕ НЕШТО ИЗМИСЛИ-ТИ!
ВИТАМИНСКА ИСХРАНА ЈЕ ВРЛО ВАЖНА ЗА РАЗВОЈ ДЕЦЕ!

ДАНАС ЈА КУВАМ И КАЖЕМ ДА ЋЕТЕ ЈЕСТИ СПАНАЋ ЈЕР ОН СА-ДРЖИ ГВОЖЂЕ!
И-ЈУ! ЗАР ИМ ЈЕ ГВОЖЂЕ ТОЛИКО ПОТРЕБНО?

НЕОПХО-ДНО!
НАПРЕД, КУСАЈТЕ ТАЈ СПАНАЋ АКО ЈЕ ТОЛ'КО ДО-БАР ЗА ЦЕО СИ-СТЕМ!

МИСЛИМ ДА ЈЕ ОВО СА ЕКСЕРИМА ПРАВИ ПОГОДАК!
ЈОШ ДВА, ПА ЈЕ ДОСТА!
© 1984 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

ДОБРО ЗАКУ-ЦАЈ ТО ГВОЖЂЕ ЈЕР МАМА НИЈЕ БАШ СЛА-БАШНА!
НЕ БРИНИ! ОВО ЈЕ ЧЕЛИК, А НЕ ГВОЖ-ЂЕ!

УРЛАТЕ К'О ДА ВАМ ЂАВОЛИ КОЖУ ДЕРУ!
УПОМОЋ, МАМА! НЕ МОЖЕМО ДА СЕ ПОМЕ-РИМО!

ЧИМ СМО ПОЈЕЛИ СПАНАЋ, НОГЕ СУ НАМ ОТЕ-ЖАЛЕ!
ЈАДНА ДЕЧИЦА... САД ЋЕ ВАС ВАША МАМА...

НЕБЕСА! НЕ МОГУ ДА ВАС ПОМЕРИМ!
ПРЕТЕРАЛИ СМО СА ГВО-ЗДЕНОМ ХРА-НОМ!
ЈЕДВА ЧЕКАМ АЛУМИ-НИЈУМ!

НАПОЉЕ, ДОК НИСТЕ ПОЧЕЛИ ДА НАС 'РАНИТЕ ЗЛАТОМ И СРЕБРОМ!
JOOOJ!

ТО ВОЛИ-МО, МА-МА!
ЕВО, ДЕЧИЦЕ, ЧОКОЛАДНИХ ВИТАМИ-НА!
??

БИМ И БУМ ЧИТАВ ДАН ЈЕДУ СЛАДО-ЛЕД!
НЕ ЗНАМ ЗАШТО! МИС АЛГЕБРУ НИСАМ НАШАО...
...А МАМА ПРИЧА О ВИТА-МИН-СКОЈ КУРИ!

БЕОГРАД 11001 МАКЕДОНСКА 29

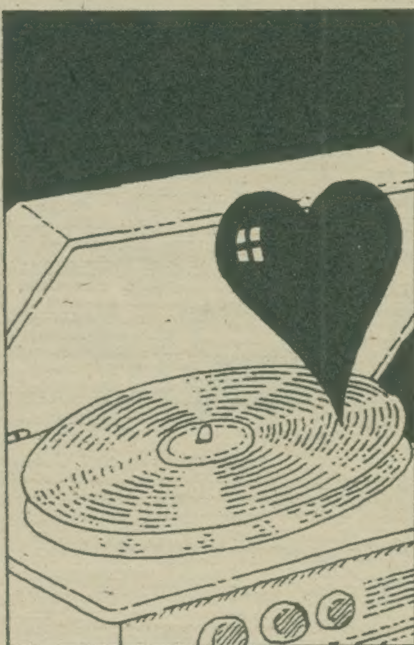
МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

ЉУБАВ ЈЕ СТРАНАЦ

Обожавам групу Eurythmics" и занима ме да ли се њихова песма „Love is a stranger" (љубав је странац) налази на ЛП плочи или само на синглу? Такође бих хтео да знам колико је до сада ова група издала албума и синглова. Молим те наведи и њихова имена.

МИРА,
Обреновац

Енглеска група „Eurythmics" досад је издала три албума и то „In the garden" (У башти"), Sweet Dreams" (Слатки снови) и Touch" (Додир). На другој по реду ЛП плочи је и песма Love is a stranger". Тај албум може да се набави и у нашим продавницама јер га је издала и јед-

на наша дискографска кућа. Што се синглова тиче, овај састав их је издао заиста доста јер је готово свака њихова хит-песма снимљена и на сингл плочи.

ПАПАГАЈ ШМРКАВАЦ

Недавно сам заборавио да са промаје уклоним свог малог папагаја. Одмах је почео да „кућа", престао је да цвркуће и оглашавао се неким чудним пиштањем.

Чак му је и перје опадало. Мајка је упорно тврдила да се папагај прехладио због моје немарности. Срећом, после неколико дана моја птичица опет је живнула. Ипак, стално мислим могу ли папагаји да добију кијавицу?

СТЕВИЦА МИРКОВИЋ
81400 Никшић

Као човек или свака друга животиња тако и птице могу да се прехладе ако их, рецимо, „ухвати" промаја, нагло се напију хладне воде или из топле просторије пређу у хладну.

У неким приручницима за одгајање птица пише да се од прехладе могу лечити слично као што и тебе мама лечи. Кавез прекриј пешкиром и држи га изнад лонца вруће воде (никако вреле) све док се вода не расхлади. „Болесник" ће удисати пару и при том се добро „презнојити", односно перје ће му бити сасвим мокро. Зато птицу после тога треба држати на неком топлом месту, заштићеном од промаје. Иначе, „папагајдори" тврде да ова мала птица може да поднесе и хладноћу од минус 15 степени Целзијусових!

ЗАШТО ДА СЕ НЕ СМЕЈЕМО?

...Попео се на катедру, мајке ми, да нас умири! А ми, кад смо то видели, тек смо тад почели сви углас да галамимо!

Смех.

– А знате ли шта је Саша урадио профанки енглеског. Кад га је извела на таблу да одговара он се направио да је промукао. Гледа у њу и шишти ли шишти!

Смех.

– Нама мата каже...

Тако се ми враћамо сваког дана аутобусом из школе и препричавамо шта нам се догодило тог дана на часовима. Шта је урадио који професор, а шта ми њему. Сви се углас смејемо и галамимо. Ја мислим да је то сасвим нормално за неког ко има 13. 14 година. А знате ли шта нам се по правилу догађа?

Старији нас прво гледају попреко, а затим почну да вичу на нас и да нас вређају. Те зашто се смејемо, зар мислимо да смо сами у аутобусу, и све тако. Ја то заиста не могу да схватим. Можда и јесмо бучни, али не видим шта то смета. Па зар није веселије да се возите у аутобусу у ком се неко смеје, где има живости, него кад сви ћуте и само као да чекају да неко отпочне свађу? Зар је грех смејати се? Зашто нас старији мрзе?

ЈОВАНКА ГОСПИЋ,
Словољева,
41000 Загреб

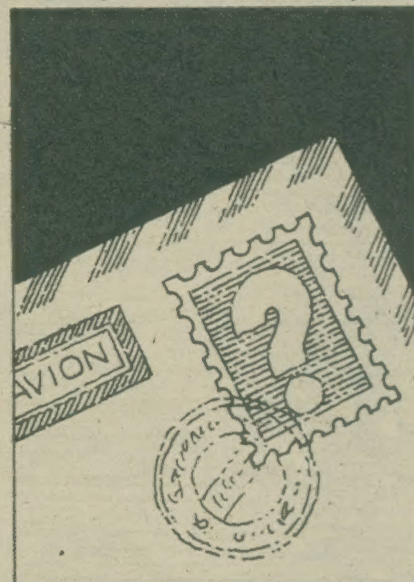
КАД ЛИ ЋЕ МИ ДРАГИ ОПЕТ ДОЋИ

Дописујем се са другом и другарицом из Пољске и Енглеске, али имам адресе само њихових школа. Зато те молим да ми кажеш када у овим земљама почиње, а када се завршава школска година. Реци ми успут то исто и за СР Немачку. Тамо живи један дечак који за распуст увек долази у моје место, па бих волела да знам када ћу га опет видети.

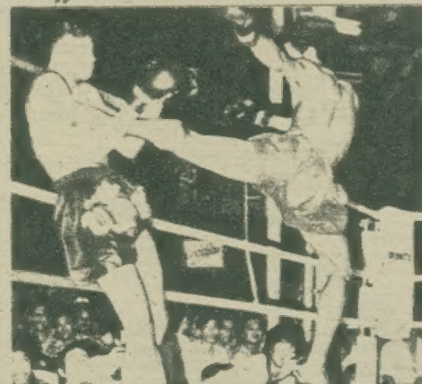
ДАНИЈЕЛА
Црепаја

У Пољској ђаци полазе у школу отприлике исто кад и наши, а и завршавају је у исто време. У Великој Британији школска година такође почиње првих дана септембра, али траје дуже – до двадесетог јула.

Твоји вршњаци из Савезне Републике Немачке не полазе сви у исто време у школу нити је у исто време завршавају. То све зависи од тога где живе. Тим распоредом није тачно одређено време почетка школске године већ се тај датум сваке године помера за 15 дана. На овај начин избегавају се велике гужве на путевима и у летовалиштима ове земље. Крајњи рок за распуштање свих школа је 27.

јул, па можеш рачунати да ће твоја симпатија доћи најкасније крајем јула или почетком августа. Међутим, може се догодити да бане и раније јер школе у Немачкој имају мале распусте готово сваких осам недеља.

ДОКТОРОВА АДРЕСА

Јављам се у име своје пријатељице. Од када је у Забавнику прочитала о доктору који операцијом лечи епилепсију не престаје да губи наду у оздрављење. Али, невоља је у томе што смо тај број „Забавника" изгубиле. Зато вас молим да опет објавите адресу тог лекара.

ИНГРИД

Лекар о коме смо писали је др Иван Рибарић. Ради на Неурохируршкој клиници, Вишеградска 26, 11000 Београд.

ОПЕТ ОЛИМПИЈАДА У ЛОС АНЂЕЛЕСУ

Чуо сам да се у свету, а и код нас одржавају разна спортска такмичења за особе са оштећеним слухом. Да ли је то тачно?

КЕЦА РАДОМИР
Крсте Бајића 1
11000 Београд

Тачно је. Спортска такмичења глувих и оних са оштећеним слухом одржавају се сваке године готово у свим спортовима. Код нас та првенства се приређују увек у другом месту и другој републици. Тако је рецимо недавно (13. и 14. октобра) у Панчеву одржано првенство глувих у рукомету.

Ова и идућа година нарочито су важне за спортисте оштећеног слуха јер се припремају за Светске игре глувих. Ове петнаесте игре по реду одржаће се од 10. до 20. јула 1985. године у Лос Анђелесу на истим оним борилиштима и на теренима на којима се одвијала и Олимпијада.

На Светским играма глувих редовно учествују и наши спортисти који су досад постигли запажене резултате. Тако су фудбалери читавих двадесет година (до 1973) били прваци света. Рукометаши већ шеснаест година заредом освајају златну медаљу. На екипном првенству у шаху наше репрезентација освојила је такође прво место, а шахиста Јоже Керец је првак света.

Многи спортисти оштећеног слуха често тренирају и такмиче се у, како то они кажу – „клубовима који чују".

СКУПИ НОВЧИЋИ

Бавим се нумизматиком и сакупљам наш и страни новац. Сакупио сам наш новац, све по годинама, али ми недостају 2 динара из 1975, 50 пара из 1974. и 5 пара из 1981. године. Зато те молим да ми кажеш да ли је овај новац кован и где бих могао да га набавим?

М. Ђ.
32223 Раша

Ковани новац за који питаш још се налази у оптицају, али када је реч о прва два новчића (50 пара из 1974. и 2 динара из 1975) морамо одмах да ти кажемо да су ковани у неуобичајено малом броју комада (стотинак пута мањем него друге годишта), па их је зато заиста тешко наћи. Петопарац из 1981. године вероватно није ни пуштен у промет.

Овај новац може да се набави у клубу Српског нумизматичког друштва. Он сваке године снабдева своје чланове комплетима новца који није био у промету. Сада, када неко у клубу понуди баш овај новац који теби недостаје за њега тражи и по 100 или 200 динара.

КАД ЋУ БИТИ ДОВОЉНО ОДРАСЛА?

Кад сам ишла у обданиште мама је стално говорила: „Дозволићу ти да пустиш косу кад кренеш у школу. Бићеш већа и моћи ћеш сама да се бринеш о својој фризури. Сачекај!"

Дошла је и та школа. Сад идем у други разред. Опет је све по старом, само сада мама има другу причу. Смислила је да ће ми дуга коса сметати да будем уредна. Можда мислите да је мој проблем мали, вероватно моје писмо нећете ни објавити, али ја сам заиста тужна. Зашто ме мама стално вара. Лакше би ми било да каже – не дозвољавам ти да пустиш косу и тачка, а не овако. Стално ми обећава кад будеш већа, кад порастеш, а ја никако да будем довољно велика. Била бих срећнија да сама могу да одлучим шта ми се више свиђа а не овако. Не вреди ни убеђивање да су ми уши клемпаве и да ме сви због тога дирају. Као да ме не чује шта јој говорим. На све моје она само каже: „Кад порастеш, одлучуј сама како ћеш изгледати. Сада те ја још храним и ја знам шта је за тебе најбоље!"

Да ли је моја мама у праву?

НЕСРЕЋНА КЛЕМПА
Титоград

Да понављамо да твоја мајка жели за тебе све најбоље, није потребно. То ти и сама знаш. Вероватно ниси нашла најбољи начин да је убедиш колико би ти дуга коса значила, колико би те чинила срећнијом. Лепо са њом разговарај, објасни јој да те извесно време пусти да не идеш код фризера па ћеш је већ и сама убедити да знаш да будеш уредна и кад ти коса прекрива рамена.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Руководилац ООУР издања за младе „Политикин забавник"
Раде Шошкић (в.д.)

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб (в.д.)

Заменик главног и одговорног уредника
Владимир Стефановић

Издавачки савет

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Данко Полић, Светлана Ивановић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Неваїдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 40,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 880,00 динара, полугодишња 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	$ 29.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 76.–
ШВЕДСКА	Шкр. 225.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 231.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 61.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

Насловна страна:
НЕНАД МИРКОВИЋ

WALT DISNEY
МИКИ

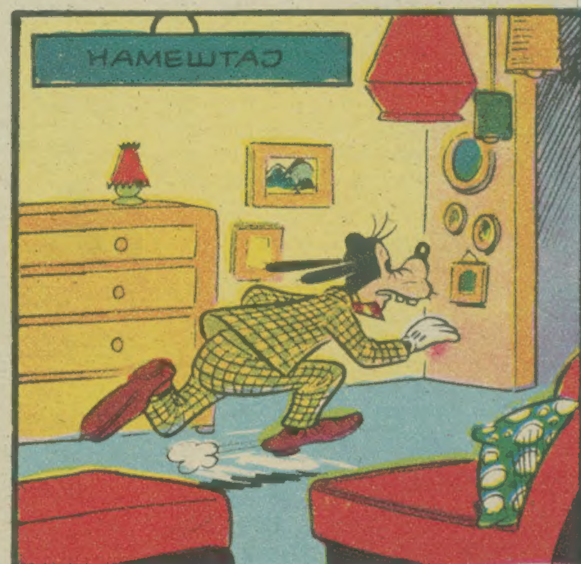

ИНФОРМАЦИЈЕ
ПА, МОГАО БИХ ДА ВАМ ДАМ НЕКОЛИКО ОДГОВОРА...

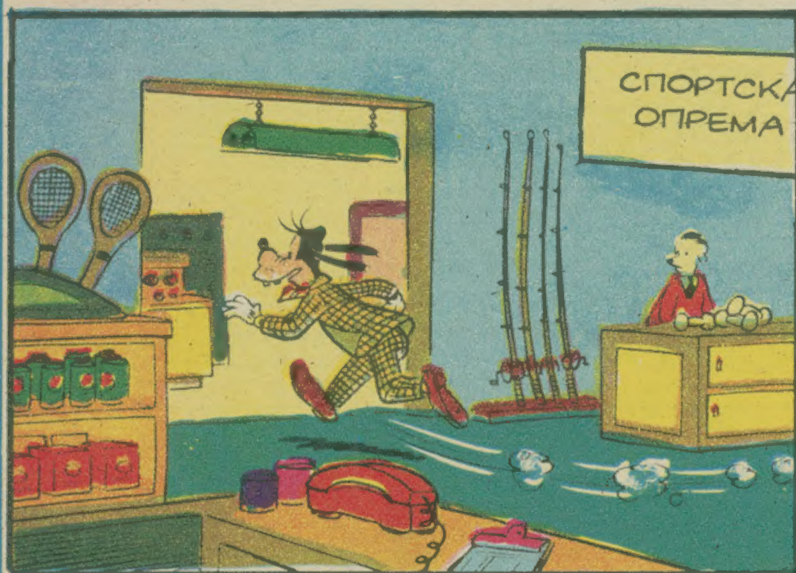

... АЛИ НИСАМ СИГУРАН ДА ЋЕ БИТИ ДОБРИ ЈЕР...

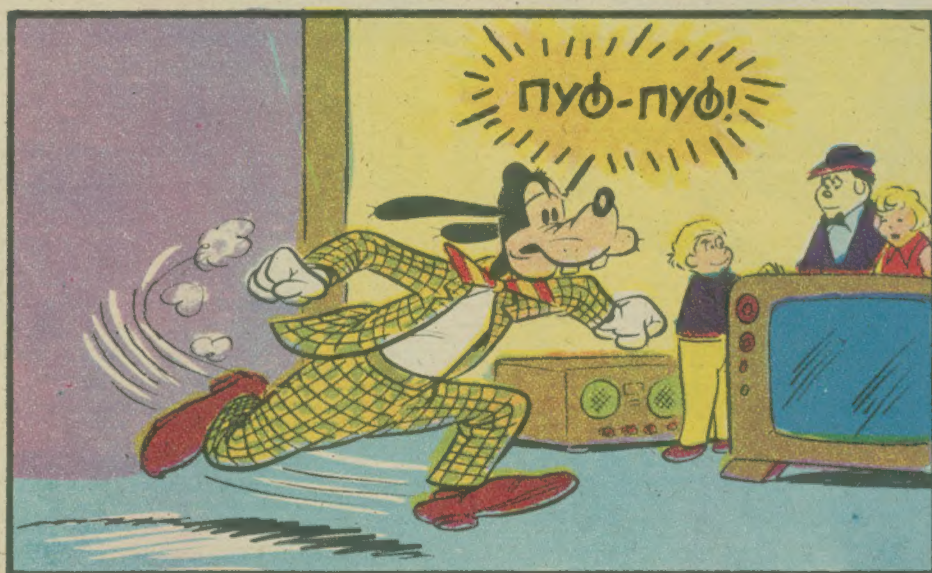

...СУ СУВИШЕ УОПШТЕНИ!
ИНФОРМАЦИЈЕ
ОДЕЉЕЊЕ

А ВАШЕ ПИТАЊЕ ЗАСЛУЖУЈЕ **ДИРЕКТАН** ОДГОВОР!
ИНФОРМАЦИЈЕ

ОБУЋА
Copyright © 1983 Walt Disney Productions World Rights Reserved

НАМЕШТАЈ

СПОРТСКА ОПРЕМА

ПУФ-ПУФ!

УФ...
КЊИГЕ
Distributed by King Features Syndicate.

ОХ...
САТОВ
6-12

ИЗВИНИТЕ, АЛИ ШТА СТЕ ОНО ПИТАЛИ?
ИНФОРМАЦИЈЕ